ನಕ್ಷುಜಮತ್ರ್ಯತ್ವಕ್ಕಂ

ಷಷ್ಠ್ಯಾದಿಇಕಾರದ ಸ್ವರದೆ ದೇಪೋಕಿಸುಗುಂ॥

ವಿ॥ ಪದಬಾದಿಯ ಪದಂಗಳ್ಗೆ ಮೊದಲ ಇತ್ವಕ್ಕೆ ಇಕಾರದ ಅತ್ತರ ಅಕಾರದ ಸಂಸ್ಥಾನಕ್ಕಂ ಸಂಕೇತದ ಸ್ಥಾನಕ್ಕಂ ಸ್ಥಾನಕ್ಕೆಯುಂ ಮತ್ತೆ ಬಳಿಕ ಏತ್ವಕ್ಕಂ ಏಕಾರಕ್ಕೆಯುಂ ಉವರ್ಣಂ ಉ ಎಂಬ ಸವರ್ಣಂ ಭಾವಿಸಿ ವಿಚಾರಿಸಿ ಕ್ಷಂತಿ ತತ್ಸಮಾಗಿ ಅರ್ಥಂ ಆಗುಂಬುದು ಷಷ್ಠ್ಯಾದಿಇಕಾರಂ ಷಷ್ಠ್ಯುಳ್ಳ ಅಂತಿ- ಇಕಾರಂ ಮೊದಲ ಉಕಾರಂ ಅಸ್ವರದೆ ವ್ಯಂಜನರೂಪದಿಂ ದೇಪೋ- ಕಿಸುಗುಂ ಶೋಧಿಸಿಕೊಂಬುದು॥

ವೃ॥ ಎ ಐ ಎಂಬ ಸ್ವರಂಗಳ್ದಾದಿ ಇಕಾರಕ್ಕೆ ಏಕಾರಕ್ಕೆ ಐಕಾರಕ್ಕೆ ಮತ್ತಂ ಪದಾದಿಯ ಅಕಾರಕ್ಕಂ ಸ್ವರಂ ಏತ್ವಮಾಗಿ- ಪೋಪ ಮತ್ತಂ॥ ಇಕಾರಕ್ಕೆ ಹ್ರಸ್ವೋತ್ತರಂ॥ ಇಳ್ಕೆ ಎಳ್ಕೆ ದಿವಸಂ ದೆವಸಂ ವಿನಾಯಕಂ ಬೆನಕಂ॥ ಮತ್ತಂ ದೀರ್ಘೋತ್ತರಂ॥ ನಿ- ಯಮಂ ನೇಮಂ॥ ಅಕಾರಕ್ಕೆ ಹ್ರಸ್ವೋತ್ತರಂ॥ ಜಟೆ ಜಡೆ ಶ್ರೇಷ್ಠಿ ಸೆಟ್ಟಿ ವ್ಯಂಜನಂ ಬಂಜನಂ॥ ಮತ್ತಂ ದೀರ್ಘೋತ್ತರಂ॥ ಐಕಾರಕ್ಕೆ ಹ್ರಸ್ವೋತ್ತರಂ॥ ಸೈಂಧವಂ ಸಿಂಧವಂ ವೈಶ್ಯಂ ಬೆಜ್ಜಂ ತ್ರೈಲಕಂ ತೇ- ಲಗಂ॥ ಮತ್ತಂ ದೀರ್ಘೋತ್ತರಂ॥ ವೈಶಾಖಂ ಬೇಸಗೆ ವೈರಂ ಬೇ- ರಂ ಶಕ್ತಂ ಶಕಟಂ ಬಂಡಿ ಇತ್ಯಾದಿ ಮತ್ತೆ ಕ್ಷೇತ್ರಕ್ಕಂ

ఏవమన్యే కేవలశబ్దాన్ నితరనిరపేక్షం విదుః॥ అత్ర శ్లో॥
అంతస్థం అంతరంగం మంగళకరం॥ చిత్రశ్లో॥ ఛ్రేదనం ఛే
దనం ఛేద్యం ఛేద్యాం ఛేద్యం ఛేద్యం॥ అన్యత్రకారమో
శ్లో॥ ఇంతే అంతే ఖండఖండం ఖండఖండం॥ ౨౦॥

అర్థం: శబ్దవత

స్థితానాం శబ్దానాం స్మృతిస్థమితస్థా-
మిత్యర్థః ఇదం విదుః

తస్మాదేవ స్వార్థవాచకత్వం॥

టీ॥ స్వశబ్ద స్థితస్థితాం శబ్దానాం స్వశబ్దం
బి స్థితపదం స్థితాం ఏంట శబ్దానాం శబ్దప్రయోగయుం
స్మృతి స్థమిత సన్నమశి మిత్ర ఏంది స్థమితవెంబసే
మవేంటశబ్దంగళ్లే ఇదర్థమిబంధనాకారం ఇదర్థమిదా
దియుసాకారకత్వం వేదాంతం ఇత్యర్థం అర్థం అగలుదన్య
స్తానపదం శబ్దప్రయోగత్వం తత్ర కస్తాత్ ప్రకారకత్వయుం వేదాంతం
తర్కసం అర్థం ఆగమం॥

వృ॥ శ్రీ శబ్దబ్రహ్మశబ్దంగళ్లనాకారకత్వంనన్యాసన్య
ప్రదశకారకత్వం వేదాంతం పరమాంపర్యసం శబ్దస్త్రంగి
తులితమితం వేదాంతం మనేనాం॥ ౨౧॥

పరమర్త్యదదీక్షణ్జ
ష్టదుపీనంశ్రుష్టమోత్తమాందుత్తం।
మదిదుత్తక్షిత్తముమ
త్తదమేయమ్ముదత్తదల్లిగిత్తారీఠ

టీ॥ పరదుర్త్యు పరంగళ్లదమురణా దీక్షణ్ణ దీక్ష
క్షి పీనం దిశీశవాని శ్రుష్టం శృష్టం అప్పుడులాగు
ఉదు ఔత్తం ఔకారం ఆరందు ఆదల్లి ఉత్తం ఉకారం
అప్పుడు ఆగువదు ఆత్తదల్లి అకారస్థానక్కె ఇత్తా
దీశం ఇకారాదీశం ఉదితదుత్తక్కె ఉదితదుట్టి
ట్ట ఉత్తక్కె ఉకారక్కె ఇత్తమం ఇకారమం ఆత్తద
మెయ్యం అకారస్వరూపలం అదు అదు అప్పుడు
ఆగువదు అత్తదల్లి అకారస్థానక్కె ఇత్తాదీశం ఇకా
రాదీశం అప్పుడు ఆగులుదు॥

ప్ర॥ పరమర్త్యదదీక్షణక్కె పరదుం శ్రుష్టముష్టం
పరిమర్త్యదోంత్తశోత్తముష్టం పరమర్త్యదుత్తక్షిత్త
ము మత్తముముష్టం పరమర్త్యదత్తక్షిత్తముష్టం॥
దీక్షణక్కె శ్రుష్టం॥ దుష్టాలం ముగులం శీలాక్కె నాలిగె-
తాంబూలం తంబూలం ఆనాదుం అరవిందగాశం

ಬಂಧುನಿ ಗೋತ್ರಧಾಮಂ ಗೋತ್ರಭುವಿ ಗೋತ್ರಪಾಲಂ ಗೋ
ತ್ರಂ ಬಹುಳಂ ಬಹುಳಾ॥ ಉತ್ತರತ್ವತ್ತ್ವಂ॥ ಅಶೋಕಂ
ಅಶನಿ ಉದ್ಯೋಗಂ ಉಜ್ಜಗಂ॥ ಉತ್ತಕೀತ್ವಂ॥ ಆಲಯ
ಸ್ಯಂ ಆಯಾಸಂ॥ ಉತ್ತರತ್ತ್ವಂ॥ ಮರುಟಂ ಗೋರಂಟಿ
ದಾನವಂ ಮನಸಂ॥ ಅತ್ತಕೀತ್ವಂ॥ ಕನ್ಯಕೆ ಕನ್ನಿಕೆ॥೧

ಪದಮಧ್ಯದೇತ್ವದೊರ್ಭವಾ
ತ್ವದೊರ್ಧಂ ತಾನತ್ವಮತ್ವಮಿದಂದುತ್ವಂ।
ವಿದಿತಾತ್ವಕ್ವತ್ವಂಕ್ರು
ಸ್ವದೇಶ್ಯತ್ವವಿಧಿ ಬಹುಳವೃತ್ತಿಯಿಂ ಕೆಲವೆಡೆಯೊ

ಟೀ॥ ಪದಮಧ್ಯದ ಪದಂಗಳನಡುವಣ ಏತ್ವದೊಳ್ ವತ್ವ
ದೊಳಲ್ಲಿಯುಂ ಓತ್ವದೊಳಂ ಔಕಾರದಲ್ಲಿಯುಂ ಆತ್ವಂ
ಅಕಾರಂ ತಾಂ ಠಾಂ ಅದ್ದಂ ಆಗುವದು ಅತ್ವಂ ಅಕಾರಂ ಇ
ದಗಂದು ಇನ್ನದಲ್ಲಿ ಉತ್ವಂ ಉಕಾರಂ ಅದ್ದಂ ಆಗುವದು
ಕೆಲವೆಡೆಯೊಳ್ ಕೆಲವುತಾ ವಿನಲ್ಲಿ ಬಹುಳವೃತ್ತಿಯಿಂ
ಬಹುಳವಚನವೆ ಯಿಂದೆ ವಿಧಿತಾತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾದಕ
ಕಾರಕ್ಕೆ ಭೃಶಭತ್ವವಿಧಿ ಎಕಾರವಿಧಿ ಅದ್ದಂ ಅದ್ದು
ದು॥

೫ ಪದಮಧ್ಯದೇಕಾರದೊಳ್ ಮಾಕಾರದೊಳ್ ಭವ

త్రమష్టం పదమధ్యమత్రష్ట త్రమష్టం పదమధ్యజో
త్రక్షేత్రస్థేత్రం బహుళదిగష్టం॥ ఏత్రష్టత్రం॥ అరేఖం
అళ్ళరం॥ జొకారక్షమోత్రం। శాపిరనం శోవనాం॥ అ
త్రష్టత్రం॥ సెత్రకం సెత్రుగం॥ అంత్రకేత్రస్థేత్రం॥ అస్రా
ఖం అన్లేయం బహుళదిం గసాయనక్షే రసేంయనం॥-౨॥

Verses from Jayamunu

కవిత్రయము

జయమినీభారత.

మిత్రోదయోత్తర దోర్విత్రందుర్గమమేధ।
సత్రైసాధనక. వేదవ్యాసమునిధర్మ
పుత్ర నంబోధిసిమరళనాకాత్రియోగ్యందనొ
అదిభనగరికి
పత్రిరద్రూపానంబళ్ళిక్రైడపాంథవర।
రిత్రిరమణాదిదిగంతరుగ్గవనాంయువి।
చిత్రపారికరవార్త్రణ్ణనియసాలకో। దీవిగయసాం
భ్రమమోళ్ళు॥౪౨॥

అర్థ- సొంయోగదయ దాదభళ్ళక వేదంబాని

ನು ಬಂದು ಅಶ್ವಮೇಧ ಯಜ್ಞದ ಸಾಧನಗಳನ್ನು ಧರ್ಮರಾಯನಿಗೆ ಹೇಳುತ್ತಿರುವಾಗ ಹೋದೆನು. ಆ ರಾತ್ರಿಯಲ್ಲಿ ಗರುಡವಾಹನನಾದ ಕೃಷ್ಣನು ದ್ವಾರಾವತಿಗೆ ಬಿಜ್ಜೆ ಬಂದನು. ಬಳಿಕ ಸ್ತುತಿಪಾಠಕರನಿಮೂದದ ಪ್ರಾರ್ಥನಾಮಂತ್ರದ, ದೀವಟಿಗೆಯ ಸಾಲುಗಳ ಸಂಭ್ರಮದಿಂದ ಪಾಂಡವರು ಬನ್ನಿಗೆ ಅಂದಣವನ್ನು ಇದಿರುಗೊಂಡರು

ಮಿರುಪ ಮಣಿಮಕುಟದೋಳಗಳಿಸಿದಳಕಾವ್ಯ
ಡಿರೆ ನೊಸಲ ಕಸ್ತೂರಿಯೆಲುಲತ ತರಭ್ರೂಲತೆಯ|
ತುರುಗಿದೆಯನಿಕ್ಷಿಸೆಳ್ಳುಗಂಗಳ್ಸುವಾಸಿಕದಮೊ
ಮೊಳೆವೆಳನಸುದೋರುವ||
ಕೆದುಸಗೆಯ ಕದಪುಗಳ ಹೊಂಬಲದ ಪೆಳ್ಪಿಂ|
ಮೆರೆವ ಸ್ವದರ್ಶನಂ ಹೋತಿವದನಾರವಿಂದಂ
ನೆಗೆ ಹೊಂಬಗೆ ವದನನಂ ಪೆರ್ಚಿದ ವಿಜರೂಪನಂ
ದೇವನೇ ಪಾಲಿಸು||೪೮||

ಅರ್ಥ: ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ರತ್ನಕಿರೀಟದ, ತಿದ್ದಿದ ಮುಂಗುರುಳಗಳ ಅರ್ಧಚಂದ್ರನೋಪಾದಿಯ ಹಣೆಯ ಮೇಲಿನ ಕಸ್ತೂರಿಯ ನಾಮದ ಬಿಲ್ಲಿನಂತೆ ಬಾಗಿದ ಪಟ್ಟಿಹಾರ ಹುಬ್ಬಿನ, ಎಸಳುಗಳೋಪಾದಿಯ ಕಣ್ಣ

దొడ్డ సంగాతుళ్ళ, సౌందరవాదముగాను కాళ్ళయుండ
కల్లగళ్ళ స్తైల్పిణాణిసుపే ముగుళ్ళనియు నల్లరమే
లనకుంటలదత్తెల్లనిండ క్షోటిసు వసుందర ముఖవ
ర త్రిపుత్రియమనియోంద ఒళ్ళెశృంగార వృళ్ళ, కామన
క్షేత్ర, నజరూపు వృళ్ళంతకృష్ణనష్ట నమగరాజను శం
శను.

భూరమణాశే కృష్ణరథంసినరలాలావ।
ప్రాణ మంతాక్ష హూంజేరవిళ్ళకృత్తంరు।
భూరుహాన బొగ్గా యుమ్మిష్టిరనకాక్షిరగలాప్యవం
శూదెత్తలాలసి
పాటి జాంబుశనపదపల్లవశీకుణియుతిర।
టాకాయనంత్రేరమత్రీరనెలిరసనసు।
శారియంపేమదింటిసియప్పిదంమత్రిము నిజనం
తిరగాంగలు॥౪౯॥

అర్థ- జన్మెజయరాయనే, శ్రీకృష్ణనురలాలి
యున్నధరిసి భంగారరథవన్నాణ్ళరు బంరు మనోర
హారవాదనని బుందధమరాజనకలిగి సమస్తారమా
చెలాని, ఆధమరాజను అంగలే సరశాంయు, కృష్ణ

ನ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರಮಾಡುತ್ತಿರಲು, ಆ ಧರ್ಮರಾಜ
ನನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿಕೊಂಡು, ಅರಸನು ಧೌಮ್ಯಮುನಿಜನಕ
ಸೋದರನಾಗುವಂತೆ ಕೃಷ್ಣನನ್ನು ಅಪ್ಪಿಕೊಂಡನು

ಮುರಹರಂ ಬಳಿಕ ವಂದಿಸುವ ಭೀಮಾದಿಭೂ|
ವರಸಹೋದರರನಾಲಿಂಗಿಸುತ ದರ್ಶನ|
ದರಮನೆಗೆ ನಡೆದು ಬಳಿಕಾಂ ತೊಳೆವ ಸರಸಿರುಹನ
ಯನಂ ಪನ್ನಗರಾಜಶಯನ||
ಶರಣಜನದುರಿತಾಪಹರಣ ಕೈಟಭಾರಿಯ ನಾ|
ಹರಣ ಗೋವರ್ಧನೋದ್ಧರಣ ಪೀತಾಂಬರಾ|
ಭರಣ ಕೌಸ್ತುಭಾಭರಣ ನಳಿನೋದರ ಚರಣ
ಶರಗಿದಳು ಬಂದು ||೫೦||

[illegible] ಕೃಷ್ಣನು ವಂದಿಸುವಂಥ ಭೀಮಮುಂ
ತಾದವರನ್ನು ಆಲಿಂಗಿಸಿ ಸಂತೋಷದಿಂದ ಶಯನಶಾಲೆಕ್ಕೆ
ಬರಲಾಗಿ, ಕಮಲನೇತ್ರ ಪ್ರಕ್ಯಂಥಾ, ಮಹಾಶೇಷನನ್ನು
ಹಾಸಿಗೆ ಮಾಡಿಕೊಂಡಂಥ, ಭಕ್ತಜನರ ಪಾಪವನ್ನು ದೂರ
ಮಾಡುವಂಥ, ದೈತ್ಯರನ್ನು ಸಂಹರಿಸುವಂಥ, ಗೋ
ವರ್ಧನಗಿರಿಯನ್ನು ಹಿಡಿದಂಥ, ಪೀತಾಂಬರವನ್ನು ಹೊ
ದ್ದಂಥ, ಕೌಸ್ತುಭರತ್ನವನ್ನು ಧರಿಸಿದಂಥ, ಕೃಷ್ಣನೇ

ంలనుండు స్రావించును అంతనపాదకి నముస్కారము

౩ దళ్ళు

ద్రుపదతనుజాతైయం డిదిచిత్రకరుణాదిం।
దుష్టచరితసిమనిగబట్టకొట్టునెం దజ్ఞానిసిరి।
దేవతలుతపారజనశ్రేజైన కొల్లదరవరతార-
తమ్ముగళ్ళనరిరు॥
ఇంద్రకళ్ళుదిటేందవతెతనిబ్బిరసుర।
రమెన్నచుగిక్త్రిశొట్టునకిందులాప్తానదుం।
టపకిబంధజ్ఞకుళ్ళశేనుత్తవతూదుదండినరు
ళ్ళోలగమోళ్ళ॥౫౧॥

అర్థ: ద్రౌపదియన్న శిఖిచిత్రకరుణాదిండ ఉపకార
నన్నమాటి బిట్టగ అప్పగించికొట్టుకళ్ళుకి, ఈక్షిందరాని
హొట్టి దఅసంత్రప్రదారయూరమండియన్న సేవరజన
రన్న అవరవర బారతమ్ము గళన్న త్రిళ్ళదు సేవశ-
ళొండనికళ్ళుకి, బిళ్ళకళ్ళ్ళ నుభమనే రాజనక్రియప్ర
న్న శివశిహంతు సభామంటపక్కె బిందు అళ్ళికళ్ళిత
ను, అంతంత్రిసర్వాత్రియసభెయల్లి ఉత్తమ పా-

ಶಕ್ರನಾಸ್ಥಾನಮಂ ವಿವಿಧ ವೈಭವದಿಂದ|
ವಿಕ್ರಮಿಸಿ ಸಿರಿಕರದ ನೋಲಗಮಂ ನಿರೀಕ್ಷಿಸುತ||
ಪರಾಕ್ರಮಿಸೆ ಪೆಳ್ವಗೆಯೊಳ್ ಸಾಂಗಾಸುದಿದನ
ರೆನ್ನಪತಿ ಭೂಮಂಡ
ಲದೊಳ್||

ವಕ್ರಿಸುವರಿಲ್ಲ ನಿನ್ನೀ ಸಿರಿಗೆ ರಾಜಧರ್ಮ|
ಕ್ರಿಯೆಗೆ ನಳ ಪುರೂರವ ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರರ|
ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ್ಗೆ ಸಲ್ಲದಿನಿತ ಕೊಳ್ಗಿನ್ನ
ರಾಹೆಂದನು ||೫

೧) ಧ|– ಹಲವು ವೈಭವಗಳಿಂದ ಇಂದ್ರನ ಸಭಂ
ಪಕ್ಷಿದ ಧರ್ಮರಾಜನ ಸಭೆಯನ್ನು ನೋಡುತ್ತ, ವಿ
ದ ಮುಸುಕ್ಕಳೆಯುಂತ ಕೃಷ್ಣನು – ಎತ್ತಿ, ಧರ್ಮರಾಜ
ಭೂಮಂಡಲ ಕೊಳ್ಗೆ ನಿನ್ನ ವಿಶ್ವಯಕ್ಕೆ ಇದಿರಾಗು
ವರಿಲ್ಲ, ನಿನ್ನ ರಾಜಧರ್ಮಕ್ರಿಯೆಗ್ಳೆ ನಳ, ಪುರೂ
ರವ, ಹರಿಶ್ಚಂದ್ರ ಮುಂತಾದ ಅರಸರು ಚಕ್ರವರ್ತಿಗಳ
ಲುವರು, ಇವರಿಂದ ಇಷ್ಟಕೊಳ್ಳಗಿ ನಾವೇಕೆ ಸ್ವರ್ಗಕ್ಕೆ
ದನು.

ಎನಲಹುದು ಬಲ್ಲಿರೇನು ನಿಂಮಡಿಯಸೇವಕರ।
ಘನತೆಯೊಳ್ ಕೃತಕೃತ್ಯರಹಿರಲಾ ನೀವಿರಲ್।
ಜನಮಾನರೇ ಪಾಂಡವಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯನೆಂದು
ಧರೆಯುಗ್ಗಡಿಸೆಂಗಂ॥
ಜನನಾಥ ದಿದರ್ಪಮಂದಿಸಾರದಂ ತೊರಲಮುಂ।
ದಿನಗೆ ಮಾಧವ ರಾಜಸೂಯಮಂ ನಡೆಸುವೆಂ ಕೈ।
ಡೆನುತ ಭೀಮನರಪತಿಗೆ ಮೊಗದಿರುಹಿದರಸಂಗೆ
ನಳಿನಾಕ್ಷನಿಂತೆಂದನು॥೧೧॥

ಅರ್ಥ:- ಎನಲಾಗಿ, ಅಹುದು ನಿಂಮ ಪಾದಸೇವಕರ ಘನತೆಯಲ್ಲಿ ನೀವು ಧನ್ಯರೇ ಸರಿ. ಇದಕ್ಕೆ ಸಂಶಯವೇ? ಪಾಂಡವಸ್ಥಾಪನಾಚಾರ್ಯನೆಂದು ಭೂಮಿಯುರುವತನಕ ಜನರು ಹಾಡಲಿಕ್ಕಿದ್ದಾರೆ. ಸಾಕು ಅದು ಹಾಗಿರಲಿ ಮುಂದೆ ಮಾಧವ ರಾಜಸೂಯವನ್ನು ನಡೆಸಿ ಅಪ್ಪಣೆ ಕೊಡು ಎಂದು ಭೀಮನರಪತಿಗೆ ಮುಖವನ್ನು ತಿರುವಿದ ಅರಸಂಗೆ ಕೃಷ್ಣನು ಇಂತೆಂದನು.

ದಾಯಾದ್ಯರಿಲ್ಲ ಮಾಮಸೇವಸಾರಮಂ ತಳೆವ।
ನಾಯಕರಸುಗಳ ವಿಲ್ಲನಿಸ್ತ್ರಾಳಿ ಗೆಲ್ಲಿಯುಮ।
ಪಾಯಮವನಿಯೊಳಿಲ್ಲ ಪಾಂಡುದಿಗ್ವಿಜಯ—

మల్లవసారదచేంతి యల్లి॥

వాయనంత సభసంజయుశూర్పరవిల్లమూ

శ్రీలక్ష్మీశంక్రపుష్పలదయరంగశవలిల్లా

నా యనిసగీనవ మాతువ శాజ...

దాంచమూరక్షం నిసగుల॥

అర్థ - ౧ = అజ్ఞాతమ్మంతికు / ... = ఎవరా

సమతియుత ౨ = ధీరవల్లి = సరస్వతి

చెలవర్లం శ శంటశ - నా

శ్రీ ఛత్రపతి విజయప్రాప్తి నిమిత్తగ।

గోవ్రదకశసశ వాసాంకిదేవశటతిది।

నాం టిసుపతింకు వేద వ్యాసముసివరంటం

దుశారుణ్ణ్యతింద॥

అూటారమిదుభరతకులరవశేసుతనా।

లూం ఉత్తవవరితుదయమోధవిథియంతన॥

సొంటి శ్రీత్రిజ్ఞాస్వదం భీమవరక్షమంతం

దుశాతువినెండు॥౫౫॥

An Essay

ಅಥಣಿಯ ಮುನಸಿಫರಾದ ರಾ. ರಾ. ಬಾಬಾಜಿ ಲಕ್ಷ್ಮಣಣ್ಣವರು ತಾ|| ೧೭ನೇ ಜೂನ ನಲ್ಲಿ ಕೊಟ್ಟ ವ್ಯಾಖ್ಯಾನದ ತಾತ್ಪರ್ಯವು.

ಪ್ರಿಯಕರರಾದ ಜನರೇ.

ನಿಂಮೂರಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಂಕರಣ ಸೊಸೈಟಿಯವರ ಪ್ರಸಂದರಾದ ಯಿವರ ಆಮಂತ್ರಣದಿಂದಾ ನಾವೆಲ್ಲರು ಈ ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಿ ಕೂಡಿದ್ದೇವೆ. ಕಾಲಕಾಲಕ್ಕೆ ನಾಂನೆ ಕೂಡುವಿಕೆ ಯಿಂದನೇ ನಂಮ ಹಿತಾಹಿತದ ವಿಚಾರ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ವಿಹಿತರಾಗಿರುವದಷ್ಟೇ. ಈ ದಿವಸ ನಾವಿಲ್ಲಿರು ಯಾತಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಕೂಡಿರುವೆವು ಇದರ ಕಾರಣಾ ವಿಸ್ತಾರ ಮಾಡಿ ಯಾವತ್ತರಿಗೂ ತಿಳಿದರಬಹುದು, ಆಂದಾಗ್ಯೂ ಈ ಸೇರಿದಿರುವ ಸಭೆಯ ಜನರಿಗೆ ನಂಮ ಮುಖ್ಯ ಉದ್ದೇಶ ವಸ್ತು ತಿಳಿಯ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು ವಿಹಿತವಾಗಿ ಕಂಡದ್ದರಿಂದ ಅದನ್ನು ಸ್ವಲ್ಪದರಲ್ಲಿ ಯೀ ಹೇಳುವೆನು ಇದರ ಸಲುವಾಗಿ ಯಾವತ್ತರ ಕರ್ಣೇಂದ್ರಿಯಗಳು ಸ್ವಲ್ಪವೇ ಶ್ರೋತೃಪಕ್ಷದ ಕೋರಿಕೆ ಯುಳ್ಳವನಾಗಿದ್ದೇನೆ

యూవ యూవస్థర్గ వల్ల జనగ్రాహ్యముగా యువి
శ్లేష వ్రాసిరు వరకూ అల్లిన గ్రంథాలను ఇతరత్ర
ఇష్ట గ్రంథాలను ఎంచుకునేరు సంస్కృత ఎరువుల
నుండి ఉత్పన్న వాదము. గ్రంథ వింగడి పుస్తక
త్రికి "అలయ" వేంటికి మని; ఈ ఎరువుల్ని గ్ర
హంతువిలేని యుండు గ్రంథాలను వెంబనా మాను వి వ
వాసికు వరు. మోలాని బలిదురు బల్ల జనరు వ
సున లూగళ్ల ఇంథ విద్యాలయద అవస్త్రకతీయు
విశ్లేష వ్రాసేదువరు, అందకారణా ఈ (అధి
గ్రాము వల్ల ఓడు బలి బల్ల జనర సాంఖ్య విశ్లేష వా
రూపు దు. వ్యాకరణ వ్యాపారవు దినప్పుడినే వృద్ధిం
దనదే వయస్సు. మూలభూమి సాధులాద జీవ్య
దీనిష్ఠ స్త్రీర్ల వల్ల దు వ్యాపార సంబంధ వాద స్తి
హ్రాకాగ ధ్వనిస్తిదు నిర్వాణ ధిర్భ్రవృత్తి యింగ
దాగ ప్రయత్నము జనత్వ మొహర్జి ఉప యోగక్షేం
ఇవరిండు మోక్షము ఇంథా స్త్రీర్ల వల్ల పుస్తకాల
యు రూపు యోగక్షేమ త్రిష్ఠ, ఇదు ఈ సతి య
సొజ్జరిక సహజ వే తెలియబడుదు. పుస్త

ಲಯವೆಂದರೆ ಗ್ರಂಥಗಳಿರತಕ್ಕ ಸ್ಥಳವೆಂದು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ, ಇದರ ಜೊತೆ ವರ್ತಮಾನಪತ್ರಗಳು ಮತ್ತು, ನಿಯಮಿತ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ಹೊರಡುವಂಥ ಮಾಸಿಕ ಪಾಕ್ಷಿಕ ಗ್ರಂಥಗಳು ಸಹಾ ಇಲ್ಲಿ ಬರುವದುಂಟು. ಇವೆಲ್ಲವುಗಳನ್ನು ಓದುವದರಿಂದ ಜನರಿಗೆ ಅನೇಕ ವಿಧದ ಉಪಯೋಗ ಹಾಗೂ ಲಾಭಗಳ ದೊರೆಯುತವೆ. ವಿಸ್ತಾರವಾಗಿ ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ಸಂಪಾದನಕಾರಣ ಜ್ಞಾನಕ್ಕೆ ಮೂಲಸೂತ್ರವೆ.

ಜನರಿಗೆ ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿರುವ ಗ್ರಂಥಾಲಯಗಳಲ್ಲಿ ದೇಶದ ಸಮುದ್ರದ ನಕಾಶೆಗಳು, ಭೂಗೋಲ ಖಗೋಲಾದಿ ಗೋಲಗಳು, ದುರ್ಬೀನು ಸೂಕ್ಷ್ಮದರ್ಶಕ ಮೊದಲಾದ ಯಂತ್ರಗಳೂ, ರಸಾಯನಶಾಸ್ತ್ರದ ಪ್ರಯೋಗಕ್ಕೆ ಉಪಯೋಗ ಮಾಡತಕ್ಕ ಅನೇಕ ಶಸ್ತ್ರಾದಿ ಸಾಹಿತ್ಯಗಳಿಂದ ಕೂಡಿದ ಸಾಮಾನುಗಳೂ ಇರುತ್ತವೆ.

ಇಂಥ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳಿಗೆ ಗ್ರಂಥಾಲಯವೆಂಬುದು ಕೇವಲ ಪ್ರಮುಖ ಮಂದಿರವೆನಿಸಿತು. ಕಾರಣ ಅಲ್ಲಿ ಸಾರ್ವಜನಿಕ ಜನಸಮುದಾಯ ನೆರೆದಿರುತ್ತದೆ ಸ್ವಾಗತ ನಮ್ಮ ಪೇಟೆಯಲ್ಲಿ ವ್ಯಾಪಾರಸ್ಥರ

పరుబాయ విరువదియో, అదరంతే — వెల్లర
గ్రంథ యంత్రాది సామానుగళిందు కూడిదంతా పె
య రూట వార మ రమణీయ ప్రాంతంగాలయద
విజ్ఞానదాగూ విద్యాభిలాషి యూరంభవర్గ
మూడవ ప్రసాదాలదాని స్తోత్రవి. ఈ అనేక
దానదమనేకి విశ వందక్షి బోంధి యూదరూ హి
గవి ఈ జనరు త్రవ్ర హూందరు, హైద్రాబాద
నాదవనికే శూప. అల్లి నివగలిజల డాం పా
యల్లరు వజ్ఞానవల్లవి మనస్సిగె బళ్ళీ సమా
లుంటాగువదు. ఈ లూరు సూక్ష్మ విద్య అద
జనరసంప్రదాయగూ గ్నత బాఠియు దూర్ఘ వ్రా
ర విం బాగాణ నాదివదు, మేలాని సరకా
రత్తిందా ఆలగళు స్థాపిసల్పట్టవ. అల్లర
మ ఇంగ్లీషు, సంస్కృత మోదలాద విద్యెగళు
మగరు శాలి యువదల్లదె హూం హూం. యాదు సాదా
లి యల్లారి. నిమగూ, నిం మహ నమగళుప
యత్తిం ప్రాంప్రాక వర్తమాన పత్రగళను బ
శక్తి (విద్యా) వానిస్సి. సమగె బేకాస్సాగ

ష సాక్షియున్న త్రిగుణాతీతుడగు నాత్మ యొంటేలుం
టు. ఇదిగాక ఆత్మయందు బాహ్యార్థగళు వర్తమాన
పత్రగళ్ళోంద అభిలాషశక్తియు క్షదాగిదార. వ
రంతు ఆత్మయ గ్రంథాలయవు ఇగక్ష స్థితియల్లి
రదే అల్లయ అనుభవిత, గళ్ళ దర్శనే నన్నింద
మాతలాగదు. ఇవన్ను నం మాటలిం హేళాద-
అనంతరాయర విద్యమాన నోడలు మత్తూ
ప్పె నోడబేకెంబ అభిలాషెననాగదిల్లా. ఆ
దునందు ప్రియ అర్థగళ వాస్తవికె బహళదు. బ
హళ వాసిరువదు. ఈ కాగద్ర ఆత్మాను అప్రవస్తుమ
దర్శనె యున్ను సృష్టివాదరూ మాతకేళనవమన-
సు తృప్తి హొందదొల్లదు, కారణా హేళుత్తేనె.
ఈ మనె యన్ను సృష్టి ప్రత్యక్ష వస్తుళ్ళిదె ఇదరల్లి మున్న
నగళ్ళ వర్తమానపత్రగళు మాత్ర ఓదిబరుత్త-
వె హొరగిన మనస్సినె సంతోషకరవాద యే
మాకాణువదిల్ల. నోడలు ఒందన సాక్షియు
గ్రంథాలయదల్లి ఇదె... ఉత్తరద ఎరడు అల్లి
౧౬ కింత హెచ్చు జనర మాత్రలాగదు ...

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

తసదించా ఆశ్రితమానికొల్లక పద్దు పుత్రులోల్లూ.
దారిల్ తోలిసిడవ ప్రాణికోళ్ళ స్వతంత్రనాకే ఎంబ
గాడియు ఖాసి, సాత్యాలు పెర్సు దిబ్బవేలు మా
పత్తు నంతం ఒక వాంగతక్కర్కొందు కోంబినె యుల్లు
వతాసిరు గదు చీరియోడు; అథవా నాకు సహాయం-
చేత తక్కక్కె ఇరు (సహాయ చేయువరు) వి-
చారణాంస్త్ర మత్తు పట్టాకవృళ బిత జనర ఆశయ
వు. జ్ఞానోదయ దకిరణగళు నిమ్మ అంతఃకరణ
దల్లి ప్రకాశిసలారంభిసివె. మేలాగి బతకతనవు-
నిమగె స్పష్టవత్. ఈ వేళ్గెయల్లి స్వహిత క్షేత్రయింద
విచార మాడతక్కద్దు నిమ్మ స్వంత ధర్మవాగిదె.

నావు ఈగ హేళబేకాగిరువ ఆశయ
వు మత్తు కర్తవ్యవేనందరె, హిందుగ్రంథాలయ
స్థాపనే మాడతక్కద్దు ఇల్లి ఇద్ద గ్రంథాలయ
ద కళపె ప్రతిదినదల్లి ఉద్ధరిసుదరల్లి సహా-
రు పడెవరు. హీగె నమగె తోరుత్తదె. ఇదే గ్రం-
థాలయద బేజారేనెంబ నాసి బహళ జనాస ని-
ర బరువ. ప్రతి దిన నీ సహాయ రూపదల్లి

[illegible] సూత్ర [illegible] ప్రతి [illegible]

[illegible]

[illegible] ఆవశ్యక [illegible] మనవల్లా, [illegible]

[illegible] అనేక [illegible]

[illegible] ఆశ్రయ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] గ్రంథాలయ [illegible]

[illegible]

[illegible] జనులు మాతృభాష [illegible]

[illegible]

2. ఈ గ్రంథాలయ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]!

3. [illegible]

[illegible]

సాంకేతికవు అల్లాను పైరకర్త్యా యోగి వర్తమాన
పాత్రకర్తృలు గర్తన్న ఇతరక్త కాక్కా నవనుర్నపద
ఇల్లు. పాకాంశ శక్తి తయ్య స్మార్తక్త గ్రంథాలయం
పెంటు జీవనరుష్యర్గ పాడిరుపదేశి తరాకృత్రిజ.
మరబాలనరితన్ని రమొంత వరార బ్రావలాక్ష ఢీకొరి
గల్గ బ్రౌనాయర్గదిండాదండు కాజనదండే మాత్ర
వృంటు. ఇంథా వరచేత్తగ్రంథ మాటిదంథాలుపు
కారదమేప్రి పాంగూ దూపువశిందు క్త్రి పూరతర్క-
ద్ర్వ దాపూ నీవృష్టి ల్పాదరూ సప్రాయ మాషదేలా
రువదు, ఎక్క వాంటికే నేటి గెలనవు! ఝాటీనరి॥
గ్రంథాలయ పద్ధగ్రా విశాల యుదర్ధగ్రా విశాలయురు
రమ్మవాడి రచేటు, అరరసుత్రులు మనరండరనీ
దుపంధమత్వగ్రీ వగల్గరచేటు. రూపులక్ష్మి బుటి
బాకు గల్గరచేటు, జోతుగాని యుపితసాంమూ
ను గల్గు బదగ్లేటు. మత్తు నీవు వతంబడిక-
బరకొట్ట ప్రకారక్తే కణావనూల మూవలిశానవర్త
మానపత్ర ముప్రైరగర్త ఏరలభిరాషేయువతిగే-
కొట్టు తరిరతరలిక్షి స్పైగట్టి ఇదురదల్లేటం-

[illegible]

ಮತ್ತು ಬೇರೆ ವಿಚಾರಗಳ ಪ್ರಸ್ತಾಪವಿಲ್ಲ ವ್ಯಾಕರಣ-
ಾಯ ಬಂದ ಶಬ್ದ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ ಸಂಘವನ್ನು.
ವಿನಗಳಲ್ಲಿ ಸೂತ್ರ ನಿಂದರುವದಲ್ಲಿ ಅಪ್ಪಾಜಿಯವರ
ಗವಪನ ಬಸ್ಸಾನ್ನೆನೆವಂದು ಹೋಗಿ ನಾರುಕ್ರತಿ
ಹೋಗಿ ಅವರಂತೆ ಈ ಅಥಣೀಕರ್ ಕೆಂಬ ಮನೆತನ
ಸಾಂಪ್ರದಾಯಿಕ ವಿಚಾರ ಸೇರಿದ್ದು ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
ಂಬ ಹೋಗಿ ನೀಡಿದರು. ಹಾಗಾಗಿ ಈ ವ್ಯಾಕ್ತಿನ ಮೂಲ
ಜ್ಞ ಜನರು (ಈ ಮನೆಯಲ್ಲಿರತಕ್ಕಂಥವರು) ಶಿಕ್ಷ
ಣಕಿಕಲಾಬಿತ್ತಂಮಜ್ಞಾನ ದೂರಕಿಸುವ ಪ್ರಾಪ್ತಿಯೋ
ನ ಮಾಡುವದಕ್ಕಾಗಿ ಈ ಹೋಗಿಸಿ ಯಲ್ಲಿ ಕೂಡ ಬೇ
ಧರಿಂಬಾ ಇದರ ಮೇಲೆ ಯಾವತ್ತೂ ಮಾಲೀಕಿಯು
ಮವಾಸಿದ್ದರಿಂದ ಇದು ಊರ ಜನರ ಸಾಮಾನ್ಯ
ಮಂದಿರವೆಂದೆನ್ನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ. ಈ ಗ್ರಂಥಾಲಯ
ಂಬ ಮನೆಯು ಇಗದಿದ್ದರೆ ನಮಗೆ ಬಹಳ ಪರಿಶೋ
ತೆ ಬರುವದು ಇದರಂತೆ ಇದರಲ್ಲಿ ಗ್ರಂಥಗಳಿ
ಸ್ಥಿತಿ ತೋರತಕ್ಕಂಥ ವಿಷಯವೆಂದು ಈ ನೆರವ ಸ-
ಯ ಮನಸ್ಸಿನಲ್ಲಿ ನಿಜವಾಗಿಯೂ ಬರುದು
ಂಥಾಲಯವಿರುವ ಪೂರ್ತಿ ಶೋಭೆ ಬರುವದಲ್ಲ-

ಬಿ ಅಲ್ಲಿಯ ಜನರಿಗೆ ಭಾರಿಗಾ ವುಂಟಾಗುವದು.
ಇಲ್ಲದಿದ್ದರೆ ನೀವು ಯಾವತ್ತರೂ ಮೋಸಹೋಗುವಿ
ತ್ರದ ಕೆಲಸವುಂಟಾ ಒಕ್ಕಟ್ಟಾಗಬೇಕಾದರೆ ಎಲ್ಲರೂ
ವರಿ ಇದರಲ್ಲಿಯೆ ಯುತ್ತಮವಾದ ಜನರಿಗೆ ಸಹಾಯ
ಬೇಕೆಂಬ ಉತ್ಸುಕತೆಯುಂಟಾದಲ್ಲಿ ಇದರಿಂದ
ದೊಡ್ಡ ಮಾನಪಾನ ಹಾಗೂ ಮನಸ್ಸಿನಂತೆ ಅಲ್ಲ
ರನ ನೋಡಿ ಮತ್ತಲ್ಲಿಯೂ ದೊರೆಯುವದು. ಇ
ದ ಅನುಪಲಾಭವಾಗುವದರಿಂದ, ಯಾವನಾದರೂ
ನಿಗೆ ಸ್ವಲ್ಪ ಖರ್ಚಿನಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಲಾಭವುಂಟಾಗು
ದಿಂದು ಪತ್ರಗಳ ಅವನು ಅವಶ್ಯ ಮಾಡಬೇಕು
ದಿ: ಕಲಸನ ಮತ್ತೆಯಲ್ಲಿ. ಅಲಾಭವೇ ನಿಲ
ವಮಾತ್ರ ಬೇಡ ಈ ಪಟ್ಟಣವಾಸಿಗಳ ಪ್ರಕಾರ ಇನ
ರುಷನಾವ ಪ್ರಕಾಶ ಒಟ್ಟೋಬನಿಂದಾ ನೂರು ನೂರು
ಯಗಳು ಶ್ರೀಗ್ರಂಥಾಲಯದ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ದಾನಕೊಟ್ಟಲ್ಲಿ
ಟ್ಟಾರೆ. ಇಷ್ಟೆತ್ತು ಸಾವಿರ ರೂಪಾಯಿಗಳಾಗುವವು
ಈ ಹಣದ ಬಡ್ಡಿಯು ವೃತ್ತಮಾತ್ರವು ಮನೋ
ನೆ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವರ್ತಮಾನ ಪತ್ರಗಳು ಕೊಳ್ಳುವ
ಕಡಿಗೆ ಹಾಗೆ ಇವುಗಳಿಂದ ಪೂರ್ಣವಾದಂಥಾ ಈ

ನೆಯಲ್ಲಿ ಹೋದವಸ್ತುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟನಂತರ ರೂಪಾಯಿ
ಗಳಿಂದ ಇಪ್ಪತ್ತು ಸಹಸ್ರ ರೂಪಾಯಿಗಳ ವೆಚ್ಚಗಳಾಗಿ
ವ್ಯಯೋಗಿಸಿದಂತೆ ಆಗುವದು. ಇದರಿಂದ ಲಿಮಿಜ
ವರುಗಳು ಲಾಭಕ್ಕೆ ಸಂಚಿತ ಕೊಡಲೆ ಇಲ್ಲದ ಮೇರೆ
ಗೆ ವಿಚಾರಮಾಡಿದಲ್ಲಿ ಒಂದುರೂಪಾಯಿ ಒಂದು ಆಣೆ
ಒಂದು ದುಡ್ಡದ ರೂ ಕೊಟ್ಟವರಿಗೆ ಅವರ ಇನ್ನುರಷ್ಟು
ಲಾಭ ಸಾವಿರದಾಗುವದು. ಇದಕ್ಕೇ ನನ್ನ ಸಂಶಯ!
“ಸತ್ಯರದಲ್ಲಿದ್ದ ಬಟ್ಟನ ಗಿಡಮೂರಿ” ಎಂಬುದಾಗಿಯೂಂ
ತೆ ಈ ಪಟ್ಟಣ ಸಾಸ್ಥರ ಲಾಭವು ಶಕ್ಯವಾಗಿರುವದು. ಇ
ದರಿಂದ ಯಾವತ್ತೂ ರೂ ಒಂದೆ ರೀತಿಯಿಂದಾ ಅರ್ಕಾಯ
ಗಾದ ಚೀಲಕ್ಕೆಂದು ನಂಬು ಇದೆ ಯಲ್ಲಿ ಬೇರೆ ಕೊಟ್ಟಗ
ತಂಮ ತಂಮ ಶಕ್ತ್ಯಾನುಸಾರವಾಗಿ ಸಹಾಯ ಮಾಡ
ತಕ್ಕದು. ನಿಂಮಕ ತಣ್ಣನ ಮನೆವಾಗಿರುವದು. ಮೇ
ಲೆ ಹೇಳಿದಂತೆ ಸೈಪುರುದ್ದಿಯಿಂದ ಮಹಾಲಾಭ ತಪ್ಪ
ದಾಗುವದಲ್ಲದೇ. ಇತರರಿಗೆ ಸುಲಭವಾಗಿ ವ್ಯಾಪಾ
ರವಾಗುವದರಿಂದ ಸಹಜತಿಳಿಯಬಂದಿತು. ಇದಕ್ಕೆ
೫।೧೦।೨೦।೧೦೦ ಈ ಮೇರೆ ತಮ್ಮ ಶಕ್ತಿ, ಯೋಗ್ಯ
ತಾನುಸಾರ ಸಾಡ್ಡರು ಸಹಾಯ ಮಾಡುವದರಿಂದ—

೫೦೦ ರುಪಾಯಿಗಳು ಕೂಡಿ ಈ ಮನೆಯ ಸ್ಥಿತಿಯು
ಉತ್ತಮ ರೀತಿಯಲ್ಲಿ ಸುಧಾರಿಸಿತು. ಅಂದಿನ ದಿನದಿಂದ
[illegible] ಹೊರಡುವ ಮುಂಬಯಿಯ ಪತ್ರಗಳೊಳಗಿನ
ದ ವ್ಯಾಪಾರದ ಧಾರಣಿ ಮುಂತಾದವನ್ನು ತಿಳಿ-
ಯುವದರಿಂದ ವರ್ತಕರಿಗೆ ದೊಡ್ಡ ಉಪಯೋಗವಾ-
ಗುವದಲ್ಲದೆ ಒಬ್ಬನಿಂದ ಮತ್ತೊಬ್ಬರಿಗೆ ಎಷ್ಟು ಉಪ-
ಕಾರವಾದಂತಾಗುವದು! ಹಿಡು ರುಪಾಯಿ ಕೊಡುವ
ನ ಮೇಲೆ ನಾಲ್ಕು ಸಾವಿರದ ಬೆಂಗಳೂರು ಸೂರ್ಯ ಏ
ಭತ್ತಿರು ರುಪಾಯಿಯ ಮೌಲ್ಯ ಉಪಕಾರವಾಗು
ದಂತೆ ಆಗುವದು. ಇದರಂತೆ ದತ್ತ್ರ ಇಷ್ಟತ್ರ ಸೂರ್ಯ
ಮನಿಂದ ಉಪಕಾರ ತಿಳಿಯುತ್ತದ್ದು ಈ ಸಂಪೂರ್ಣ
ಯಾದರಿಂದ ದೊಡ್ಡ ಮನುಷ್ಯರ ಅತಿಶಯ ಅಂದರೆ
೫೦೦ ರುಪಾಯಿಗಳು ಕೊಟ್ಟರೂ, ಕಡಿಮೆಯಾಗದ
ಮದ ಜನರಿಂದ ೫೦೦ ರುಪಾಯಿಗಳ ಉಪಕಾರವಾ
ಸಲಕವದು. ಇದರಂತೆ ಕಾಲಯಕ್ಕೆ ಹೊಂದುವಂಥ
ಗ್ರಂಥಗಳನ್ನು ಕೊಡುವ [illegible] ಪುರಾತನ [illegible]
ಮುಂದಕ್ಕೆ ಬಾಳಿ ಜನರ [illegible] ಉದ್ಧಾರ ಮಾಡಿದವರು
ಗೂ ಬಡವರಿಗಾದ ವೃಂದವಿತು. ಒಬ್ಬನ ಮೇಲೆ-

ಬೇಕೆಂಬ್ಬ ಸಂಕಲ್ಪ [illegible] ಈ ಅರ್ಥಕ್ಕೆ
[illegible] ಬರುವರು. [illegible]
[illegible]-
[illegible]
[illegible]. ತಾ॥೧೮೮೯

या प्रमाणें व्याख्यान दिल्यानंतर ग्रंथालय बांधण्या करितां तत्क्षणी वर्गणी पट्टीवर लोकांनी आंकडे टाकले त्यांची बेरीज रुपये २१५ झाली. पुनः दुसरे दिवशीं रा. रा. बाबाजीराव यांनीं सभा भरवून लोकांस समज दिल्यावरून आणखी कित्येक लोकांनीं मिळून रुपये २३१ देण्याचे कबूल केले आहे. पुनः तारीख २५ जून रोजीं सभा भरावी असा ठराव होऊन सभा विसर्जन झाली.

Notice

ನೋಟೀಸು

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ [illegible], [illegible]-

ಈ [illegible] ನಿಂದ [illegible] ಸಂದತಿ-
ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ [illegible] ಹುಡುಗರು ನೂರಕ್ಕೆ ಇಪ್ಪತ್ತರ
ಇರಬೇಕು. ಹೆಚ್ಚಿಗೆ ಆಗದಿದ್ದರೂ. [illegible]
[illegible] ಹೆಚ್ಚಿಗೆ [illegible] ಹುಡುಗರನ್ನು [illegible]
[illegible] ಮಾತ್ರ [illegible] ಹುಡುಗರು [illegible]
ಸಾಲಿಗೆ [illegible] ಬರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಅಭ್ಯಾಸವನ್ನು [illegible]
ನಿ ಮಾಡುತ್ತಿರಬೇಕು. ಹೀಗೆ ಇಲ್ಲದೆ ಹುಡುಗರನ್ನು [illegible]
ಮಾಡದೆ ಅವರ [illegible]
ಎಂದು [illegible] ಸಾಹೇಬರವರ [illegible]
ಹುಕುಮು ಒಂದರೆ [illegible] ಮಾಸ್ತರರು [illegible]
[illegible] ಅನುಸರಿಸಿ ನಡೆಯಬೇಕು.

ತಾರೀಖು [illegible]
[illegible] ಮುಕ್ಕಾಮ ಧಾರವಾಡ.

/Signed/ Chanbassappa B. Dharwar

[illegible] ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ...१८८९]

जाहिरात — गणित संग्रह.

हें पुस्तक छापून विक्रीकरितां तयार आहे. यांत त्रैराशिक, तोंडचे हिशोब, व्याज, ठेव, नफातोटा, सर्कलवांटणी, क्षेत्रफळ घनफळ, मिश्रगणित या उपयुक्त विषयांचीं उदाहरणें (केरोपंती अंकगणित व कॉलेनसोचें अरिथ्मेटीक यांतील प्रश्न व दुसरीं कठीण उदाहरणें) रीतिसहित अभ्यासें पाहणें सहा हें नवीन अंकगणिताच्या पद्धतीप्रमाणें केलेलीं असून हाइस्कूल विद्यार्थ्यांतील कांहीं कठीण समीकरणें सोडविलीं आहेत. ग्रंथाचे शेवटीं मनोरंजक व चमत्कारिक कोडीं यांचा ही समावेश केला आहे. यामुळें हें पुस्तक विद्यार्थी, स्कूलमास्तर व इतर विद्येच्छु गृहस्थांस बुद्धिवादविण्यास मोठें साधन असें झालें आहे.

याची किंमत १ रुपया व टपालखर्च व बंगी खर्च मिळून [illegible] आणे. एकूण १८ आहे. ज्यांस बुक पाहिजे असेल त्यांनीं किंमतीबद्दल पैसा पाठविणें तो रोख अगर दर १६ अर्ध्या आण्याच्या पोस्टाच्या टिकिटा पत्रांबरोबर पाठवाव्या म्हणजे बुकें रवाना केलीं जातील. पत्रें पाठविणें तीं नारायण परशुराम देवळे अगर रामचंद्र हरी वैद्य यांचे नांवें रत्नागिरी येथें जगन्मित्र छापखान्यांत पाठवावीं. नारपेड पत्रें घेतलें जाणार नाहीं.

मुकाम रत्नागिरी
तारीख १५ जून इ. १८८९. } ग्रंथाचे मालक.

బళ్ళారి, మాధవరావు బంబరంగారి

Natural philosophy.

పదార్థ విజ్ఞాన.

౧౬ సంధి.

బంతి.

౧౪ యొక్క స్థితిస్థాపక యంత్ర సహాయంబు ఆతి సాధారణమైనదియును, బహుత్తమమైన - వాడికయును గలది. ఇదన్ని అతిస్వాంత్రియ దళ్ళు గలుపత్తిస బంతిముంబు బెట్టగలిత జ్ఞానమత్ప్రి శక్తి యుంచి గ్రంథమునకు సొంతదళ్లు శక్తి ... బాతరు వాడు పనియు ఖారవుల్లు గలవాని కి (... ధనమువన్ని నొసగు) అదెల్లు బహుళ త్రిప్పిరియుండాని, కాగ ఈ యంత్రవు బెట్టగాని పొందత్తవన్ని హోందిరుత్తది.

౧౩. ఈ యంత్రమువల్ల ఉత్పాదిత గల్గును. ప్ర
వృత్యాపవర్తంబది క్షీరపటంబు, చిత్రపటం
బు, ఛత్రపటంబు. ఇందు మొదటిది మూడవదియు
అగు బంధనందు తన యంత్రసహాయముకతన గల్గిం
దని రసము చీకాకు చెందు విధముగ చేయబడదు;
మొదలది జాతియు బంధనంద భేదాటుమా
త్ర మొలకలే యొకటి కాదు [illegible]
మొ(దు)

౧౪. క్షీరపటంబు — ఈ యంత్రపు ప్రవర్తన
[illegible]
[illegible]
చేయబడు ౧౩వ యంత్రమున చెప్పినట్లు
యొదు చెప్పిన తెరవాని ఇంగ్లీషు పేరు ఆ
రు పొందినవాడు. అవి రెండు ముఖ్యమైనట్టి చెప్పె-
యొందు ఇతర పెట్టెపై పరిమాణముగ పెట్టి గిరుతుచే
తిరుగుటకై తారగలమానగు, అది పైయున్నవి పెట్టె
అదన్ను, ఇంగ్లీషుగా పైనుండి సంబంధించి యుండు
టకై మాడి ఉత్పత్తి. సాధారణముగ క్షీరపటం
న చెన్నె యొక్క గుండ్రమైన అక్షమొలకలచే యుక్త-

ತೆಗೆಯಬಹುದಾದ ಮುಚ್ಚಳವನ್ನು ಪಡೆಯುತ್ತಾರೆ-
ಪ್ರೋತ್ಸಾಹಿಸಿದ ನಾಂಗಲು, ಹಸಿಯಾಗಲು
ಬಿಸಿಯು ಕೆಳಗಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಬರಬೇಕು, ಅದಕ್ಕಾಗಿ ಮೇಲಿಂ-
ದ ಕೆಳಗೆ ಹೋಗಬಾರದು, ಯಾಕೆಂದರೆ ಅದರ ತಾಪ-
ಮಾನವು ಹಿಚ್ಚಿನ ನೀರಿನ ಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಬರುವಾ-
ಗ ಒಂದು ದಂಡಿಗೆಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿ, ಆದಂಡಿಗೆಯ ಮೇ-
ಲಿನ ತುದಿಗೆ ಕಟ್ಟಿರುವ ಒಂದು ಅಡ್ಡ ಕಡ್ಡಿಯನ್ನು
ಬತ್ತಲಾಗಿ, ಬಿಸಿಯಾದ ನೀರಿನ ಒಳಗೆ ಕೆಳಗಿನ ಮೇ-
ಲೆ ನಿಲ್ಲುವುದು. ನೀರಿನ ಮೇಲ್ಗಡೆಯ ಭಾಗವು ಹತ್ತಿ-
ರವಾಗಿರುವುದು. ಆದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗವೇ ಬಿಸಿನೀರು
ಕೊಟ್ಟರೆ. ಬಿಸಿ ಯಾದ ಮೇಲಿನ ಭಾಗವು ಹೆಚ್ಚುತ್ತಿಗಳಾಗಿ
ರು ವದು. ಇದಕ್ಕೆ ಕೆಳಗಿನ ನಡುವಿನ ಭಾಗವೆಂದಿರುವ
ಕೆಳಗಿನ ನಡುವಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ, ಮೇಲಿನ ಭಾಗಕ್ಕೂ ನ
ಡುವೆ ಒಂದು ಹಲ್ಲಿನಷ್ಟು ಮಾತ್ರ ತಿಳಿಯುವದು
ಬಿಟ್ಟಿರುವುದು. ಮೇಲಿನ ಭಾಗದಲ್ಲಿರುವ ನೀರೊಳಗೆ ಮು-
ಳುಗಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿರುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನೀರಿನೊಳಗೆ ಕೆಳ
ತಟ್ಟಿ ಮೊಂದಲಾದ್ದು ಬರಬಾರದೆಂದು ಇಂಬು ಕೊಡಬಾರ
ದೆ ನನ್ನ ತೋಳುಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದು ಚಕ್ರವನ್ನು ಹೂಡಿಸುತ್ತಾರೆ-

కలిగినటువంటి భాగ[illegible] ఉండును [illegible]
[illegible] తగులు[illegible], మొదట్లో [illegible] నీరు [illegible]
[illegible] [illegible] ఒకటే [illegible]
[illegible] [illegible].

౧౬ [illegible] నీరన్ను మీదికి తోడు
సాధనము వృత్తాంతము–

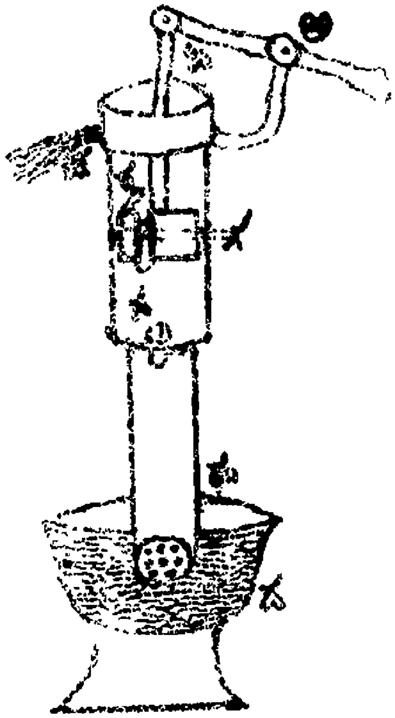

[illegible] (క) [illegible], (గ) [illegible], (గ) [illegible] (క) [illegible], (గ) [illegible] [illegible], (ఝ) [illegible], (ట) [illegible], (అ) [illegible], (ద) నీరుగల పాత్ర—

(అ) [illegible] ఉన్న [illegible], (క) [illegible] (గ) [illegible] మీదికి [illegible]

స్త్రవటు. త్రిభుజము (అ) బిందువున్న కెళ్లగ బ-
స్త్రులాని, (క) బిందువు మీలక్కు చేరువడు. ఆ
ట్టి బిందువు మీలక్కు గురుత్వకేంద్రమని అరర-
ళ్ళి (న) ముక్కల మీద భాగదల్ల కట్టుకట్టు
ఉన్న ప్రతికేంద్రము గురుత్వకేంద్రి (న) ముక్క
ల కెళ్ళగిన (డ) కొల్లివి యొల్లగినదివియు, మీ
ది భాగమేమి స్పష్టమగారణ, ఆ ముక్కలన్నిటిలోను
బిందువు కెళ్లగ బరువడు. పునః బిందువున్న కెళ్ళగ
ఏత్రులాని, ఇరువురూ (న) ముక్కల కూన తువిబం
డు నింత దవియభాగడింద (న) ముక్కల ముక్క కా
ల్గువడు, అందరి త్రిభుజము బిందువు మీలక్కి
ఏత్తు త్రిభువ కారణ, ఇదేరీతి నొల్లగిండ (ర) ము
క్కలవన్ను తేలడు బిందువు మీల్లిని యల్ల బరువడు.
అరట్టి మీలక్కు బండపోలి తన్న భాగదిండలే (ర)
ముక్కలన్ను ముక్క. బదువకారణ మున్పు కెళ్ళగిన్పి
యలండడు కూడోడి బిందువున్న నాల్గురూ నాలి
కెళ్లి మీవి మానువడింగ (ప) కొల్లివి యొల్ల
గినప్పడి యిల్ల కెంటటు పోలిని, (ద) పాత్రయొక-

గిన సంకోచనములచే క్రమముగా పెంపొందింప [illegible]

బంతు (త) కొల్లవి [illegible]

౧౮. ఎత్తువ బంబు — ఎత్తువ బంబునల్లు [illegible]

[illegible] కొలవి [illegible]

[illegible] నీరు [illegible]

[illegible] నీటిని భారము [illegible] ద్రవ

[illegible] సమముగానుండును. [illegible]

[illegible] యంత్రగళ్ళ [illegible]

[illegible] బంబు [illegible] భాగము

౧౯. ఒత్తువ బంబు — [illegible]

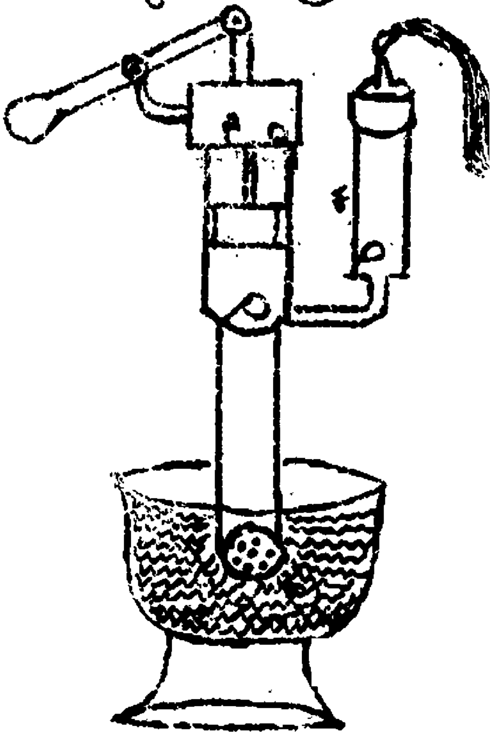

[illegible] రచనేయు,

వ్యాపారము,

[illegible] బం

బినంతో [illegible]

[illegible]

[illegible]

కలసి [illegible] భాగ

[illegible] ౭౦.

స్త్రీలల్లి వేమన్న పై యిరుగుపొరుగుల్ని బెల్లంకొండ (వ)
గ్రామస్త్రీలలో కొంతమంది పట్టిరుత్తది. నాదరబలిగెయిల్లాలు
తూ, ముత్తైదువా ఇల్లు. అవ్వగల్లోని బరలాని (వ) కొం
ల్లలో యిబ్బడదల్లి తూంతూ, ముత్తైదువా ఉంటుం.

(౧) కొల్లలో యమోలలన బాయిని కారంజ యక్కాని
పల్లె భర్త ద్వార కొల్లల్లో యన్న వట్టిరుత్తారి. నారల-
ల్లి పగోయన్న కల్లని మోలి బొత్తువ దండ కోరువలు
ల వల్లి నవీరక్కా గయ్ నీలన వ్యాపార నవీరు, అ
… ఇల్లాగ దల్లి బరువదక్కి బదలాని (వ)
…ల్లోని యిళ్లని పూని, ఆదర మోలలనబాయి
…రు పాలం ల్లి యక్కాని తుత్త యువదు. (నరవగ
…బం బన్ననోరు.)

౨. ఓరవిలు నవ నీలన తీర్పు …ట్టాగ బ-
దు (వ) (౧౬ సేల భూమిన కల్లగన అన్యత్ర యమలో
(౧) కొల్లలో యసాక్షిత్తు, వస్తుత్తు, బోరు పాత్రయ
…పట్టిరుత్తారి. ఈ పాత్ర యొల్లని యావాగలా
పదయిం తుంబ నోర్పి రుత్తది. ఈ పాత్ర యిళ్లని-
పసుక నీరు ఈ మేపి … బొత్తువ కారన్న పవి-

ಯಮು ಒಳ್ಳೇಸ್ಥಿತಿ ಸ್ವಭಾವಗುಣಾವೃಕ್ಷ [illegible]

[illegible] ಅವಸ್ಥೆ [illegible]

[illegible] ಬಂಟನ [illegible]

[illegible]

ವರು.

—೧ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಬಂಟ [illegible]

[illegible]

Verses from Jayamunu

ಕವಿತೆಯು.

ಜಯಮಿನೀ ಭಾರತ.

[illegible]।

[illegible]।

[illegible]

[illegible]॥

[illegible]।

ముత్తన్నగారికి భలవే నావత్త్రేరదింజ।

గత్తావనాక్క మేధ్వవనాని సాలి నిదక్ష వీ వేంబు దేనేం ॥౧౮॥

అర్థము = సన్న = ౨ బెందరింపొందుటకు సంకటక్వ-

స్థా = ౧ గాలి చెవ్వు. ౪ = పటిచెవ్వు. ౫ = ఆకాశాన

పత్త్రియు ౬ = చన్నాని. ౭ = భారతకులదీర్ఘికి ము-

ట్టి ౮ = యూవతిత్తి యుంకి

మరుల్ల దశికి భూపాల బాదకాయనాక్షి।

దురులగన్నాంగి సిరి శూపవతి భూమనేం బుదే।

మర్ల్ల నతి యూకి ఇందనావరల్లు నత్తావనాశ్వ స్త్రీము

బలే ప్రి వి క్రము॥

అరల్లిదగ మల్లెనె రం పొందటూ గ్రిశి త్రిరుగిదూ డి।

త్రరల్ల బల్లు దినే పిలి యుబన్నె మరిదుంటి.

తరల్లలేన దింద డయ మేధ్వరు దొర్గిలికి దెల్గొ

మపతి సుంచనము ॥౧౯॥

అర్థము — ౧ = మృత్యుక్షిణయుత్పేవను. ౨ = వేదర్తాన.

= హాతిర ౪ = సిగుబుల్లతేరి ౫ = నిరతను. ౬ = బల్లిం

పనవరల్లు. ౭ = మువాద. ౮ = కొంచలదొల్గికి.

౯ = త్రిపుగువదేకి ౧౦ = సన్నాన్ని మరవ్వు. ౧౧ = మడు

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

అర్థ:— ౧= [illegible] ౨= [illegible] ౩= [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

మ. దరలక్రాకె ((లయ మగల్గ నాల్డ నన।

సాం౹ డాం౹ధకె యొల్గళ్గు త్రా నాలనాబూ నం౹

మా దగ్గల బల్లినానిత్ర భాశిలిత్రశ్రీనంటు భమం

సుబరము ॥౫౯॥

అర్థ౯— ౧= సేం౹జగవన్నా. ౨= ణ్యట్టుశాల్గవిలె ౩= నింనడోట్టి. ౪= లార్నసియుల్లావిం! ౫= అల్గర. ౬= విన్నలలగలన్ను. ౭= నాను. ౮= శొట్టవలసక్షి.

భాక్షయుం నొట్టుకర్ను వనల్లని న్నవి।

శేంషదుంరంతం బల్లె వృక్షంవిలణాగేగాల్గళ।

బాషియుం ప్రిశాడేరంత్రెషేంపాదెరక్రపాంనమంమా

ఊయూఁదల ॥

మొంక్షిసిదె భంటతనవిదు నంనగాండనెరి।

భూషణావె డాం౹నల వ్యొటాంగాసినలాంకాం।

గ్యూషణాకె బదశియుంద ముగర్ఖం సిమునివేరన

జోంల్గదనజనము ॥ ౬॥

అర్థ౯— ౧=రాక్షసనణాని ౨= డొట్టయున్ను. ౩= అ-లిగ౹మాయవనసిం. ౪= నరణంయునద. ౫= భిసం నన్నా.

కవశివాదూవర్ణాకీ చిరశిమాదిదిబ్బి

త్రజ ఖారవిద్రి గగ్లదిల్లాగి బాణావెర

వవల్లాబరు దిల్లులూక్కిః దబిబబిమో యుసిబిం

దవశాశాంబిగ్గి॥

అవని కళిగల్లరూదిసోఁవర్గణాఁవశిక్।

గ్గదదిన్నాసదియులుఁబావళిఁమనిజభాష।

త్రవమల్లిషిం అక్కమంతకీకృత్తురుదఁనశిసి

మేఁగ్రా ష్టకిసిఁ(శ్రీఁదమ॥౯॥

అర్థ — ౧ = కవిలవ. ౨ = అదిగియిః ౩ = మమ

వత్తిల్లియులల్లవేః! ౪ = ఘేసది. ౫ = శాస్త్రసిసం.

౬. స్రోణవన్న. ౭ దదిదవర్ణాగు. ౮ దవశాంబ

వవరిగి - ౯ = యూవసంగతియు. ౧౦ = బివలక్షి

౧౧ = త్రరువేశ్ము. ౧౨ = యజ్ఞవన్న.

నక్షనసురాభిభఁమనమాఁకిగి లక్ష్మీశఁ।

పక్షి బేఁసిరి మిలాఁమురగమంతఁదుశాఁజ।

వక్షరుల్యుఁదినతెప్ప భాగగ్గదబేఁశ సాఁవిగ

సాకిదిమ్మఁముఁవిః॥

వక్షేనవనుదునిఁరఁమఁ రిబ్బి యమిఁత్యు।

ಒಕ್ಕಲರಿದೀಮಹಿವನ್ನ ವಿನಶಿಸುವವನ್ನ।
ಯಶ ಶ್ರೀಧರರಮ್ಮುದು ಪಿಡಾರದೋಳ್ಗೃಹೋಂಬುವಿ
ನೆ ಬೋಧನೆಂತೆಂದರು॥ ೬॥

ಅರ್ಥ:- ೧ ಪ್ರೀತಿಯಿತ್ತನಿ. ೨ = ಸುಮನೇ ಬಹಳ ಮಾ
ತಾತಬ್ಬಾಡ ೩ = ಕಷ್ಟಗಳು. ೪ = ಆಗುವದು. ೫ = ಧ
ನಕ್ಷ್ಯವನ್ನು ೬ = ವಂಶಕೆ. ೭ = ಭೂಪಾಲಾವಾಗುವದು.

ದೇವನಿಂಮಹಿ ಉಪಕಾರದ್ರುವೋಂದುಗ್ಗೊಪಿಸಿ।
ನಾಸಿಜಯರಾವ್ ಬಾರಿಕ್ಕೆ ಮಹೋಳ್ಗರಿ।
ದಾವುದೋಲವೆಂ ನಮಿಸ್ಕರಿಸ ವೇಳ್ಗೆಂದುನ್ನವಿವನ್ನು
ತನವಿದಶೆರಗಲು॥

ಭೂವರನ ಮಹುಟಮಂ ಪಿಡಿಶೆತ್ರರಾಜರ।
ಕಾರ್ಲ್ಗ ಮೊಳ್ಗುತಾನಪ್ಪಂದರರ ಸನ್ನಾನ।
ನೀವಾಜಮೋಕ್ಷವೇ ನಟ್ಟರಿಯು ಕ್ಕೈನೊಗ್ಗಾ ನಿರ್ದುಃಖ
ಣ್ಣಸುವೆನಂದನು॥ ೭॥

ಅರ್ಥ:- ೧ = [illegible]. ೨ = ಯೀ ಸಮ ಅಗಾಧ
ವು. ೩ = ಉಷ್ಣಾರಮಾಪತೀ. ೪ = ನಮಸ್ಕಾರಮಾ
ಡಲು, ೫ = ನಾನು ಕ್ಕಡ್ಡು.

ನಲ್ಲನೊಂಭದರನವ ಚನಮಂ ಕೇಳ್ದು ನಂತೆನ।

ಶಿವಶಿವಾ ದೂಷಣರ ಚಿಂತೆ ಮಾಡಿದರೆ।

ಭಜ ಜಾರ ಚಿತ್ಸ್ಯಗಳ ಕ್ಷಾನಿಬಂದಾಗೆರ।

ಪವಣ್ಣೆ ಬರು ದಿಲ್ಲಗಾಲ್ಕೀ ದಶಿಸಿದಮಿಷೆ ಯುಸೊ ...

ದವತಾಶೀಲಬ್ಬಿರೆ॥

ಅವನಿ ಹತಿಗಳ್ಳರೂಡಿ ಸೋಲ್ವರ್ಗಾಣವಶಿಕ್।

ಸ್ಥದವಿನ್ನಸುಡಿಯಲಂಬು ವವಿಂಮನಿಜಭಾಷಿ।

ತರವಸ್ಲಿ ಯಿಂ ಅಶ್ವಮಂತ ಹೆವ್ಕೃತುದಂ ನಡೆ:

ಮೇಣ್ಣೊ ಭುಹಿನಿರಿಂದಮ॥೮॥

ಅರ್ಥ — ೧ = ಕವಿಟವ. ೨ = ಅದಿಗಿಯಾ. ೩ = ದು:

ದತಿ ಭ್ರಯುಲ್ಲವೇ? ೪ = ಹೇಸದಿ. ೫ = ಶಾಶ್ವಸಿಂ...

೬. ಸ್ಪ್ರಾಣವನ್ನು. ೭ ಸುಬಿದವಶ್ಯಾದ. ೮ ದವಶಾಂದು

ವಟಲಿ - ೯ = ಯೂವಸಂಗತಿ ಯು. ೧೦ = ಬಿತಲ್ಷ

೧೧ = ತರುವೇನು. ೧೨ = ಯುಜ್ಞವನ್ನು.

ನಕ್ಷನಸು ರಾದಿಭೀಮನ ಮಾಂಕಿಗೆ ಲಪ್ಪೊಂಕ।

ಪಕ್ಷಿ ಚೀನಿರಿ ಮಿಲಾಡುರಗಮಂತ್ರಂದು ಶೋಜ।

ಪಕ್ಷರುಳ್ಲುಂಡಿನವೆಪ್ರಭಾಗಳ್ದ ಚೀರ್ಜ ಸಾಂದಿರ

ಸಾಡಿಚಿಪ್ಪುಮಾಂದಿ॥

ಪಕ್ಷನವದುದುಮಿರ್ಕಮಂ ಬಿಲ್ಲ ಯುಮೋಕ್ಷ॥

ఇచ్చలరిదీ మఱివన్నృపినజిసువదన!
యకే త్రిపురేశ్వరుడు వెలసినదో [illegible]
నే భూపతినింత్రించరదు॥ ౧॥

అర్థః- ౧ [illegible] ౨ = [illegible] ౩ = [illegible] ౪ = ఆగువదు. ౫ = [illegible] ౬ = వంశకీ: ౭ = భూషణావాగువదు.

దేవనింమట యశాదుణ్ణు [illegible]
దావిజయశావ్ర దాక్షిణ్యమునామాధ్ర!
దాపుడోలకింసమక్షతిన వేళ్ళందున్నవనత్తు
త్రినవిరకేరగలు॥

భూవరనమకుటమంటబీజత్రిరాజవ!
కావళ్ళయాగ్నిటవిన్నింగదరపిన్నునిన!
గోవాజ్ఞమేరదమేనత్తరియక్రమాగ్గా నిదున్న
[illegible]సువేసంభమ॥ ౨॥

అర్థః- ౧ = మాటువరు. ౨ = [illegible] ౩ = ఉద్ధారమ్మానవేరు. ౪ = నమస్కారము లు. ౫ = నానమన్నారు

నేళ్ళనేలఁబెరనవచనమంకేళ్ళనాంతేశం!

ದಕ್ಷದ ನೃಪನ ಧರ್ಮದೊಳಾದ ಮಾಂಡವ್ಯ ಸಹಿತ
ಸ್ಮರಿಸಿ ಶಿವನ ಜನ್ಮಜನ್ಮ ಮೋಕ್ಷ ಸಾಧಕಂ ಮಾ
ತ್ರಮದಂ ಮನಸಿ॥

ಬಲ್ಲಿನೊಳಿರವನಂದು ಬೆಳ್ಳಿಟ್ಟದಣಿಸಿತ।
ನಿಲ್ಲದೊಳ್ ವಪ್ರನಾ ಡಿಗ್ಗ ನಾಗೊಳಿಸಿದ।
ಮಲ್ಲಕಂಪ ತೂಗಿ ಕೊಳ್ಳದಲಿ ಸಿದ್ದ ಸಿರಿಗಂ ತೊ
ಲಿಪ ಸಾಗಿ ಬಿಲ್ಲ॥೪೫॥

ಅರ್ಥ = ೧ = ಕೃಷ್ಣ. ೨ = ಕೆಲ್ಲ. ೩ = ಸಂಪೂರ್ಣಸ
ಟ್ಟು. ೪ = ಯಜ್ಞದ. ೫ ಬ್ರಾಹ್ಮಣ. ೬ = ತರುವರಿಂದ
೭ = ಅಪ್ಪಣೆಮಾಡಿ. ೮ ಅಗ್ನಿಗೆ ಕೊಟ್ಟು. ೯ = ಮಹಿಮೆ
ಕೃತಿ. ೧೦ = ಬಾಡು. ೧೧ ತಂಪುಪಡಿಸಿದ ಮೋದಿ
ಮಲಗಿರುವ. ೧೩ = ಅಷ್ಟೈಶ್ವರ್ಯ. ೧೪ = ಅರುಣನ. ೧೫
ಬರೆಯುವ.

Shabdamanudarpana.

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಂ.

ಪ್ರಥಮ ಸಂಧಿ ಪ್ರಕರಣ.

ಶ್ರೀ ವರ್ಣದೊಳ್ ಪುಟ್ಟಿ ಪವಿತ್ರ ಬಹುಳ್ಗಳೆಂ

ధ్వన తీరాదియు బత్వంచ్చ

త్రపదిభయత్తమాత్రదోంగ్లాత్ కాళ్యం॥

టీ॥ కరమధ్రవర్ణాభ్యాం పరంఖ్య వమువణావర్ణ
వత్ర్యే స్యాత్ ప్రతి తాఽత్ర పదవర్ణే బహుశ్రుతం
బహుళ్యదిని అనంతరం సర్వం మధ్యమము అని-
య మొదలు బత్తు బకారం భృత్వం భృకారమని
త్రభవం తత్ త్రాదియల్ల భవం మధ్యమము అని-
య మొదలు బత్త్వం బకారం - త్త దోంగ్లరో-
ఙ్గ అకార అకారదత్ర పితృదత్త పికారవిధి దోశీకా
ర్యం ప్రాప్తాసులు దు॥

వృ॥ కరమధ్యద్వర్ణ బహుళదీర్ఘాయం ప
రియం బకారక్కే భృకారమక్కం. పరాదియత్రక
మాత్ర్కమాత్రక మాత్రమక్కం॥ పరమధ్యతోంటి
క్షీ॥ ప్రవతిం నాంతి స్వాదనం సానం కదనం గానం వా
మృగ్గి వాగ్గి మమారం కారం॥ బత్తర భృకారక్షీ॥ బ
త్రేం భృత్రం॥ అత్ర పిత్రం॥ మఘవా మ్రిమ మఘవః
మ్రిని॥ అత్రేకేత్త్రం॥ వాక్కృత్ వైరాగ్య బహుళదిని
ప్ర సరం మధ్యతోంప్రపితృ॥ ౨౪॥

నమనిసుగు . నశ్రుంశ

బమధ్యమత్వనమంత్రీర్ధత్వకష్టం।

క్రమదిరోఽతే వత్రీంచు

త్రమిత్రదత్తక్షిదత్తమదరత్నస్తిత్రః॥

టీ॥ శబ్దమధ్యమత్వకం శబ్దింగర్ధనరువగామ రక్షీ—. అం.శేహాని శత్రకం. ధ్రకారక్షీయుం. గత్త్ర నకారం. నరనిసంగు . ప్రాప్తిసులురు ఎత్వమిత్ర దత్తక్షి ఏకారశ్రోత్రనిశూరిదరకారక్షీ దత్తం. దకారం. సవనిసుగు. ప్రాప్తిసులురు అత్రక్షీ అకారక్షీ ఇత్యు: ఇకారం. సవనిసుగో ప్రాప్తిసులురు

శ్రు॥ శబ్దమధ్యమధమకారక్షం. ధకారక్షం. నకారక్షం. పరమధ్యదకారక్షీ వకారం. ఎత్తమిత్రరకారక్షీరకారం. అపరస్యత్రిస్తమక్షం॥ మకారక్షీగకార ఏమిదే ఐకుటే॥ ధకారకే॥ జర్గారం.జుహుర్ధశ్రీరంసిర్వరం॥ ఎత్తమిత్రధకారక్షీత్రం. చిరసిదకార ॥ అధ్యక్షః అదికం॥ శా॥

పరమధ్యతకారక్షీ

వృఃరోమేఃరేక్షంలుబకారరామేఃగకారం।

[illegible]

శ్రీ [illegible]॥

[illegible]॥ [illegible] తకారశ్చ [illegible] తకారశ్చ

[illegible] కారం [illegible]

[illegible] గకారం [illegible]

[illegible] కారం [illegible] తకారం [illegible]

[illegible]

[illegible] కారం [illegible] కారం [illegible]-

[illegible]॥

[illegible]॥ [illegible] కారశ్చ [illegible] కార-

[illegible] తకారశ్చ [illegible]

[illegible]॥ తకార [illegible]॥ [illegible]

[illegible]॥ [illegible]॥ తకారశ్చ॥ [illegible]-

[illegible]॥ [illegible] తకారశ్చ॥ [illegible]

[illegible]॥ [illegible]॥ [illegible]॥

[illegible]

[illegible] కారం

[illegible]

ద్విత్వము నిత్యప్రవృత్తి యనువుత్వ మటాము॥

సూ॥ బహుళ్లి బహుళ్లబంధి శబ్దాంతస్థ [illegible]

త్రుత సంద్రగ త్రుతత్రుత [illegible] ఎవటి

శబ్దాస్త్రీ [illegible] బహువ్రీహి త్రిగు [illegible]

త్ర్యంగ్య [illegible] పదాంతంగ్య ఎత్వమువు

ఎకార మువు. నిత్యప్రవృత్తియువు. [illegible]

[illegible] యము [illegible] ఉత్వ మువు. [illegible] త్రి

త్రిగుణు త్రిగుణం॥

వృ॥ బహుళ్లబంధి [illegible]

[illegible] పదాంత్య [illegible]

ము నిత్యము ముత్యము ముత్యం॥ [illegible]

[illegible]

అంగనా॥ [illegible]॥ [illegible]

త్రం॥ [illegible]॥ బహుళ్లబంధి [illegible]

[illegible]॥ [illegible]

సానో జీరకం [illegible]

[illegible]॥ అత్త [illegible]॥ [illegible]

మూని పాటలం [illegible]॥ అత్తమత్తం॥ [illegible]

ము॥ రూపం రూప ముల్లం సాలు అక్షం అక్షతరంగం
తరంగము॥

నవనీతం పత్రక్షీరం

కలవతిత్యాక్షే మూత్ర ముంద్ర క్షత్రంయు॥

స్వర్గిసదర్గ్రమురంత

స్థలసర స్రోతం రోషం వేమం సంభ్రమం

టీ॥ నవనీతం పత్రకి నవనీతం పాకాంత్రం సభ్య
నవనీతంక లుక్షే లుకారకే ఇత్యం ఇకారం సంభవి
నం బరుగరు కలవతి కలలునవిన ఇత్యక్షం ఇకా
రక్షేమం ఉత్త్రమం లుకారము ప్రకృతి ప్రకృతం
స్వర్గి సదర్గ్రమం వర్గ్యసదర ఎకారయం సంభవం
బరుగరు అంత్య స్థలసరక్షే సరియుక్షరక్షే బరుగుంద
బాది రోషం వేమం తత్సరేరు సంభవరు సంభ
విష్ణు బరు॥

స్త్రీ॥ శ్రీకాంత్రపరునాదక్షే కారమద్దుం కలవతి-
ఇకారపు కారము ప్రకృత్యమద్దుం పాకాంత్ర
స్వర్గ్యము రోషం వేమద్దుం ॥ లుత్తరక్షం॥ మరుగన-
క్షే గుణ్ణుం బరు కూత్తుంబరి॥ ఇత్యక్షత్రం॥ సంధి

[illegible] మంత్ర [illegible] ॥ [illegible] ॥

[illegible] ఛందః ॥ [illegible]

[illegible] ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥

[illegible] ధ్యానం

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥

[illegible] ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]॥

వృ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]॥

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]॥

ఉ॥ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]॥

వృ॥ [illegible]

[illegible]

శబ్దరణ్యాకారశ్శ లకారదుష్టం॥ ప్రయోగః॥ [illegible]

[illegible] ప్రాకారం [illegible] ॥

[illegible] ఖలడప్యతడిశ్శ

కరంబు వత్తం స్మకారనత్తం మయ్యం।

జనకనవర్ణపదయుతం

ప్రసంనభావదుష్టత్వత్వ మోదమనా

టీ॥ కనదశలజలతడం కకారనకారరకారదకా

లకారజకారశ్యకారతకారం కృంచి శశ్యశి శశ్యశి సం

త్తం పిట్టతకారం స్మకారనత్తం స్మకారదనకార

యుత్తం ఒక్కకం జనకనవర్ణవర జకారనకారక

రనకారవకారశకారషకారంశ్య యుత్తం యకారం

సంద భావదుష్ట ప్రత్యేక్యభ-వస్తుయు త్వత్వమ

బ శోభవము అవర్ణనము ఆస్యం తా స్వదు

ష్ట॥ శకారచకారటకారతకారఆకారశ్యకా

త కారదశ్యకారవర్తకే మోదం స్మకారదనకా

శ్శ రోదం జకారచకార కకార సకార తకార శ

కార [illegible] కారం శ్య శ్య కారయుత్తకే తోదం॥ [illegible]

పెక్కే॥ కృద ప్రయోగః॥ [illegible] [illegible]

త్రం శ్రావణం శ్రవణం సావనం క్షేత్రం కేతం స్వర్గం

సగ్గం స్వామి సామి స్వయంభు సయంభు స్వరం

సరం తపస్వి తపసి స్వరూపం సరూపం స్వాతి సా

తి చిహ్నం చినం ద్వారపట్టం దారపట్టం ద్వారబి ద్వి

త్రి బెంబు ద్వారి దారి ద్వరం దరం బిల్వం బిల్లు బ్ర

హ్మం బమ్మం॥ స్వరాదివర్ణసోమాసి॥ స్వఛి సోమా

॥ యున్న సోమాసి॥ ఋగ్వేద ఋగ్మాదిసోమాయున్నం

ఋగ్మాది యుక్తం సత్త్యం మహాంస్త్ర ఘను లాంమాలా

స్త్రీ అమాని అవసియు నునుటుగ మాట్లిస్త్రం

మాట్లేను స్నానం నానం స్నాయం నాయం త్రీ

అత్రా త్రుసకం సేంజకం వ్రవ్వారు లూదారం

దా స్త్రం లూసం లూమస్తేముల్లుకు॥

—

Notice

नोटीस.

सर्व स्कूलमास्तर व असिस्टंट् वगैरे लो-कांस देण्यांत येतें जे, रजेबद्दल अर्जकरावयाचा तो खासगी रितीनें लावून करितजावा. सरकारी रीतीनें अगर सरकारी टाकिटें लावून करूंनये. सरकारी रितिनें आला असतां तो तसाच परत पाठविला जाईल. कळावे

तारीख १७ अगष्ट १८६५

(Signed) Mugesh Vinayak

एज्युकेशन इन्स्पेक्टर दक्षिण भाग.

Notice

नोटीस

बेळगांव जिल्ह्यांतील तमाम स्कुलमास्तरांस- गोकाक तालूक बेळगांव, चिकोडी, सगोळी, दड्डी, चिंचोळी व शिरसंगी येथील स्कूल

मास्तर यांणीं फी भरण्याच्या बाबतींत गैरशिस्तपणा केल्याबद्दल प्रत्येकास ८५ आणे प्रमाणें दंड केला आहे.

अद्याप कित्येकांची गैर समजूत असल्याचें दिसल्यावरून खालीं कलमवार माहिती दिल्ही आहे तिकडे सर्वांनीं लक्ष देऊन चुका न होई देण्याची तजविज ठेवावी.

१ फी भरण्याचे पावतींत माहेवार तपशिल असला पाहिजे.

१ १० रुपयांचे आंत भरणा करूं नये व १० रुपये बरोबर होतांच भरणा केला पाहिजे.

१ भरणा ज्या महिन्यांत होईल त्या महिन्याची फी त्यांत असली पाहिजे.

१ फी भरण्याची पावती २० तारीखेच्या आंत इकडे येऊन पोंहचलीच पाहिजे.

१ फीचा पैसा १० तारीखेच्या आंत दरखजिनेस तिजोरीस जमा झाला पाहिजे.

तारीख २९ जुलै १८६९ इ. मु॥ बेळगांव.

(Signed) Nagash Venayak

डि. इ. इ. जिल्हा बेळगांव.

नोटीस

बेळगांव जिल्ह्यांतील तमाम स्कूलमास्तर यांस

सरकारी शाळांत कसबिणी व नायकिणी इत्यादि गैरचालीच्या स्त्रियांस अगर त्यांच्या मुलीस विद्याभ्यासाकरितां घेऊं नये असा सरकारचा ठराव झाला आहे. इकडे सर्वांनीं लक्ष देऊन त्या प्रमाणें वहिवाट ठेवावी.

माफी मुलें शेंकडा वीस २० ह्मणजे १०० मुलें फी देणार असतील तर त्यांजवर वीस मुलें माफीच्यानीं, ज्यास्ती घेऊं नये. हाल्लीं कोठें आजती असतील तर लौकरच कमी करण्याची तजविज ठेवावी. माफी करतांना फक्त गरीबीवरच लक्ष देऊं नये, त्याची वर्तणूक चांगली असून हुषार ही असला पाहिजे. गरिबी बद्दल एका सभावित गृहस्थाचें स

सर्टिफिकीट हजर केल्या शिवाय कोणासही मा-
फी करूं नये, असा मेहरबान डायरेक्टर साहेब ब-
हादूर यांणीं ठराव केला आहे. तारीख १८ माहे-
अगष्ट १८६१ इसवी.

(Signed) Nagash Venayak

डिपुटी एज्युकेशनल इन्स्पेक्टर

जिल्हा बेळगांव.

नोटीस.

बेळगांव जिल्ह्यांतील तमाम स्कूलमास्तरांस.

१ ष्यांडर्डीचे कागद मास्तर लोक दप्तरांत बांधू-
न ठेवितात त्यामुळें त्यांची माहिती मास्तर, विद्यार्थी
यांस असत नाहीं असें या जिल्ह्यांत आमचे न-
जरेस आलें आहे. तर तसें न करितां देश्यापत्रका-
प्रमाणें ष्यांडर्डीचे कागद फळीवर ठेऊन दररा-
जवर्गांत टांगून ठेवावे- एकंदर ष्यांडर्डीची मा-
हिती मास्तर व शिक्षक यांस बरोबर आहे किंवा
नाहीं हें आम्हीं परीक्षेस येऊं त्यावेळीं आरकाईनें

पाहत जाई.

२ वर्ष अखेरीस इकडून नमुना पाठविला-
— जाईल त्याबरहुकूम लांकडी सामान पुस्तकें
न काशे याजबद्दल वर्षांतून एकवेळ मागणें क
त जावें. नंतर सवडी प्रमाणें इकडून पाठविणे
तजविज होत जाईल. दरम्यान या बाबदींत को
णी रिपोर्ट केल्यास तिकडे लक्ष दिलें जाणार नाही

तारीख २ माहे जुलै १८६९ इ.

(Signed) Nagash Venaya

डि. इ. इ. जिल्हा बेळगांव.

तमाम मुलकी उमेदवार यांस.

१ तारीख ४ आक्टोबर १८६९ रोज सोमवारीं स
काळीं १० घंट्यांस उमेदवारांची नावें नोंदून बेळगां
मराठी शाळेंत खालीं सही करणार मुलकी परी
घेतील.

२ उमेदवारांचें वय १८ वर्षांवर असून चांगल्या

वर्तणुकीबद्दल संभावीत गृहस्थाचें सर्टीफिकट हजर केलें पाहिजे.

३. आठ आणे फी आगाऊ दिल्याशिवाय नांवें नोंदलीं जाणार नाहींत.

४ चवथ्या यत्ते प्रमाणें संपूर्ण अभ्यास असला पाहिजे. याशिवाय अक्षर आरीक व स्फारेख असून कागद चांगले वाचतां आले पाहिजेत.

५ मराठी व कानडी या दोन्ही भाषेंत परीक्षा घे- तां उमेदवारांची तयारी असेल त्या प्रमाणें कोणत्या- ही एका भाषेंत परीक्षा घेतली जाईल.

६. दऊत, लेखण, कागद, चाकू, स्लेट, पेनसील वगैरे सामान उमेदवारांनीं आपले बरोबर आणलें पाहिजे.

मुकाम बेळगांव
तारीख २३ माहे
आगष्ट १८६९ इ.

(Signed) Nagesh Vemayak

डिपुटी एज्युकेशनल इन्स्पेक्टर

(जिल्हा बेळगांव

ಸೂಚನೆ.

ಈ ಹೊತ್ತು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ತಿಳಿಸುವದೇನ[illegible]
೧ [illegible] ಸ್ಕೂಲಪೇಟೆಗಳೊಳಗಿನ [illegible]
ರಾ. ರಾ. ಸಾಹೇಬರವರು ಸೂಚನೆಕೊಟ್ಟ ಮೇರೆಗೆ ಕೆ[illegible]
ಲವು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮವರ್ಣನೆಯ ರಿ[illegible]
ಪೋರ್ಟುಗಳನ್ನು ಕಳಿಸಿದರು. ಈ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳ[illegible]
ಸುಮಾರು ೪೦೦ ಸಾಲೆಗಳಿದ್ದು ೧೧೦ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಬಂ
ದವು. ಆದರೂ ಕೆಲವು ಸ್ಕೂಲಮಾಸ್ತರರು ಬಹಳ ಬ[illegible]
ಸಿ ಬರೆದಿರುತ್ತಾರೆ, ಅವರ ವಿಷಯದಲ್ಲಿ ಮಾ|| ರಾ. ರಾ. ಸಾ
ಹೇಬರವರಿಗೆ ನಾವು ಅವರ ಉಪಕಾರ ತಿಳಿಯುವೆವು.

೨ ಕೆಲವು ತಾಲೂಕಗಳೊಳಗಿನ ಹಳ್ಳಿಗಳ ಮಾಸ್ತರರ[illegible]
ಇಲ್ಲ; ಆ ಆ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಸ್ತರರು ನಕ್ಷೆ [illegible]
ರ ರಿಪೋರ್ಟುಗಳು ಬಂದಿಲ್ಲ. ಅವರ ತಪಶೀಲು.—

ಬೆಳಗಾಂವ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗೆ—

ರಿಪೋರ್ಟು ಬಾರದಿರುವ ಸಂಪೂರ್ಣ ತಾಲೂಕುಗಳ ಮಾಸ್ತರರು......	ಆ ತಾಲೂಕಿನೊಳಗಿನ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಾಸ್ತರರಿಂದ ಬಂದ ರಿಪೋರ್ಟು............
೧ ಸಂಪಗಾಂವ ತಾಲೂಕ ಮಾಸ್ತರ....	೪ ಹಳ್ಳಿಯ ಮಾತ್ರ.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗೆ.

೦ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿಯ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೧ ಒಪ್ಪಿ ಮಾತ್ರ.

೦ ಧಾರವಾಡ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೧ ಒಪ್ಪಿನಬಿಟಕೇಶಿ.

೦ ನವಲಗುಂದ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೨ ಹಳ್ಳಿಯು.

೦ ರಾಣೆಬಿನ್ನೂರ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೧ ಬ್ಯಾಡಗಿ.

೦ ಕೋಡ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೨ ಹಳ್ಳಿಯು.

ಕಲಾದಗಿ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗೆ

೦ ವಿಜಾಪೂರ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೨ ಹಳ್ಳಿಯು

೦ ಇಂಡಿ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೦

೦ ಹುನಗುಂದ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೦

೦ ಬಾಗಲಕೋಟೆ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೦

ಉತ್ತರ ಕಾನಡಾ ಜಿಲ್ಹೆಯೊಳಗೆ.

೦ ಕಾರವಾಡ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೧ ನಂದನಗಡ.

೦ ಹೊನ್ನಾವರ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೨ ಹಳ್ಳಿಯು.

೦ ಸಿದ್ದಾಪೂರ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೨ ಹಳ್ಳಿಯು.

೦ ಕುಮಟಾ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೧ ಹಳ್ಳಿಯು

೦ ಸುಪಾ ತಾ॥ ಮಾಸ್ತರ— ೦

ಕೂ ಮೊತ್ತಕ್ಕೆ ೧೫ ಮಂದಿ ತಾಲೂಕಿನ ಮಾಸ್ತ

[illegible]

(Signed) Venkat Rao

[illegible]

ಶಾಲಾ ಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೫ ಸಂಚಿಕೆ ೬

ಬೆಳಗಾಂವಿ, ಮಾಹೆ ಅಕ್ಟೋಬರ ಸನ್

೧೮೬೯ನೇ ಇಸವಿ.

Natural philosophy.

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವು.

೧೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ.

ಚರಪ್ರವಾಹಿ ಯಂತ್ರಗಳು.

೨೨ ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಚರಪ್ರವಾಹಿ ಯಂತ್ರಗಳು ಅತಿಸುಲಭವಾದ ನಿಯಮಗಳಿಂದ ರಚಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದವೆಂದು ತೋರುತ್ತದೆ. ಆರಂಭದಲ್ಲಿ ಭಾವಿಗಳೊಳಗಿಂದ ನೀರ ತೆಗೆಯುವ ಯಂತ್ರವು ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗೆ

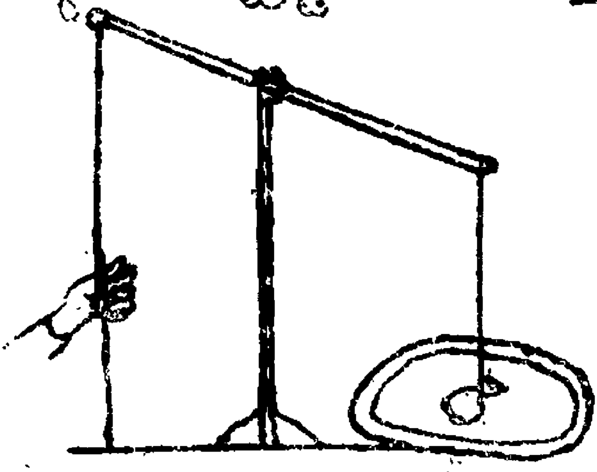

[illegible]

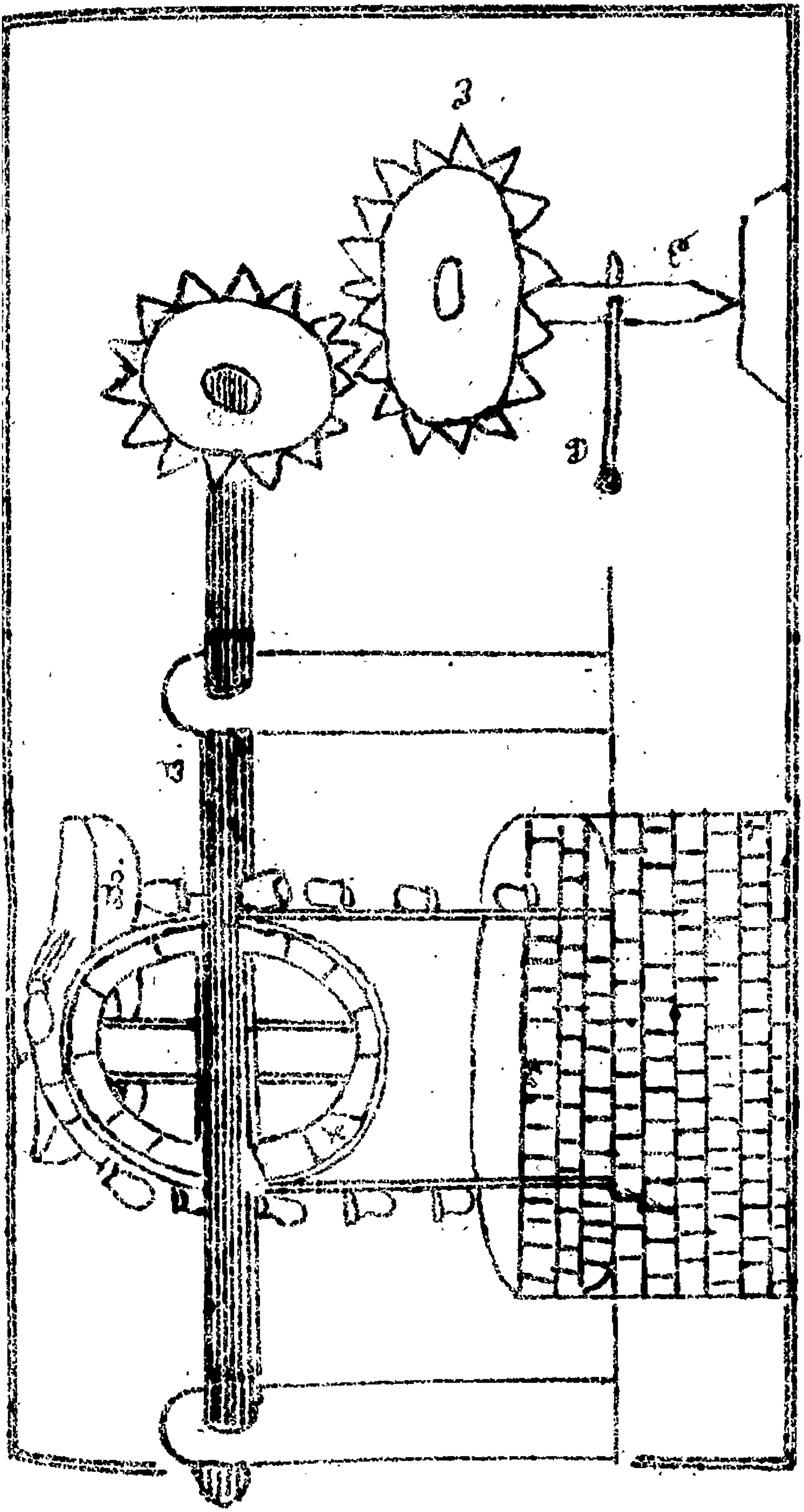

[illegible] నిరసించుచున్నారు, అథవా [illegible]

[illegible] (అ) [illegible] (ఆ) [illegible]

[illegible] (ఇ) గాని [illegible]

[illegible] (ఈ) [illegible]

[illegible] (ఉ) [illegible]

[illegible] (ఊ) [illegible]

[illegible] చుండును ([illegible]

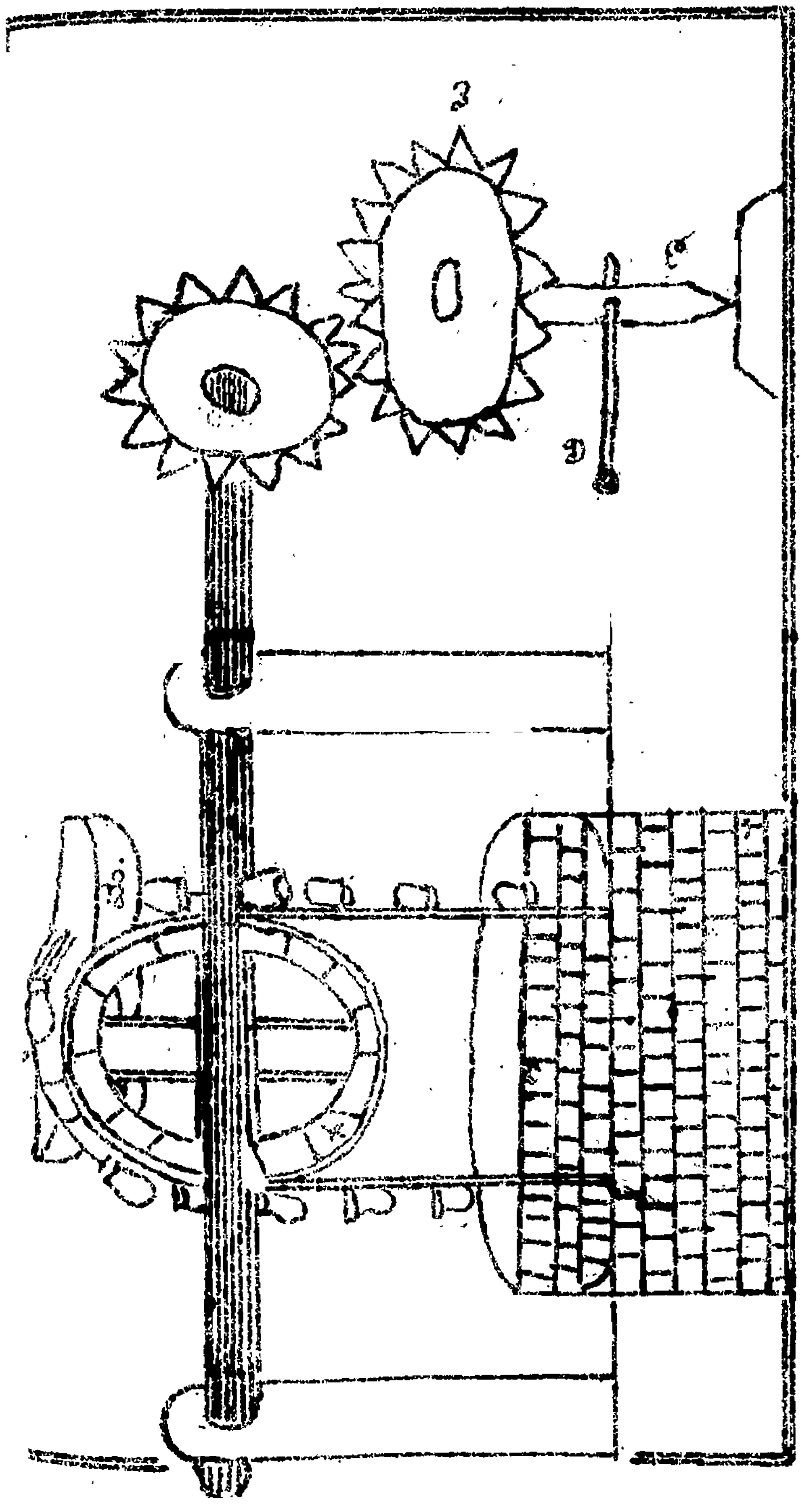

ಗಳಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ ಹಾಗೆ (ಮ) ಬೋಗಿ ಯೊಳಗೆ ಬೀ
ಳುತ್ತದೆ. ಅಂತಹ ಹೊರಗಿನಿಂದ ಬೀಳುವ ಕಸವು ಒಳ್ಳೆ ಒಟ್ಟು
ಬರುವದು

೨. ಸರಪಣಿಯುಳ್ಳದು — ಇದರಲ್ಲಿ ಇಲ್ಲಿ ತೋರಿಸಿದ
ಹಾಗೆ (ಅ) (ಬ) ಯೆಂಬ
ಎರಡು ಗಾಲಿಗಳಿರುತ್ತವೆ.
(ಬ) ಗಾಲಿಯು ನೀರಿನೊಳ
ಗೆ ಮುಳುಗಿರುತ್ತದೆ. ಈ
ಎರಡೂ ಗಾಲಿಗಳ ಮೇಲೆ
ಒಂದು ಮಾಲಿಕಾಕಾರವಾಗಿ
ಜೋಡಿಸಿದ ಸರಪಣಿಯು ಒಂ
ದಿರುವದು. ಗಾಲಿಯು ಸ-
ರಪಣಿ ಒಂದೊಂದು ಚ-
ಚ್ಚೌಕ ತಲೆಗೆ ಯೊಗಳು,
ತಗಡುಗಳು (ಕ) (ಕ) ಇ-
ರುತ್ತವೆ. ಈ ಸರಪಣಿಯು
ಒಂದು ಬದಿಯಲ್ಲಿ, ಮೇಲ-
ಕ್ಕೆ ಏರುವಾಗ ಗಳಲ್ಲಿ ಅಂಕು ತಗಡುಗಳು ಒಂದು ಚೌಕಾಕಾರ

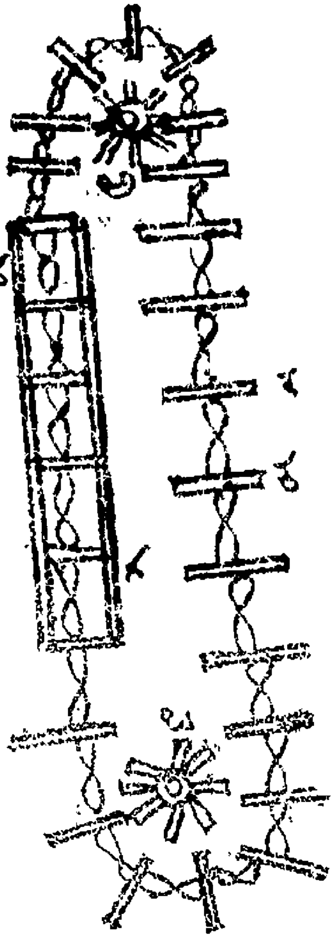

ಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯನೆಂದು (೮೧) ಹಾಡುತ್ತದೆ. ಈ ಶ್ಲೋ
ಕವು ಯಜ್ಞವು ನರರಿಗೆ ಯೋಗ್ಯನೆಂಬ ಜಲಧಿಗೆ ಗುರಿಕೆ ತಕ್ಕದ್ದೇ
ನ್ನುವದಲ್ಲದೆ, ನರರ ಸೈನ್ಯವನ್ನು ಯುಧಿಷ್ಠಿರ ಯೋಗ್ಯನೆನ್ನು
ತ್ತಿರುತ್ತದೆ (ಆ) ಚಕ್ರವನ್ನು ಬಂದು ಇದರ ಯುದ್ಧಾರ
ದಿಂದ ತಿರುಗಿಸಲಾಗಿ ಕರರವನ್ನು (೮೧) ಶ್ಲೋಕವೆಂಬ
ಯ್ಯನೆಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಎತ್ತುತ್ತದೆ. ಆಕಾರದ ಆ ಶ್ಲೋ
ಕವು ಬಿಡದಲ್ಲಿ ಅದರ ಶ್ಲೋಕದ ಕೀರ್ತಿಯು ತನ್ನ ಸೈನ್ಯ-
ದಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ವಹಿಸಿ ಯುದ್ಧದ ಮೇಲಕ್ಕೆ
ಯೆತ್ತುತ್ತದೆ. ಈ ಮೇಲಿನ ಬಂಧವು ಜಲಧಿಯನ್ನು
ಗದ ಆದರ ಮೇಲಿನ ನಿಲು ಶ್ಲೋಕದ ಯೋಗ್ಯನ ಯೋ-
ರುತ್ತದೆ, ಶ್ಲೋಕವು ಯುದ್ಧದ ಯಂತ್ರ ಹಿಡಿದು-
ಬಿಟ್ಟಿತು. ತರುವಾಯ ಅದನ್ನು ಬೇರೆ ದಳದ ಬಯ್ಯು ಬಿ-
ಟ್ಟನು.

Verses from Jayamuni

ಕವಿತೆಯು.

ಜೈಮಿನಿ ಭಾರತ.

ಗಾಢ ಕಡಿಸಿ ಯೋಗ್ಯಂ ಪೊಯೊಂದಿ ಭಾರತ ಪದಯ |

కూచితంగాభ్రముం బతిచేకమలం బదియ
ప్రాంతు పేళ్లు కుంబిగళ్లూరి యొదకృంపెళయ
వైభవితిం ఉనకోంషు వమునదియ
బిలుసోంద్రదకత్రతి యంపొళ్ళియమిత్ర|
లాలుకు చోం సోలిదపినిందు పత్నోవాకచలక
శిలాలమునల్యంచిత్తు వవ్రాలదకనాత్రిభియో
కృత్తాదిత్రము ॥౮౫॥

అర్థ:- పూర్వదిక్కన్యకింపా త్రోలకబాగి నక్ష త్రములు కటకములాగలాగి, శంఖు ముత్యోమిస్సిళ్ళ లాగి, కమలగళ్ల అరళలాగి, నల్లానల్లా గుంతీకు కగళ్లో క్రనిమూతలాగి, చక్రవాకపక్షిగళ్ల తూతల సీలాకృళవు బాపలాగి, కత్రతి యుం వరావరత కలు ఉబలోసోలుపెనిందు సాయనుపా తియ కమలవన్న పరిసోలుముత్తా సోల ఉలంబ వాలి బాడవుగలోస్తవసా ధునము ఒప్పిదను.

గుండుపెందవాన్నసముద్రవరం కృపుంబాళ్ళ|
తంపు నం ఉబక వాజిపెంధవం మూచునీ
సెంబుని యమినవేత్రగోంతనిగరం పక్షజం

అనేకానుక్రమణిక॥

బిందుస్ఫూర్జితోరతికిశిదుత్తన్మభావ్యవధా।
హింసనుగూడువచ్చాలిమించుకర్ణిపొర్లగు
నందునిద్రాలలిని చుంటిసాటునూప్పవవసిర
సోలబగంగొప్పనము॥౯౮॥

అర్థ:- వేదవ్యాసమునిచంబంటు అశ్వమేధపర్వ
మీనమ మహాసింధు తీర్థము, కృష్ణను భాసిత బందుసి
పృథ్వీకర్త ఉదయకాలదసుభాషితి, యెంచు ధర్మగా
జను త్రిగుణగోచరము నిర్వాణము తెలిసి కొండువ్యక్త
ము స్వభావయుండను.

అం వేద్ర్య యోగ్యసన జంపుంచుభూపనటి।
దావళి యొల్లిరగిప ఘుగాశచి నెంపదిదరసు।
సాకలంతొలుగునా సోల్లిరిసి హృదయంబిడుం
బదిసినరాజనకరిసి॥

అనిరదివరికుంచినసిరధమంతరిసి।
జీవమారలక్ష్మీనంపత్తిగుణ పదిసిబారు।
నాంవల్లియుపొరనరనభూదిఁవోరవమక్ష
సాధసి నాటత్రియను॥౯౯॥

ಅರ್ಥ:— ಆವಾಗ ಭೀಮನು ಧರ್ಮರಾಜನ ಪಾದಕ್ಕೆ ನಮಸ್ಕಾರ ಮಾಡಿ, ಅಪ್ಪಣೆ ತಕ್ಕೊಂಡು, ಅರ್ಜುನನನ್ನು ಧರ್ಮರಾಜನ ಬಳಿಯಲ್ಲಿಟ್ಟು, ಮೇಘನಾದನನ್ನು ವೃಷಕೇತನನ್ನು ಕರಕೊಂಡು ರಥವನ್ನೇರಿ ಬಿಲ್ಲೋಳೆನ್ನು ಸ್ಪರಿಸಿ ಬಿರುದುಗಳನ್ನು ಹೊಗಳಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತ ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯನ್ನು ಬಿಟ್ಟು ಹೊರಟನು.

ದ್ವಿತೀಯ ಸಂಧಿ ಸಂಪೂರ್ಣಂ

೩. ಮೂರನೇ ಸಂಧಿ

ಸೂಚನೆ - ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯಿಂ ತೆರಳ್ದು ಭದ್ರಾವ
ವಿಸ್ತಾರಮಂ ತೋರಿದಂ ಸಮೀರಜಗಿರಿಯ|
ಮಸ್ತಕದೊಳಿರ್ದನಿಲಸಂಭವಂ ಕರ್ಣತನಯಂಗೆ
ಸಂಪ್ರೀತಿಯಿಂದ

ಅರ್ಥ:— ಭೀಮನು ಹಸ್ತಿನಾವತಿಯಿಂದ ಹೊರಟು ಭದ್ರಾವತಿಯ ಬಳಿಯಲ್ಲಿರುವ ಪರ್ವತದ ತುದಿಯಮೇಲೆ ಹೋಗಿ ಭದ್ರಾವತಿಯ ವಿಸ್ತಾರವನ್ನು ವೃಷಕೇತನಿಗೆ ತೋರಿಸಿದನು

ಭೂವಧೂಟಿಯ ಮಣಿಕಿರೀಟಮುಂತೆನೆ ಪೆಸುವೆಸೆ|
ದಾವಿಸ್ತರವನಿಂನ ಪಯಣಗತಿಯಿಂದಭ|

ద్రావతిదేశమం మొక్కరనిలజష్షక్షజఘటాం
త్తుటతనుజరు॥

ఆవగం నిమ్మ లక్ష్మీశరద్రాక్షిమ।
త్రావగం త్రగాంతవసమాలాసోక్షోంభుగా।
నాతగం మున్నభూంధ్వశ్శారిహరియోలానింబపిం
పింఛాసిరుకు

అర్థ:- ౧ లక్ష్మియుక్త్రియన్నశిబిరంథ, ౨ = తుళసి యమాతియిందఒప్పువంథ, ౩ = మన్మథనన్నకుట్టి సి వంథకరియుహ్వాగినానిందు, ౧ ధనికరుళ్ళంథ బసగళ్ళసమూషవుళ్ళంథ, ౩ తిళ్ళవలనిపగళ్ళుళ్ళంథ ద్రావతీ దేశవు ౫ అతిశయదింద ౬ = శోభి సితు.

చెల్లయుం పరిథ పేంజూరియిందశిశుంద।
తెల్లయుం కుసుమ బాగరదింద సరదింద।
తెల్లయుం రత్నమయదిగ్గియింద బళ్ళయింద
మణికృతకళ్యలదింద॥
చెల్లయుం సుగ్గివసోంప్రజదిందగజదింద।
త్రెల్లయుం కస్తూరియమృగదింద ఖగదింద।

ತ್ರಿಜ್ಞಾಲಕಮಂ ವಿರಚಿತ್ರಭವನದಿಂದ ಜನದಿಂದಲಾನಾಥ
ನ ಮೊಳೆದುದು॥ ೨॥

ಅರ್ಥ:- ಎಲ್ಲಾ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಹರಿಯುವ ದೊಡ್ಡ ಹೊಳೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕೆರೆಗಳಿಂದಲೂ, ಹೂವಿನ ತೋಟಗಳಿಂದಲೂ, ಕೊಳಗಳಿಂದಲೂ, ರತ್ನಮಯವಾದ ಭೂಮಿಯಿಂದಲೂ, ಚಿನ್ನಯಿಂದಲೂ ರತ್ನಗಳಿಂದ ಮಾಡಿದ ದೇವಾಲಯಗಳಿಂದಲೂ, ದನಗಳಿಂದಲೂ, ಆನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಕಸ್ತೂರಿಯ ಮೃಗಗಳಿಂದಲೂ, ಪಕ್ಷಿಗಳಿಂದಲೂ, ಮನೆಗಳಿಂದಲೂ, ಜನಗಳಿಂದಲೂ ಆ ಭದ್ರಾವತಿಯು ದೇವೇಂದ್ರನ ಪಟ್ಟಣದಂತೆ ಶೋಭಿಸಿತು.

ಅಂಬುಜಿಂದಾ ಪದಕೋಳ್ಗಂ ಕೊಳಗಳೊಳ್ಗಸಲೆ ಪ |
ಳ್ಗಂಬು ಸಾಲ್ಗೆಯದಗಾಳ್ಗಸ್ವಬಳ್ಗವಿದಿರು |
ಸಾಂಬಲಿಸಲೆಳ್ಗೆ ದುಂಬಿ ದುಂಬಿಗಳ್ಗ ಚೋಪತಿಂಪಿನ
ಸಾರಸ್ವರಲಗಳ್ಗ ॥

ಕಾಂತಿರಗಿಸಲತೆಲತೆಗಳ್ಗದಿರಲ್ಗೆ |
ಸಂಚಿ ಗುರಿಸಿದೆ ಮಾವು ಮಾವುಗಳ ಪಂಕ್ತಿಗೆ |
ಮಾಂಜದವನಂ ವನಗಳಿಂಬಳ್ಗ ಸಮಾನದೊಳಾಗ
ಳ್ಗಿಬ್ಬಿಕೆಯಿಲ್ಗೆ ಸಾಲ್ಗು॥ ೩॥

ಅರ್ಥ:- ಹಂಸಪಕ್ಷಿಗಳಾಡುವ ಕೊಳಗಳೂ, ಆ ಕೊಳ ಗಳಲ್ಲಿ ಸೊಗಯಿಪ ಪದ್ಮಂಗಳುಮಾ, ಆ ಪದ್ಮಂಗಳೆಡೆ- ಯಿನ್ನದೊಳಾಡುತಿರುವ ಮರಿದುಂಬಿಗಳೂ, ಆ ದುಂಬಿ ಗಳಿಗೆ ಬೀಡಾಗಿರುವ ಹೂವುಗಳೂ, ಆ ಹೂವಿನ ಗೊಂ ಚಲದಿಂದ ಬಾಗಿದ ಬಳ್ಳಿಗಳುಮಾ, ಆ ಬಳ್ಳಿಗಳಲ್ಲಿರ್ದ ಮಾವಿನ ಗಿಡಗಳೂ, ಆ ಮಾವಿನ ಕೆಂಪು ತಳಿರುಗಳಿಂದ- ಒಪ್ಪುವ ಬನಗಳೂ, ಆ ಬನಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಊರುಗಳೂ, ಆ ಊರು ಗಳಲ್ಲಿದ್ದ ಸ್ತ್ರೀಯರುಗಳೂ ಎಲ್ಲಿಯೂ ಶೋಭಿಸ್ತಿದ್ದು, ಅಂದಿನ ಚೆಲ್ವು ನೆಲೆಸಿತ್ತು.

Shabdmanidarpana.

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಂ

ಎತ್ವದ ಸತ್ವದ ಚತ್ವದ
ದತ್ವದವಿಧ ಜತ್ವದಲ್ಲಿ ಸಾಂಭಾವಿಕಮಕ್ಕುಂ।
ಘತ್ವಕೆ ಹವಪಮಕ್ಕುಂ
ಕತ್ವಕ್ಕಂ ಲಕ್ಷ್ಮ ಮುಮಕ್ಕು ಮೊಂದೊಂದೆಡೆಯೊಳ್॥

ವೃ।। ಜತ್ವದಲ್ಲಿ ಜಕಾರದಲ್ಲಿ ಎತ್ವದ ಎಕಾರದ ಸತ್ವದ ಸ-

సకారక చత్తక తకారక దత్తక దకారక విధి విధి సె
భవిసక్షం ఛుత్త్వ్యేరు భత్తకే భకారక్షే ధవివం ధ
కారవకారవకారం అక్షం అగులుదు బంబొంబిడి
యోంక్ బంధు త్రావినజ్జు రత్తక్షం శీక్షేగం లక్ష్యము
లకారక్షకారంగల్గుం అక్షం అగులుదు।

వృ॥ ఎత్తము । సత్తము । చత్తము । దత్తము
చత్తక్షా శిక్షమక్షం భత్తకే పత్తము । పత్తము ।
త్తము మక్షం శీక్షేగలత్త పక్షత్తము । కిరిబిడి యో
క్షక్షం॥ జత్తకే యొత్తం॥ రాజం రాయం॥ సత్తకే॥
ఘటఘకం కొంచసిరి॥ చత్తకే॥ లాము జం లాము
త్తం ॥ దత్తకే॥ ముం జం మొంబి॥ భత్తకే ధత్తం॥ వ
భం కల్లకం॥ వత్తకే॥ భుంబివార్యం పింబివార్యం।
ఎత్తకే॥ వృషభం బసవం॥ శీక్షే యలత్తకే॥ కరా
రం కొంచతి॥ లకారకే॥ మరిలం మొక్షను॥ ౩॥

కత్తం జత్తం డిత్తా
డిత్త ధకారకే యోంశవాకన పాదా।
కత్తక్షే డత్తటత్తం
డిత్త డినక్షం టకారమొమిడిత్తం॥

టీ॥ ద్విత్వా ద్విత్వ థకారశ్శ్వ ద్విత్వద అద్విత్వద థకా
రశ్శ దత్తం దకారం జత్తం జకారం అక్షం ద్విత్వాని
అద్విత్వాని అగుచుండు యోగవాహము ద్విత్వ
ము ఆగ్రాష్టత్వశ్శ అగ్రత్వార్ధ ఆష్టత్వశ్శ ఆష్టకా
రశ్శ దత్తం టత్తం దకారటకారం గర్వ ద్విత్వదం బత్తి
మైంతని అక్షం అగుచుండు టకారం టత్తం బహుర
బిందుబాశ అద్విత్వం ద్విత్వమిల్లదుదు అక్షం అ
గుచుండు॥

వృ॥ ద్విత్వము ను ద్విత్వముమిష్ట థకారశ్శ్వరద
సురూపసాని దకారము జకారము మక్షం యో
గవాహవత్వశ్శ ద్విత్వదధకారము తకారము మక్షం
ద్విత్వమిల్లదటత్వ మోమోయుక్షం॥ ద్విత్వదదకార
దకారశ్శ॥ వర్ణక బత్తగి బదగియుము॥ జత్వశ్శ॥
పెన్నత్త పజ్జ అల్లరదయితకారశ్శ దత్తం కాష్టం కద్ది
టకారశ్శ॥ నిష్టి నష్ట సోష్టి సోష్టి షష్టి చట్టి-
దుష్టం దుష్టం మంజిష్టం మంజిష్టి అంగుష్టం
ఉంగుష్టం ॥ ఈ యుదకశ్శ ద్విత్వవికల్పం మంజటిరి-
ఉంగటం॥ ఆద్విత్వ టకారశ్శ॥ (ప్రతిష్టే ఇదిచేర్చి)

ప్తి జడి సార్వత్రం పారకం ॥౩౩॥

విదితంద ఎమకూశ్మాం

దరమత్త స్థానదళ్ల బత్తం కూశ్మాం।

పదత్త త్రశ్రంబందుగ

ముదయిసుగంకోర్షవృత్తిలక్షణ

విధియిం॥

టీ॥ దాడిమకూశ్మాందద దాడిమకూశ్మాంత-
శింబశబ్దింగళ్ల మత్త స్థానదళ్ల మకారస్థానదళ్ల-
బత్తం బకారం విదితం ప్రసిద్ధమాగులుదు కూశ్మా
త కూశ్మాందశబ్దద శత్తత్వం శకారత్వయుం బిందు-
గం బిందువింగయుం లక్షణవిధియుం లక్షణవి-
ధియుండె కోరువృత్తి మోరువర్తనెయుదయి
సుగుం వుట్టుగుదు॥

ప్ర॥ దాడిమకూశ్మాంతంగళ్ల మత్త శ్రీ బత్తం కూ
శ్మాదద శకారకం బిందుగం కోరువ మత్తం దాడిమం
దాళ్గం బం కూశ్మాంతం కుంబళ్గం॥౩౪॥

సమనిసుగు మూదివర్ణాళిం

త్రిమహిమ్మొళ్ల మొదలదియవర్ణాళిదంత్రిమహి

ಶ್ಲೋ||

ನಿಮಚಿತ್ರಬಿಂದುಸ್ಥಿತಿಬಿಂ

ದುಮಂತಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬಿಂದುಲೋಪಂಬಹುಳಂ||

ಟೀ|| ಆದಿವರ್ಣಾಂತಿಮದೊಳ್ಗಂ ಆದಿಮೊದಲ-
ಕ್ಷರಾಂತಿಮದೊಳ್ಗಂ ಅಕ್ಷರದಂತರಪ್ಪುದುಂ ಎರಡನೆ
ಯ ವರ್ಣದ ಎರಡನೆಯಕ್ಷರದ ಅಂತಿಮದೊಳ್ಗಂ ಕಡೆ
ಯಪ್ಪುದುಂ ಆನಿಮಚಿತ್ರಬಿಂದುಸ್ಥಿತಿ. ಆಯು
ತಿತಪಾದ ಬಿಂದುವಿನಸ್ಥಿತಿ ನಮನಿನಿಗುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಿ
ಸುಲುದು ಬಿಂದುಮಂತಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬಿಂದುವೃಕ್ಷಶಬ್ದಕ್ಕೆ ಬ
ಹುಳಂ ಬಹುಳವಾಗಿ ಬಿಂದುಲೋಪಂ ಬಿಂದುವಿನಲೋ
ಪಂ ನಿಮನಿನಿಗುಂ ಪ್ರಾಪ್ತಿಸುಲುದು||

ವೃ|| ಮೊದಲಕ್ಷರದ ಕಡೆಯೊಳ್ಗೆರಡನೆಯಕ್ಷರದ
ಕಡೆಯೊಳ್ಗಂ ಚಿತ್ರಮಾಗಿ ಬಿಂದುವಕ್ಕುಂ ಬಿಂದುಯುಕ್ತ
ಶಬ್ದಂಗಳ್ಗೆ ಬಹುಳ ಬಿಂಲೋಪಂ|| ಆದ್ಯಕ್ಷರದ ಬಿಂದು
ವಿಗೆ|| ಮೊಂಡ ಮೋಂಟ ತೊಂಡಂ ಕೊಂಡಿ ಮಸ್ಣಟಂ ಪಾಂಶ
ನಂ ಮುಕ್ಕದಪಮಂ ದುಷ್ಟಂ|| ದ್ವಿತೀಯಾಕ್ಷರದ ಬಿಂದುವಿಗೆ||
ಕ್ರಮುಕಂ ಶ್ಲಾಂಗಂ|| ಬಿಂದುಲೋಪಕ್ಕೆ|| ಋಂಜಂಮೊ
ಡಿ ಸಂಸ್ಕೃತಂ ಪಕ್ಷದಂ ಲಾಂಛನಂ ಲಟ್ಟನಂ ಬಹುಳ

దిం శిలవర్ణాదిరోఁపమిల్ల సంఘాతం సంగమం
పుత్రం అంతసం ॥౨౫॥

పాదబిరదమునియక్షరదు
త్రిమోళత్వం హ్రస్వదిత్వమాత్రకూత్రు
క్షుదయిరుమాత్రస్థితి బను
గ్రతిదీర్ఘం హ్రస్వమాత్రప్లుతియాక్షరకు

టీ॥ పదద ఎరదనియక్షరద అత్రిమోళ అ
రదల్లి ఎత్తం అత్తకె హ్రస్వదె త్వం ఉత్తక్కె అత్రి
తి ఉదయిసం బహుగ్రదె ప్లుతియాక్షరకం దీ
ర్ఘం హ్రస్వం పదద పదంగళ్ళ ఎరదక్షరద ఎరదని
యక్షరద అత్రిమోళ అకారదల్లి ఎత్తం ఎకార
వాంగలుదు ప్లుత్రకె అకారక్కె హ్రస్వదె త్వం త్ర
స్వద ఎకారం బమోఁదు రత్తక్కె రకారక్కె అత్రస్థి
అకారస్థితి ఉదయిసం పుట్టులుదు బ గ్రదె
బహుగ్రదింద ప్లుతియాక్షరకం పామార
యక్షరక్కెం దీర్ఘం దీర్ఘం హ్రస్వం హ్రస్వాంగ
వదు. బహుళాని మాత్రయంగళిం ప్లుతియాక్షర
హ్రస్వంబమోఁదు॥

Notices

నోటీసు.

క్రింద జులాయి నెల ౧౯వ తారీఖున జ్ఞా బాయలేశ్వర సాహెబువారు కొట్టమెంటుచెసిన- ట్లు బక్షీసీన సెలవువారి భాషాంతర గర్వన్ను కన్నుత్తమైన

దక్షిణ ప్యసన ౩౦౧

న నక్షుదాలు ౩౧

పుట్టి

కొంపతినోటి అగస్టు నంనర ౧౮ కొన్నెల్లా॥ | Signed, J. B. Peile. జెబిస్టర జాన్ బటు పైల్ సాహెబ్

నంబరు ౧౦౪

జా యణేశ్వర భూంశగర్ల వరుసక్షిగా భాగద శ్రీ- ప్రు కొత్తపల్ల పట్టిక్తగ సాహెబువారి తెల్లసువది- నందరి —— నవ్వు ఖాంతి కడ నత్తురు నంబరు- ౧౧౩ తే తారీఖు తనే జులాయి యెల్ల, మాపీటి ద్రాధిగర్వన్ను నాటికల్లి ఇక్తర్తనవటికి మాత్రకె- డు కొర్ల పెక్కెంద్రు ప్రకటపెద్ద కెగ్గడుమానియటగ్గా

రి గల్గిన సంస్కృత కళాశాలయందు సహాయపండితుండు గా

యున్నాడు

మెడ్రాసు

తా॥ ౧౭ నేది ఆగష్టు } (Signed) J. B. Peile.

సన్ ౧౮౬౯ సం॥ } డైరక్టరు ఆఫ్ పబ్లిక్ ఇనస్ట్రక్షన్

సర్టిఫికేట్ల నెంబరు.
౪౨౧

[illegible]

(Signed) Chandrasekhara B[illegible]

[illegible]

ಶಾಲೆಗೆ ಬರದ ಪುಸ್ತಕವು ಇದರ ನಕಲು ತೆಗೆದುಕೊಂ-
ಡು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಗ್ರಾಮಂತಸ್ಥರುವ ಪಂತೋಜಿಗ-
ಳಿಗೆ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕು ಪುಸ್ತಕ ಇದನ್ನು ಕನ್ನಡದವರಿಗೆ
ಸಿಗುವ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗೆ ಗೊತ್ತುಪಡಿಸಬೇಕು. ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತ
ಕ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಕಲಿಸಿಕೊಡಬೇಕು.

೧ ಭಾಗವತಸ್ಸ್ತವ. ೭ ಶಿಕ್ಷಾಂಬಿ.
೨ ಪುಸ್ತಕ ...... ೮ ...
೩ ...... ೯ ...
೪ ಕನ್ನಡ ,, ,, ೧೦ ...
೫ ಹೊಸಗನ್ನಡ ,, ,, ೧೧ ಜ್ಞಾನಗಳು.
೬ ಮಿಶ್ರಕೋಟಿ ,, ,,

Signed Chanabassappa, B.A.

ಡಿ. ಇ. ಇ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

ನೋಟಿಸು.

ಮುಂದಿನ ಸಾಲಿನ ಪುಸ್ತಕಗಳ ದರಗಳು ಬನಯ್ಯ
ಮಾಸ್ತರಗಂಥದವರು ಇವನ್ನು ನನ್ನ ಬಳಿ ಪುಸ್ತಕ ಶಿ
ಗೆ ದುಕಾನುದಿ ಧಾರವಾಡದಲ್ಲಿ ಬಂದು ತರಿಸಿಕೊಳ್ಳ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] } Signed J. B. Pile

[illegible] } [illegible]

[illegible] నంబరు

౪౨౧

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Signed [illegible]

[illegible]

[illegible]

೧ [illegible]   ೬ ಸಿಕ್ಕಾಂತಿ.

೨ [illegible]   ೭ [illegible]

೩ [illegible]   ೮ [illegible]

೪ [illegible] „ „   ೯ [illegible]

೫ [illegible] „ „   ೧೦ ಸಂಖ್ಯಾಗಣಿತ.

[illegible]

Signed Chanabassappa, B.A.

ಡೆ. ಇ. ಸ್ಕೂ. ಜಿಲ್ಲಾ ಧಾರವಾಡ.

ಸೂಚನೆ.

[illegible]

[illegible]

[illegible] ಮತ್ತು [illegible]

[illegible]

[illegible] ಈ [illegible]

[illegible]

[illegible] ಮತ್ತು ಈ [illegible]

[illegible]

ಮತ್ತು [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ಈ [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Signed, Channabasappa. B.

[illegible] ಧಾರವಾಡ.

खालीं लिहिलेलीं कानडी बुकें बेळगांव येथें व बुकडिपोंत नवीन आलीं आहेत तीं.

नंबर	पुस्तकांचीं नांवें	दर रु.	आ.	पै.
१	(वीरभद्रप्पा पंडीतकृत) पहिलें पुस्तक	..	१	..
२	" " सदरचा भाग	..	१	..
३	" " दुसरें पुस्तक	..	१	६
४	चौथें पुस्तक	..	१०	..
५	पांचवें पुस्तक	..	१४	..
६	इंग्लंडचा इतिहास	..	५	..
७	महाराष्ट्र देशाचें वर्णन	..	४	..
८	कथासंग्रह भाग १	१	८	..
९	" " भाग २	१	८	..

सदरहू बुकें ज्यांस पाहिजेत त्यांस बेळगांव येथील बु. डि. विकत मिळतील.

ता० १८।२।६९ }

गो० रामचंद्र रांगणकर
आ० बु० डि०

An Essey.

ನಿಬಂಧವು.

ಮನುಷ್ಯಜಾತಿ, ಸ್ಥಿತಿ, ಸ್ವಾಮಿತ್ರ ಧರ್ಮಗಳು.

ಮನುಷ್ಯಜಾತಿಯಲ್ಲಿ ಕಾಕೇಸಿಯನ, ಮೊಂಗೋಲಿಯನ, ಇಥಿಯೋಪಿಯನ್ ಅಥವಾ ನಿಗ್ರೋಯಿಂಬ ಎಂಬ ಮನುಷ್ಯರುಗಳೂ, ಮಲಾಯಿ, ಅಮೇರಿಕನ, ಎಂಬ ಬೇರೆ ಮಿಶ್ರವರ್ಣಗಳೂ ಉಂಟು. ಕೆಲವರು ಇನ್ನೂ ಹೆಚ್ಚು ವರ್ಣಭೇದಗಳನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸುತ್ತಾರೆ. ಈ ವರ್ಣಗಳ ಲಕ್ಷಣಗಳು ಹ್ಯಾಗಂದರೆ.

ಕಾಕೇಸಿಯನ — ಶ್ವೇತ ಬಿಳುಪು, ಕಾರ, ನನ ಗರಸು, ಗುಂಡದಲೆ ಹಣೆ ಅಗಲ, ಮುಖ ದೀರ್ಘವತು ಭ್ರೂಕಾಂತ, ಮೂಗು ನೇರ, ಕಣ್ಣು ಜೋಡಿವು; ಹೊದಬು ಬದಿಯ: ಪಿದು, ಉದ್ದ, ಅಥವಾ ಅಲ್ಪಗುರುಳು. ಇವರು ಬುದ್ಧಿವಂತರುಗಳೂ, ಸುಂದರರೂ, ಹೆಚ್ಚು ಶ್ರೀಮಂತರೂ.

ಮೊಂಗೋಲಿಯನ — ಪೈಲ್ವಾ ಅಡಿಶಿನ, ತಲೆ ಕಾರ, ಹಣೆ ಚಿಕ್ಕದ್ದು ಕೂತದ್ದು, ಮೋರೆ ಅಗಲ. ಮೂ

గుకూరతర్కు, కల్లుపెల్లాళ్ళు; వారి, కూరబుకలి
పి, బఠాణీ

ఇథియోపియన — కప్పు మిర్చిబజ్జీ, తవి
తిత్తర్లు, ఉర్లు, జున్నీతగ్గు, పండ్ల్కీబానిర్లు, కల్లి-
నకిల్లగిన యిటుకబుగళ్ళ దోత్తవు; మూగు దొంత్ర
డు, దరవు; తుటిదష్టి, కల్లుపెల్లావుకలిపి, కూ
రలు బుల్లి యుంటారు.

మలాయా — మిర్చిబజ్జీకప్పు అనిశ్లనే (బెం డి-
బాకాయ), తవిబుర్లు; జున్నీగుంట; మునగ నుదరవు,
మొక్కలు, కల్లు గోధుమ, కూరగాయలు, బఠాణీ, దాదర
[illegible] బుత్తారు.

అమెరికన, ఆఫ్రికాస్టియన — మిర్చిబజ్జీ
పెంపు (తావర్కులు), జున్నీపెల్లావు, పండ్ల్కీబాని-
ర్లు, పిల్లనక్కకల్లు, మొగలిగరి, గ్రాసి మాంసం,
కల్లికి నిల్లనిన యిటుక యిందర; కర్ర మిరప్పగవడలు.
నవర పోంగోలుయు నటుల వస్తు తింటుంటారు.

[illegible]
[illegible]

ష్టు మొత్తం ఖేదకర్తు. కాబట్టి జనకు భూమియందు
లగర్లున్ను, త్రిపుటకర్మతో నున్న గర్లున్ను, న
రగర్ల త్రోత్రి గర్లున్ను, వాని మొదటి చీ యెంది,
గవా అదినే యందు గల మూలగర్ల నుతించు బాదు
త్రారి. వృగ చర్మగర్లే ఇనర వస్త్రగర్లు. కురు బా
దర్శ దసగర్ల నన్నాసం, అవృగర్ల క్షీన, మాంపె
ద ఇందుకు త్రారి; తమ్మ పిశుగర్ల ఉన్నా చర్మగర్లి
వస్త్రగర్లన్న మారిచేస్తు త్రారి; మోళ్ళ ఇష్టల్లో
గి గుడారగర్లన్న పొది దు వాంపి సొత్తారి. ఒక్కటిగ
భూమి యున్న భాస్రాది గర్లన్న చిప్పిసి పొక్కి తుం
పొార్కు త్రారి; శుభనాంగ గర్లన్న బెట్టి మునే, బుతు
గర్గుం, త్రక్షేమ ట్రైని క్షేగాంచి గర్గా ఉండును. నాగరి
కం బినరు. ఈ మొబున సముద్రంత పిచ్చు బాత్ర
మ ప్రతి యందుండవరు.

నైరకారగర్లున్ను చిత్రలాజర, శైవబలా
ర, రాజప్రజా త్సన, ప్రజాసాత్రాత్సన సెందు మొత్తం
ల ఖేదకర్తు. నూటు నిబద్ధి యునుత నన్నరు ఉంట
వల్లా అరవపవాని అధికారన బినుపడి చిత్రరాజ

క - ఒట్టిపై అరవయిదన్నమనస్సిని ఉండజాలి గాన్త్రి,
వన్ను అన్నువచే, కేవలంబాలజక - అరవనము, స్త్రిషి గర్హా
కాబి కాన్త్ర వన్ను ఆలంఘవశిని కాజస్త్రిజాన్నక - కేవల
స్త్రిజోగర్హి కాన్త్ర వన్ను అన్గదశె, అరుస్త్రిజా సత్రాన్నక
ధర్మగ్రన్ముస్త్రిలాని ఒమికడువిశవు - చునస్త్రి
కి స్త్రా భూవిత వాని ఉలం లాంగువనొఒక్క ఒక వస్త్రి నెం -
ఒవన్ను సాంపొందిపిశొంఖ్య వచశొల్ల్లిన్న కవేవరన్ను అంగా
ధనియవరే మొందలిపే వర్గకధయంత్రవు, నధర్మ
దవర్లు పరచిలక, జనుల్లిసకగర్లజ్ఞాన న్యంట్టుం. యమ
స్త్రనిని స్త్రాభూవిత వాని బాంధుసవనొఒ గర్లు ఒన్న
ఒరకాగజి లేదు. కేవరన్ను అంగాధియం వజేయమగల జే,
ఉగగర ధర్మం న్వ. ధర్మాదవర్లుపరమోన్న, ఆన్యా
శరనర్ణజ్ఞానమల్లు — స్పందూ తీర్థి స్త్రీ, యుగల్ఙాని, దొన్న
దర్మగర్హిల్లు మొందలనదగగదవు.
ఈ ఏంలన చేశే చేశి అథర వగేకరణా
గర్హసంబంధగర్హుర్హుగంధచి — నాకేసి యన్నరు వాగరిక
కే ఒడుగ్ర; కేవల ఒక్కలతనకురుఒస్త్రి అరు పరుశ
ఇమె, నాచల్లు వాచన్మతి. యపరంతు నిన్నోన్న

ఇవరల్లి ఎల్లా విధద రాజ్యరీతిగళూ, మొదలిన
నగరద ధర్మగళూ నడెయుత్తవె. మొంగోలియన్న
రల్లి నాగరికరు ఇద్దారె, ఒక్కలిగరూ, కురుబరూ బద్ధ
కాడు జనరాదరూ ఇద్దారె; ఇవరల్లి చిత్రరాజర, కే
వల రాజర ఎంబ రాజ్యరీతిగళూ, ఎరడనె వర్గ
దధర్మగళూ నడెయుత్తవె. ఇదివరెగె పి యన్న-
రు ఇద్దార: ఎల్లరూ కాడుస్థితియవరే; ఇవరల్లి వి
శేషవాగి కేవల రాజర ఎంబ రాజ్యరీతి యిద్దా ఎరడనె
వర్గద ధర్మగళూ నడెయుత్తవె. కెలవరు నడెయల్లి
యావ విధద రాజ్యరీతియూ ధర్మవూ ఇల్ల; అంద-
రె నిజ బేటెయూ మొదలాద కెలవృత్తి-ప్రాంతగళల్లి
ప్రజాసత్తాత్మక ఎంబ రాజ్యరీతియూ, ప్రస్తుత, మ
హాన్ ధర్మగళూ నడెయుత్తవె. మలాయిగళు
హెచ్చాగి ఒక్కలుతనద వరే; ఇవరల్లి కాడుస్థితియ
వరూ ఉంటు. ఇవరల్లి ముస్లిం రాజ్యరీతి కేవలరా
జర, ధర్మ ఎరడనె వర్గద్దు. ఆ మేలినవర
ల్లి ఇద్దవర స్థితి, రాజ్యరీతి, ధర్మగళు ఇదివరెగె
పి యన్నర హాగె మిశ్రితవాగివె, సాధారణవా

[illegible]

దేశగళ విశేషగళు.

జపాన (మొంగోలియన)

బౌద్ధ ధర్మ దల్లిద్దు ఇన్నొందు షింతొ [illegible] ఇదు జపాన ధర్మవెనిసుత్తదె. మొదలు ధర్మ గురువే అరసనాగిద్దను. ఇత్తలాగి సేనాపతియ వంశదవరు అరసుతనవన్ను ఆక్రమిసికొండాగ్యూ [illegible] గురువే అరసనెంబ [illegible] [illegible]

ఏమందు జనక సంతతి యుంటుం. వారల్లో ఉందుబ
గెయుటాంత్ర భేదమ్ముంటు — జనరుమాను జీవిత్రా
సబేర ప్రాంగణ గల్లస్ను త్రస్పవ దిల్లు. స్త్రీ నలుంటు వద్ల
త్రమ్మ బిత్త దవరన్ను పర బిత్త్శకి బిల్లాగ నెగా దిసుంవద్ల
పర బిత్త్శ దవరస్ను త్రమ్మ బిత్త్శకి బరగొం దిసుంవద్లు.
సం సంగూర్హ దిం దిత్త్ర ఇ, బంజకగల్లు మూత్ర పురబిత్త-
ద వరస్ను బగనొం ది నెపిత్తరరు. బిత్తదల్లు త్రరునెం-
సుత విరత్తరు బరల్ల కాంట్రిగల్లు బదుకూర్ర, అవ్వంను
వ నల్లస్ను వదియుంగట్ట బదల్ల. వారు కలాక్షా
రల్లాది గల్లలు చిన్నద జనరస్ను పొందుబత్తాని. ఈ దిని
నదల్లు తెల్లమె యుంథ పృథుమ ఉపస్థులు శాల్లి గల్గుం

టిబ్బెటు (మొంగోలియన్)

బౌద్ధ ధర్మావలంబి. వీరస్ను అసిరదుమ విభదమూ
ల్రిగ్ సాంస్కృతిము ధర్మగురు నడిపించుత్తవి. ధర్మదల్లు
సటు వారప కొత్త్ర దవిమి. ఈ దిత్తసు ధారణాయు బదు
సారాచన కాబట్టి అాందది మంది సుఖాగని నడి-
పించువద్లు. వారు తమ్మ రాజ్యకి నైతర రాజ్య)-

పెంచి పుత్రాడి. అరసు తన వంశస్థునందు వినను
త్రాడి. అవనమంది ప్రజేగళు సాక్షాంగ ప్రణామమా
డుత్తారె. అరసు తంది, ప్రజేగళు అవన మక్కళు
ఎందు బనంబికె ఉంటు. అరసు షష్ఠ్యబ్దిపూర్తి-
సిందిగళ హెూడియ ఆగ తీనసిక్తి అంతంత మాడు
త్తారె. ఈ గిన అరసు తాత్పర్య వంశవనన్ను అవ
నిగె తిలిసి కొడుత్తారె. రాత్రియు వినోది
తన్నక్కళు ఒందు కోలు తేజిం [illegible] ఎనిసద (మక్కళు)
అనియ బాకుత్తారె అంగాగె పితృక్తి హోగ్గి
విహాంగనరిగె మాత్ర సరకాలిలసగళు బేరె-
యిత్తారె. అవనిలిగొన్న మనుష్యరు, మత్తోబ్బర
మనె ఇదు హొందు మనుష్యరిల్లి. ఒబ్బ విధానసనిగె ఒందు
పదవి సిక్కలి, ఒందొందు ప్రేంత్య ఇంతారకి ఎన్ను
అవన మొదలిగె జాతిగె సేదుకొండుత్తారె. ఇంగెలి మంది
దివ వంశతరిగె హొందువదిల్లి. సామ్ర్యగళు రాజ-వ-
ర్మాంశ, ఒక్కలిగ, శెట్టి, పరికి, ఎందు నాల్కు వం
శ్రి) హెూత్తిగళుంటు. ఈ తిలసగళన్ను ఇవరు బహుధా

ఈ గాథన అందు అరసిరిన మేంద బుద్ధి గళికె అధికారవు.

ಸೇರಿರೂ, ಉದ್ಯೋಗಿಗಳೂ ಹೆಂಗಸರಿಗೆ ಬಹಳ ಮಾ
ನವಿಲ್ಲ, ಒಬ್ಬೊಬ್ಬ ಅವರೇ ನೇಗಲ ಹಿಡಿಯುತ್ತಾರೆ. ಹೆ
ಗಸರಿಗಾಗಿಯು ಗಳು ಒಕ್ಕಲುತನ, ಸೌಂದರ್ಯಕ್ಕೆ ಹೆಚ್ಚಿನ
ಪತ್ತೆಯುಂಟು. ಅಂದ ಚಂದದ ಬಟ್ಟೆ ತಮ್ಮ ಕೈ
ಯಿಂದ ಮಕ್ಕಳ ಕಾಲುಗಳನ್ನು ಚಿಕ್ಕಂದಿನಲ್ಲಿ ಬಿಗಿದು ಕಟ್ಟುತ್ತಾ
ರೆ. ಇದರಿಂದ ಮುಂದೆ ಅವರಿಗೆ ನಡೆಯಲಿಕ್ಕೆ ಬರು
ದಿಲ್ಲ. ಹೊತ್ತ ಮನುಷ್ಯರು ಯಾತ್ರೆಯ ಉಂಗುರಗಳನ್ನು
ಬಹಳ ಬೆಳೆಸುತ್ತಾರೆ. ಉತ್ತಮ ಸ್ಥಿತಿವಂತರಲ್ಲಿ ಮಾ
ಸಂಸಾರ ಬಹು ಕಡಿಮೆ; ಅಂದರೆ ಕೆಲ ಜನರು ತ
ಮ್ಮದಂತ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ಬಹು ಕಮ್ಮಿ. ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗ
ಲೂ, ಪರದೇಶದವರನ್ನು ತಮ್ಮ ದೇಶಕ್ಕೆ ಬರಗೊಡಿಸು
ವರೂ ಇವರಲ್ಲಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ವ್ಯಾಪಾರದ ನಿಮಿತ್ತವಾ
ಗಿ ಎಷ್ಟೋ ಜನರು ಪರದೇಶಕ್ಕೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ; ಕೆಲ
ವು ಬಂದರುಗಳಲ್ಲಿ ಮಾತ್ರ ಪರದೇಶದವರನ್ನು ಬರಗೊ
ಡಿಸುತ್ತಾರೆ. ಇಲ್ಲಿ ಮುಖ್ಯ ವ್ಯಾಪಾರ, ಚಿತ್ರಗಳು ವಿದ್ಯೆ
ಕಡಿಮೆ. ಇವರು ಚಂದಿರನ ಪೂಜೆಯನ್ನು ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಮತ್ತೆ
ಳು ಬಹಳಾದರೆ ಕೆಲವನ್ನು ಬೇರೆ ಹಳ್ಳಿಗೆ ಮಾರುತ್ತಾ
ತ್ತಾರೆ. (ಕಾಲುವೆ, ಗೋಡೆ — ಎಲ್ಲ ಮರದ ಕೆಲಸದಲ್ಲಿ-

సూచన:-

చీనయాత్రికుడు (హ్యూయన్ త్సాంగ్)

బౌద్ధధర్మంపై మక్కువ - ప్రాచీనంగా
చైనాదేశానికి గురువులనూ మఠాలనూ ఇక్కడ బౌద్ధ
భిక్షువుల చరిత్రలనూ ఆ ధర్మాన్ని తెలుసుకోవడానికి వ-
చ్చాడు.

హ్యూయన్‌త్సాంగ్ వస్త్రధారణ, ఒక్కొక్క తన తాను
నడిచేవాడు. ఆదరణ అందుకొని చైనాకు తిరిగి వెళ్ళా
డు. ఇతడు భారతదేశంలో అనేక బౌద్ధ క్షేత్రాల-
ను చూసి మాతృదేశంలో బౌద్ధ గ్రంథాలను ఇతడు
చేర్చి చైనాభాషలో తర్జుమా చేశాడు.

హ్యూయన్‌త్సాంగ్ భారతదేశంలో పట్టణాలలో
నగరాలలో జనసమ్మర్దం ఉండేది. ఆనాటి అరసులు
పరిపాలన వల్ల ప్రజలు సుఖంగా జీవించేవారు అని అతడు
వ్రాసిన గ్రంథాలలో చెప్పబడి ఉన్నది. భారత
దేశ దక్షిణ భాగంలో జనసమ్మర్దం ఎక్కువగా
ఉండేది, ఉత్తరభాగంలో తక్కువగా ఉండేది.

[illegible]

चूक दुरुस्ती.

गेल्या सपटंबर महिन्याच्या शाळापत्रकांत पृष्ठ १८८ यावर इ. इ. इन्स्पेक्टर दक्षिण भाग यांची नोटीस छापली आहे. तीज खालीं नजर चुकीनें बेळगांव डि. इ. इ. यांची सही छापली आहे; त्या ठिकाणीं "इ. इ. द. भाग" यांची वाचावी.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ.

ಪುಸ್ತಕ ೧ ಸಂಚಿಕೆ ೭

ಬೆಳಗಾವಿ, ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ೧೮೬೯

Natural philosophy.

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವು.

— ೪ ಆಕರ್ಷಣ ಶಕ್ತಿ ಎಂಬುವದರ ಲಕ್ಷಣ, ಅರ್ಥಾತ್ ಸೆಳೆಯುವದು- ಈ ಜಾತಿಯ ಯಂತ್ರವು ಬಹು ಕಾ- ಲಾಂತ್ರದಲ್ಲು, ಉಪಯೋಗವುಳ್ಳದ್ದು ಆದ್ದರಿಂದ ಇದನ್ನ ಕುರಿತು ಅನೇಕ ವಿಷಯ ಹೇಳುತ್ತೇವೆ. ಈ ಚಿತ್ರದಲ್ಲಿ

ಪ್ರತಿಯು
ಬತ್ತಿಯು
ಆಸಿದಷ್ಟು
ಕಿಬಿಂದು
ಹೊಳ್ಳಿ
ಹಾವಿಸಾ-
ಕೈ ಬಿಂದು

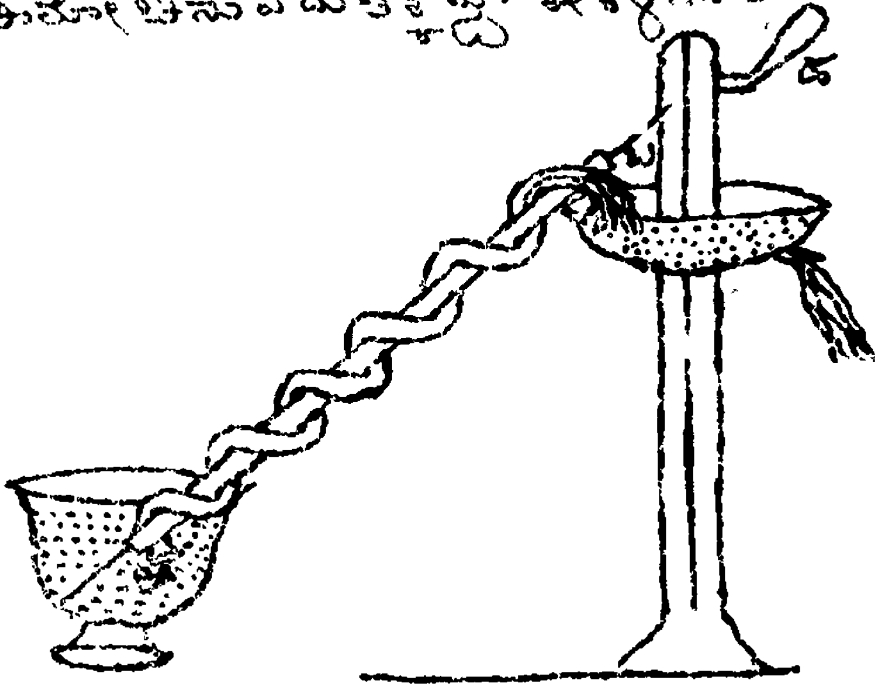

మాంసనీసకణ్ణజాలి నుత్తిశోంటి రుత్తుంది. ఈ కో
ల్లిడియ యొకము బాయుగల్లు ఈగ- పొర ఇ-
మ్మ, కల్లిన కాంయియు సెర్లొల్లనియంల్లిసరుత్తు
ది. (క) నిటిక్కె మస్తెటిను త్రిభుగసెటాని. ఈం
కోల్లిపై సపేత నాళికల్లిజయు తెరుగ దత్తుతుంది.
అరకటంద (అ) స్వల్ల దల్ల కోల్లిడియు బాయు-
యొల్లకి శోరిరదనిరు అదక సంకుల్లగల్లొల్లనిం
న చెంటుండు నంత్తు మాంటక్కె యొక్క త్రమెంగి,
క్కెటియంట్ల (బి) స్వల్ల దల్ల కోల్లిడియు మాంటస బా-
యు ఎసొల్లనింద భారటల్లుత్తుంది

—౨. మస్తిష్కత్తారకబంటు — సెరస్య
మెంటి యొల్లకొల్లవదక్కె ఈ యంత్రముల-
పై ప్రయోజనకరదాదక్కు. ఇదరల్ల మస్తిష్క
త్తారక త్రికల్లి యుంటలూ, పనియ భారటిందలూ
నిను మాంటక్కె యొరుత్తది. కల్లగిన ఆకృతి
నిట చెంటను (గ హ) యొంటచెంటను దంటిల్లి
యమంటు- అదు (గ) నిటిక్కె యుంటత్తరుగినటక్కె
మిగుడటానికి కూత్రినట్టుట్టది. (కమ) యొంటవు

౯ పట

గొట్టెపై

గల్పించబడి.

తన్గొట్ట-

పైగల్గు-

(ఫఫ) లం

ఫఫఫఫ

ట్టుయొంగి

మూట్రిప

ట్టిట్టి.

నుంగుగల్గ

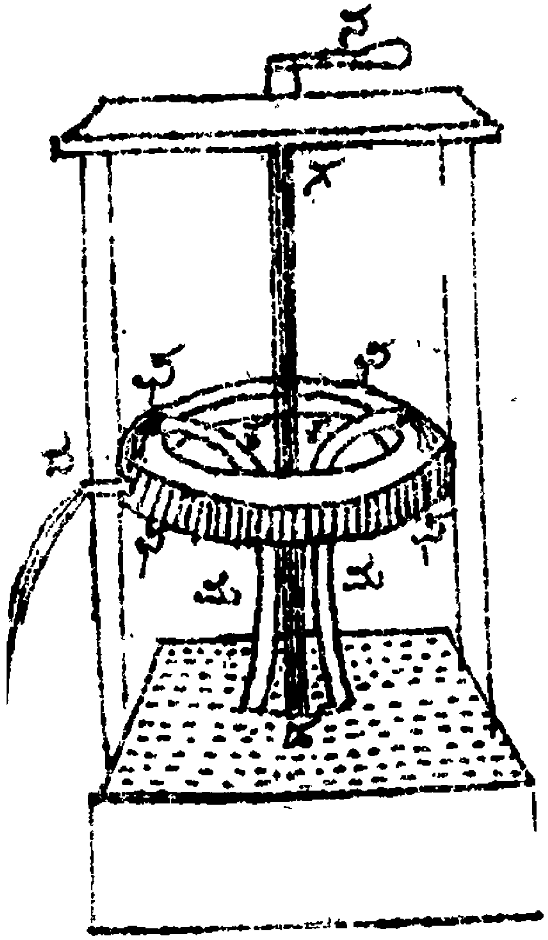

కొట్టిన తుదిగల్గు గంటెగ ఒక త్రిప్పని వియాకరదల్లకు న్నిగొట్టిగ మట్టునిగుత్త్రిపి. మోంటన తుదిగల్గు ట్టిట్ట బూరాంటు. న్యాంధా గొట్టిపై గల్గన్న స్తాదే మోరిగే చేరాదష్టు ఘట్ట బిచుడు (ఫఫఫ)- యొంబడు వర్తులాకారవాద గావలి పెంధనా త్రి, యుండు. అదరగొట్టగింద నీరు దరిదు పోణ గవదల్ల (ద) యొంబచిన్న గొట్టిపై యుండు

ఇరుళ్లది (తమ) కొంబెగళొళగె కెళగిన తు-
దిగళ వత్తర బెండాగింద తటల న్ని మెల్లకెయల్లి
మాత్ర ఒత్తి యూవ హాని రుత్తదె. ఈ యంత్రప-
త్త్రి తిరుగి నమ వదర్చి మండి (తమ) కొంబెగళన్న
జిలించి యంటు యేర్పాగుత్తదె. తరువాయ (న)
ప్రతికె యమన్ను తిరుగిసిద భూతలె (గడు) దం ఇళె యుడు
తిరుగ వత్తు అదిక యంకవ అదక్కె కాత్రిసిద (తమ)
కొంబెగళు తిరుగవత్తుత్తవె. ఆ కొంబెగళ కె-
ళగిన బాయిగళు దండిగెయు సమాపకలుత్తు, మత్తె
బిసిలిన బాయిగళు దూరవాగిరువ కారణ, అవుగళొళగి-
నిందలు తుంబిక్కు నీరు మత్తెష్టు త్రాగ కీర్తిగళిం-
ద మేల్భాగదిగళొళగింద హొరబల్లు (ఘఘఘ) సా-
త్రి బెళ్ళుత్తదె. ఈ విధవాగి ఆ కొం-
బెగళ తుదిగళల్లి అందరె ఎలెగళ మేల్భాగద
ల్లి నిర్వాత ప్రదేశ వుంటాగుత్తదె. ఆ కారణ అ-
వుగళ కెళగిన తుదిగళు యావ నీరొళగె ముళు-
గుత్తవెయో, ఆ నీరు అదే తుదిగళొళగిం-
ద మేలక్కె యేరి, ఎలెగళన్ను తలుపి మేలక్కె-

ಪೂರ್ತಿ ಆ ನಿರ್ವಾತ ಪ್ರದೇಶವೆಲ್ಲಾ ತುಂಬಿಕೊಂಡು-
ನಿಲ್ಲುತ್ತದೆ. ಈ ವಿಧದಿಂದ ಕೊಳವೆಗಳಲ್ಲಿ ಮೊದ
ಲು ತುಂಬಿದ ನೀರೂ, ಕೆಳಗಿನಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಏ
ರಿ ಹೋದ ನೀರೂ ಒಂದಾಗಿ ಕೂಡಿ (ಫ ಫ ಫ) ಪಾತ್ರೆ
ಯೊಳಗೆ ಅದು ಏರಿ ಬಿದ್ದು ಬೀಳ <u>ಹತ್ತುತ್ತದೆ</u>.
ಆ ಪಾತ್ರೆಯೊಳಗಿಂದ (ದ) ಕೊಳವೆಯ <u>ದ್ವಾರ</u>
ದಿಂದ ಆ ನೀರನ್ನು ಬೇಕಾದಲ್ಲಿಗೆ ಒಯ್ಯಬಹುದು.

—೭— ಬಾರ್ಕರನ ಬೀಸುಕಲ್ಲು— ಈ ಯಂತ್ರ
ದಲ್ಲಿ ನಡುಮಧ್ಯೆ ಹ್ವಾರಕ ಪೈಪಿಗೆ ಜಂಡಿನ ಪ್ರಾಪಾರ
<u>ನಡಿ ಯಂತ್ರಕ್ಕೆ</u>.

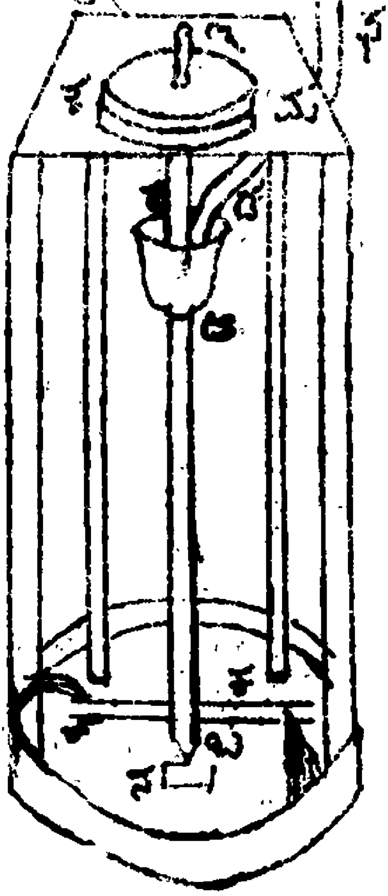

ಕೆಳಗಿನ ಭಾಗ
ದ ಚಿತ್ರ ನೋಡು.
ಇದರಲ್ಲಿ (ಅಬ)
ಯೆಂಬದೊಂ
ದು ಕೊಳವೆ
ಯುಂಟು. ಇ-
ದರ ಕೆಳಗಿನ ತು
ದಿಯು ಮುಟ್ಟ

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಟಂ ಮತ್ತು ಆ ಕೊಳವೆಯ ಎರಡೂ ತುದಿಗಳ
ನ್ನು ಮುಚ್ಚಿಬಿಟ್ಟು, ಅವುಗಳ ಹತ್ತಿರ ಒಂದೊಂದು ಛಿದ್ರ
ವು ವಿರುದ್ಧದಿಕ್ಕಿನಲ್ಲಿ ಮಾಡಿದ್ದುಂಟು. ಇನ್ನು (ಫದ) ಕೊ
ಳವೆಯೊಳಗೆ (ಫ) ಸ್ಥಳದಲ್ಲಿ ನೀರ ಹಾಕಿದ ಕೂಡಲೆ
ಅದು (ಅ) ಬಿಟ್ಟ ಕೊಳವೆಗೆ ಬಂದುಬಿಡುತ್ತದೆ. ಅ
ಲ್ಲಿಂದ (ಅಬ) ಕೊಳವೆಯ ಮಾರ್ಗವಾಗಿ ಕೆಳಗಿಳಿ
ದು (ಕಗ) ಕೊಳವೆ ಯೊಳಗೆ ತುಂಬಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.
ಆ ಕೊಳವೆಗೆ ಎರಡೂ ತುದಿಗಳ ಹತ್ತಿರ ವಿರುದ್ಧದಿ-
ಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರಗಳಿರುವ ಕಾರಣ ಅವುಗಳೊಳಗಿಂದ-
ನೀರು ವೇಗದಿಂದ ಹೊರಬೀಳುತ್ತದೆ. ಆ ಕಾರಣದ-
ಪ್ರತ್ಯಾವರ್ತಶಕ್ತಿಯಿಂದ (ಕಗ) ಕೊಳವೆಯು ಸು-
ತ್ತುಯುಂಟಾಗಿ, ಅದರೊತ್ತನೆ ಸಂಗಡ (ಅಬ) ಕೊ
ಳವೆಯನ್ನು ತಿರುಗಿಸುತ್ತದೆ. ಅದರ ಸಂಗಡ (ಇರ) ದಂ
ಡಿಗೆಯು ತಿರುಗುತ್ತ, ಅದರ ಗೆಂಟ (ಕಮ) ಬೀ
ಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಮೇಲಿನ ಕೊಳವೆಯು ತಿರುಗುತ್ತದೆ.
ಹೀಗೆ ವಿಧವಾಗಿ ಆ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ ಕೊಳವೆ ಹಾಕಿದ ಧಾ-
ನ್ಯವು ಬೀಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

—೨೨. ನೀರಿನಿಂದ ತಿರುಗುವ ಬೀಸುವ ಕಲ್ಲಿನ-

గూ నూతన కాలదింద బహుశక్తి యుక్త సాధన
గళాగివె. ఇవుగళల్లి యెరడు భేదగళుంటు.

Verses from Jaymini

కవితెయు.

జైమిని భారత.

బెళ్ళియద తోలంగళం బెళ్ళవళిగళం|
దళ్ళియద తొళ్ళంగళం మణ్ళి లాశీలాబెయ్యం
మెళ్ళియదటలంగళం తదనా కుణిత్రపాలస్సె
య్యం నగువంత్రనె||

బెళ్ళియద బనంగళం కితి యెళ్ళ బెటానరం|
కళ్ళియద స్తనంగళం మనసనవరతసెయం|
మెళ్ళియద జనంగళం మళ్ళ దరనెబాంకాలిన
నం శ్రీమంతల బెళ్ళు||౪|

ప్రధుక్తి — బెళ్ళియద హొలగళన్ను, బళ్ళిగె—
గళ్ళద నకాదరగళన్ను, కత్త పత్తియుంద హొళ్
యద వడెళ్ళగళన్ను, ఎళ్ళ సాయక పత్రియన్న
తెరక్కసుపంథ బనగళన్ను, కవిం యోళగినబె

సరపస్పా నీగుప ధృతిగళన్నా, మనసిగె యూవా
బూ సుఖవన్నా శోభువ జనరన్నా ఆంధమా-
రాజన దేశ దూళిగె నానుశాణేను

ఉపకారి యకారిగళ పాక్షనిగె సభవంయు।
గుపర్గిళ్ళ చింతగళ సులియుంద పావరియు।
కర్తిసి డూబ్బరణె బాంధళ కేదుగూళేళ్ళ శ్రీ।
క్కి బశమం గళక్షైలజోళ్ల॥
శోవిర్నళ్ల నళ్లసి నిళ్లనె చిళ్లదరవ పాళ్ల
నవృనగళ సేరాళెనళ్ల పెనుడు వ్యానశాగనసె।
పవర్తి త్రానా పేరాళ్లియు ఎూరిగరవస్తా శా-
తుశమాగలుగ॥

అర్థ:- ఆంధమున రాజన వీరళ్ల, ఛత్రదగళ్ల
గళ హాలు తుంబిదతనెగళ్లగె ఆహారదింద ము
త్తు వగళ్లగళ తింథు నన్నా హూలశాయు పస్రియ
రు ధృనిమాడి యూట్టెనెలాగి, అంగళ్లగళ్ల తిరుగిఅ
శాక్షి క్షహాలిజోంళ్లశాగె ఛత్రదగళ్లెగళ ఎరమూశ-
శై యళ్ల సేళాక్షి బుద్ధాగి చిళ్లద రసదాళ్లకటిగళ-
నెూళెగె గళ దసార శాంతి యుబు మూగణ్నరతణ్ణెనోణ-

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] ॥ ౯॥

అర్థః-- [illegible]

[illegible]

ಶಾಲಿಗಳ ತೆನೆಗಂಧ ಮೊಲ್ಲೆಗಾದ ಪಾದರಿಯ|
ಕೋಲ್ಗೆಗಳ ಪ್ರಗಂಧ ನವತರುಣಿಯರತರುಲ|
ಬಾಳೆಗಳ ಹೂಗಂಧ ತೆಂಗುಗಳ ಹೊಂಗಲರ್ದ
ಪಸುರ್ಪ ಹೊಂಬಾವಳಿಗಳ॥

ಧಾಳಿಗಳ ತನಿಗಂಧ ಮಾಂತು ಮಿಂಚಿದ್ದರ್ಭು|
ಗಾಳಿಗಳ ಬಳ್ಳಿಗಂಧ ಉದಯ ಬಾವಿ ಸುಳಿವ ತಂ|
ಕಾಳ್ಗಳ್ಗಳ ಕಮಗಂಪು ಕೇವಿಸುವ ಪಥಿಕರಾನನಗ
ಳ್ಗೆ ವರಾನಾ ಪೊಳ್ಗು॥೮॥

ಅರ್ಥ:- ಛತ್ರದ ತೆನೆಗಳ ಸುಗಂಧವನ್ನು ಹೊಲಸ ಬದುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮೈಗಂಧವನ್ನು, ಯಾವಾಗಲೂ ಹೂ ಬಿಡುವ ನಿಬ ಬಳ್ಳಿಗಳ ಹೂವಿನ ಸುಗಂಧವನ್ನು, ನಳಿ ದಳದಲ್ಲಿ ಅರಳಿದ ಧಂಸಾರಬಣ್ಣದ ಕರುಳಗಳ ಧೂಳಿಯನ್ನೂ ತಂದು ಮರದೆಲೆಗಳ ಸಂದಿ ದಳ್ಗುಗಳಿಂದಿಳಿಸುವ ತಂಗಾಳಿಯ ಸುಗಂಧವನ್ನು, ನೆಲವಿಸುತ್ತಯಾಗ ತ್ತಲು ಬೇನರ ಪನ್ನ ರಳಿಯುತದು.

ಬಟ್ಟಬಟ್ಟೆ ಯೊಳ್ಗಳ್ಳಿಯುಂ ಹುಳ್ಳಿವೆಲದಿಸಿದರ|
ಪಟ್ಟಿಣಿ ಚುಸಿದನಂಗಳ್ಗಂದ ಬಾಗಲ್ಗೆಮೂಗ|
ಮುಟ್ಟಿ ಕಲಕಮುಸಿತ್ತ್ರಿನಿಕಳಿವರಾಮಿ ಸಾಖುಕುರು

ಬಾಹು ಮೂಲದ ತೆಗೆ ||

ಬಿಟ್ಟ ವರವಂದು ಷ್ಮಾಗಕ್ಷೋಭಿಸುವ ಬಳಿಕೆಳ್ಗ |
ಕಟ್ಟಿ ಜಲಧಾರೆ ತೋರಿಸುವ ಬಂದುಡಿಗೆ ಬಾಯ |
ಬಿಟ್ಟು ನಸಿಸುವರಳ್ಗ ತೃಷೆಯಿಂದ ಬಂದ ಪಥಿಕರ್ಗೆ
ಳ್ಗಾ ಬಾಗಿಯುವನು ||೯||

ಅರ್ಥಃ- ದಾರಿದಾರಿಗಳಲ್ಲಿರುವಂಥ ತಂಪಿನಿಂದಿರುವ ಚಿನ್ನದ ಅರವಟ್ಟಿಗೆ ಮನೆಗಳಿಂದ ಹೊರ ಹೊರಟು ಬಾಗಿಲುಗಳಿಗೆ ಬಂದು ನಿಂತು ಕೊಂಡು ತಂಬಿಗೆಯನ್ನೆತ್ತಿ ಕುಡಿಸುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖವನ್ನು ನೀರು ಕುಡಿಯುವ ಪಾಂಥರು ನೋಡುತ್ತ ಕುಡಿಯುವಾಗ ನೀರ ಧಾರೆಯು ಹೊರಸೂಸಲಾಗಿ ಆ ನೀರ ಪಸಿದ ಮಾರ್ಗಸ್ಥರು ಬಾಯಲ್ಲಿ ಬಾಯಿ ಬಿಟ್ಟು ಆ ಸ್ತ್ರೀಯರನ್ನು ನಡೆಸುವರು.

ತಳ್ಗಿರಿಜೆ ಯೊಳ್ಗದ ಮಂದಿನ ತೋರಿಸುತ್ತಿರ್ದ |
ನಿಳ್ಗ ಸದ್ಧಂಕಿ ಬಿಡದೆ ಸಮಾನದಿ ಸೂರ್ಯರಂತೆಸೆ |
ಗಳ್ಗಳ ತಳ್ಗದ ಪಿಂಗಳಸಾ ದಂಡುಗಳ ಯೊಳ್ಗಟ್ಟ-
ರಳ್ಗಂ ತ್ರಿಗಮುಬಿಡು ತಿರಸ್ಕ ||
ಅಳ್ಗ ತ ಚಂದ್ರಕರ ತನುಷ್ಟಾ ಯಿವು ಬುಂಕೆಂಪಿಡಿದ |

ಜಲಧಾರೆ ವಂಕೊಲ್ಲ ಸಾತಿಷುಂದಧಸ್ತ್ರಮಂ|
ಸ್ಥನಾಂತು ಬಂಧ ಪಡಿಕರಗಳ್ಳಿಂಟು ವಸನು
ಯು ದೋಳ್ ಕ್ರಿಸಾಂಹ್ವಾ ವೆಗಳ್ಗೊಳ್ಳು ||೧|

ಅರ್ಥ - ಅರವಟ್ಟಿಗೆಯಲ್ಲಿಗೆ ಬಂಗಾರದ ಬಂಟಿಸೆ-
ಗಳನ್ನು ಇಟ್ಟುಕೊಂಡು ಮಾರ್ಗಸ್ಥರಿಗೆ ನೀರು ಕೊಡುವ ನೀ-
ರುಯರಲ್ಲಿ ಸ್ತ್ರೀಯರು ತಮ್ಮ ಕೈ ಬೆರಳನ್ನು ಅಂತ
[illegible], ಅನೀರ
[illegible]
[illegible] ಆ ನೀರಧಾರೆಯು, ಎರಡು ಸ್ತನ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible].

[illegible]
[illegible]|
[illegible]-
[illegible]
[illegible]|
[illegible]||

త్రైదశగానసుధీభావనీకరణభావనేపటింద [illegible]

భాజనవరదమో హృ॥౧౧॥

అర్థః- ఉపనిషత్తులయొక్క [illegible] తంత్రశాస్త్ర- [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

శక్తి [illegible] దరూపాయ.

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

ಸ್ತ್ರ ಬೊಳ್ಪಂ ಪ್ರಸ್ತರಬಿಕಾರಂ ಉತ್ತಂ ಉಕಾರಂ ಪ್ರವರ್ತಿ
ಸುಗಂ ಪ್ರವರ್ತಿಸುಉದು ಕಟ್ಟಿ ಪ್ರತಿದಿಂತಂ ಕಟ್ಟಿಂಗಳ್
ಲ್ಲಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧಂ ಆದು ತನ್ನ ಆದಿಉಕಾರಕ್ಕೆ ಅತ್ತಪೃತ್ತಿ
ಅಕಾರದ ವರ್ತನೆ ನೆರೆಗೊಳ್ಳುಂ ನೆರೆಗೊಂಬುದು॥

ಪ್ರ॥ ಕಟ್ಟಿಂಗಳ್ ತ್ತ್ರುತಿ ಯೂಸ್ವರದತ್ತಕ್ಕೆ ತೃಯಂ ಪ್ರಸ್ತು
ತ್ತವಯಂ ಉತ್ತ ಮುಮಕ್ಕಂ ಉತ್ತಕ್ಕ ತ್ತಯಕ್ಕಂ॥ ಅತ್ತಕ್ಕೆತ್ತ
ಕ್ಕಿಂಗಳ್ಳ ಕಂ ಇಂಗ ಗಸ್ವಂ ಸುರವರ್ಣ್ಣ ಸ್ವರಹೊಂನೆ ಅಂ-
ಬಸ್ತ್ರಕಂ ಅಲಿಸುಗೆ॥ ಉತ್ತದಿತ್ತಕ್ಕೆ॥ ಕಾಸ್ತುಂ ಬುದು ಕೊತ್ತು
ಬಿಡಿ.

ಡೂರಕೊಳ್ಳುಂ ಸಾಲ್ಪನೆಯು।
ಸ್ವರದತ್ತಕ್ಕೆತ್ತ ಪೃತ್ತಿ ಕಟ್ಟಿಂಗಳೊಳ್।
ಬೆರಸನೆಯು ದೂರನೆಯು.

ನೆಂಟರಿಸುವ ಸಾಲ್ಪನೆಯ ವರ್ಣ ಪಾಕ್ಷಂ ಭಾವಂ
ಬಿ॥ ಸಾಲ್ಪನೆಯ್ಸ್ವರದ ಸಾಲ್ಪನೆಯ್ಸ್ವರದ ಅತ್ತಕ್ಕೆ ಅಕಾ
ರಕ್ಕೆ ಬಿತ್ತ ಪೃತ್ತಿ ಬಿಕಾರದವರ್ತನೆ ದೂರಕೊಳ್ಳುಂ ಕೊಳ
ಕೊಂಬುದು ಕಟ್ಟಿಂಗಳೊಳ್ ಕಟ್ಟಿಂಗಳ್ಲ್ಲಿ ನೆರೆದನೆ
ಯು ದೂರನೆಯುಸುಂ ಟರಿಸುವ ಸಾಲ್ಪನೆಯುವರ್ಣಕ್ಕೆ
ಮೊಳ್ಪಂ॥

ప్ర॥ నాల్గవ యక్షరదత్తక్షేమం వల్లింపుగా?

గ్లి జిల్లెన వలనేయు మయూరజే యునాల్గవ యక్షరక్షేమో వో:వం

॥ ముూరంగశీత్రక్ష॥ అంతరూపకం జడనిరహ్మి॥ త్రి-

త్రి యక్షరపోత్పత్తి॥ ప్రసాదరం చేకూరం॥ క్షేత్రియా

క్షరపోత్పత్తి॥ కల్యాణం వర్ణానాం అయూవాం స్త్రీత్రి

వత్ మురువరం మురుగం॥ చతుర్థాక్షరపోత్పత్తి॥

ఉత్తరీయకం ఉత్తరిశి సంస్కృత పదస్థాదవస్థాంశ-

దక్షగస్యదససమాసము శ్రీ॥

వదనేరము తద్వరమో

॥ కృతిదిశి మాకృదుసమాసమువద

యుగదో।

కృదమొందేగయుంది

గొందవదనిలేయుం సమాసముంటని

యుచేయాల్గ॥

టీ॥ తరనేరము ఎరగుపదంగళ్ళు తద్వరమోల్గత-

ప్తవర్ణ కృదిదిశి కేంద్రగీ యూనిక సమాసం మూ

కృదు మామలుదు పదయునదోల్గ పదవిరవర్ణ

పరమోందు బందువరం పగియ్యం పరమోతి

యుం విధిక తత్ప్రవిధిక టదవద ప్రాప్తిసది
నాదే యుం నిం బోం దేయుం అకింపుదేయోర్గ్ కిరి
షిద్దే యుల్లా సమానం ఋంటుపూవర్ణ నాగ్యప్రియో
నదల్లి యుంటి ॥

వృ॥ ఎరతు వరంగ్య నప్రింశ టోల్లితే నమానం-
మూర్ఖదు ఎరవు వరం గల్గాం గ్గూండు వరనీప్రింశ-
ళ్ళ టార్ లనిజ్జటి నిం డిదె యుం నిహోర్లక్ష మాగికిరి-
దిదే యోర్ప్రమానం గుణా॥ ఎరత వృభ్రంశ రూపక్కే॥
శ్రవణ లక్షణం సల్పులక్షణం సవేగి సంనాత్మం సాల్పసాం
స్తేణాం సాం యోగనం నాడం సవగసంనణాం నరశ్రే
యువన్నం శక్తసాజవన్నం దన్నశరం దనపిరంవణి
స్తరం టింణాసరం ద్రుష్టివష్ఠం దిట్టివసం శిల్పశవిద్రి
యిప్పిగవిద్రి బిట్టె యుమస్తురం జమురుగం షష్టి
గ్రుహణం భక్తగరణం స్త్రావదిపిశి తాణాదివిగి-
స్త్రావప్రిష్టం తాణాబట్టం మూర్తవింగ్ గూరనమ్మి-
శ్రీసుందం శిరిసందం వెరక్తి టిరసింద అధ్యక్ష-
శం అిట్ట వెర్తడ సాంభారత బగ్గం సాంబరనవర్గంమ-
దేశాం ణాం నరసాంగే ప్రవృత్తి-ఛందం వరితుందం-

...ం ...ంశ్రథత్త్రిశి అంధకృసత్త్రికి ॥ మొదలవదన

వృత్తింశక్కి బొంరడె పరపదంత్తధ్భవ మాగుసమాసక్కి॥ సం

స్కృత్రి సాద సంపుంగ్రహ ప్రక్షదనం విజయక్షీంక్షి బిజ

సీ సి. పరమశ్త్రీ పరమం సిరి భగవతీ: జగవత్త్రి పంట

శరం పొందక్షే పోదక్షే పక్షిప్రింధ్యం పరబోంపం

శర్కణాశాలి శరణసాలి వట్టశాలి వట్టసాలి దానశాలి

దానసాలి ఉత్తరదేశం ఉత్తరదేసం బొంఘువ

ర్లంయం బొంహువటి పొందక్ష్యం బిల్లి పొదనంచిలే-

॥ వ్యాప్తిః వదం తద్భవ మూరు దక్కి॥ త్రిపురం తిపురం

త్రిగుణం తగుణం స్వర్గకరణం నరకరణం స్వర్గాది

నరకాది పదగణి పడగతి యమదండం జెదదం

డం సంధిపాతం సిందుపాతం శనివారం సనివారం

గ్రామరసం గామరసం పశుపతి పసపతి బ్రాబ

అ దిసెబిలు శూలపాణి సొలపాణి॥ ఎరదు-

పదం తద్భవమాగు వల్లయొందు పదమును సరిసిదుద

క్కి ॥ రాంప్రజన ప్రయోగం॥ తరవి క్షౌరిణ్ప్రథం

బాంగదస్ఫుటకీన గ్రం ...ల్లి మంగళిక్కు శబ్దిక్కి మంగి

క మంసి శుంక్షం ॥౬॥

Self Help.

తనకి తానే నెరవాగుపడుట:

"తనకి తానే నెరవాగువవారికి దేవుడు నెర
వాగునను" అనేటువంటి నాడి యను తన్నాని పరీక్షించబట్టి
నది, మనుష్యజాతియు బహువిధమైన అనుభవ
ముంచిన సిద్ధమైన సంగతి యన్ని పెట్టుకొన్న సం
గ్రహసూత్రమే. తనకి తానే నెరవాగవలెనంటి ధర్మ
గుణమే యీ మనుష్యునల్లో యేర్పడిన నిజమైన అభి
వృద్ధికి యుక్తమైనదని చెప్పబడుదు. ఇదే ధర్మా-
ళ్లంబున బహుజనుల జీవితం యొక్క శక్తిని అందగి, అదే
ద అభివృద్ధికి శక్తి ఉత్సాహమున్నూ, బలమున్నూ ఉంటా
యి. ఎవరు పరుల సహాయమువల్ల ఒకరికి త్రాణ కల్గ
వచ్చు; అందరు తన స్వంతసహాయమువల్ల మనుష్యు
న శక్తి యొక్క బల్మి యెవరికి తప్పదు సాధ్యము అయ్యెను
ఉండక సాధ్యంగాని యేనాడనూ కలసి మాడిచేసి,
తా కేవల తన్న తానే మాడి కొన్నట్టు చేసేటటు ఉంట్రి
కర్లా అగత్యమున్నూ అవతల కలమట్టిని నట్టాగి
పోగుచేదు జనాన్ని కాపాడువారల్లోనూ,

ప్రాభవనగరమ్ములును, క్షయమొందినంతనే బ్రిటీషు-

ప్రభుత్వమునకు, ప్రజలందు ఆవలి స్వాతంత్ర్యమగు

...వన్ను మనకుంబెట్టు నిరంతర తృష్ణ దన్నే ఆశోత్సాహన

వేగముగ నెరవేరంబడక్షి సంశయము.

అత్యుత్తమ స్థానికపరిపాలనస్వాతంత్ర్యము* వ సహాయము దొరకదు. ఇదియునుగాక ఆవృద్ధి

తక్కువ ద్రవ్యసహాయము; మానవుడు తన స్వాతంత్ర్యమున్న

త్రికాలస్థితులను, తెలియగలిగి యుండకపోయిన

యెడల, ఆవలున్న పూర్ణస్వాతంత్ర్యమును పొంది

యిట్టిబతుకులకు అందరి జనులు తమ్ము సొంతపరి

పాలనా తమ్ము స్వాతంత్ర్యమును పొందుటకై, స్థానికపరి

పాలనమువలన దుయ్యాలలాడవలసి వచ్చును మనస్సాక్షి

ద్వారా. ఈదేశములందు నాయకులు మనుష్య

జాతియొక్క తన్ను పోషించుటకు నిర్బంధము

రుత్రమెండు తెల్లదొరలు బాధ్యతలెరిగి తప్ప-

---

* స్థానికసంస్థలకు ఈ మున్సిపల్ జనరల్ ఆఫీసర్లు వారి

స్థానిక పట్టణములు, గ్రామములు, పల్లెలు, మండలము

లందు తెల్లయధికారుల.

[illegible] మానవలసొస్తుంది. [illegible]

[illegible] అర్థవాదము [illegible]

[illegible] అభిప్రాయము [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] జనవాగుడు.

[illegible]

[illegible]

---

* [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible] అర్థవా [illegible]

[illegible]

[illegible] అభిప్రాయము [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

స్థాపిత లక్ష్యం గా యింకా జనతకు [illegible]

[illegible] వాని [illegible] [illegible], [illegible]

[illegible], రాష్ట్రీయ స్వాతంత్ర్యం [illegible]

వాని [illegible] [illegible] రాజ్య స్వాతంత్ర్యం

నుండి విడివడి జనతకు తన స్వతంత్రమైన

[illegible] [illegible] అనుభవించగలిగే [illegible] -

[illegible] నుండి అనుకూల మార్గం కాదు. అందువల్ల

[illegible] రాజ్యం గుండాలూ [illegible] -

[illegible] ఉండరాదు. [illegible] [illegible]

[illegible] ఉండరాదు, [illegible] సమాజా

న ప్రవృత్తి యుండరాదు. [illegible] మ-

నుష్య స్వాంత [illegible] నిండాలూ, [illegible],

[illegible] నిగ్రహించడమూ మాత్రం ఉండవచ్చు; [illegible]-

[illegible] మాత్రం ఉండవచ్చు,

---

* ప్రవర్తన [illegible] [illegible]

[illegible]

† [illegible]

[illegible]

ಹುಟ್ಟಿನ ಅಧಿಕಾರದಿಂದಲ್ಲ.

ಒಂದು ದೇಶದ ಸರಕಾರವೆಂದರೆ ಆ ದೇಶದೊಳ-
ಗಿನ ಒಟ್ಟು ಮನುಷ್ಯರ ಸ್ವಭಾವದ ಪ್ರತಿಬಿಂಬವೆಂದು ಸಾ-
ಧಾರಣವಾಗಿ ಕಂಡು ಬರುವದು. ಆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅಧಿ-
ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಸರಕಾರವು ಅವರ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಬರುವ-
ದು. ಇದೇ ಮೇಲಿನ ಅಂತಸ್ತಿನಲ್ಲಿದ್ದ ಸರಕಾರ
ವಾದರೂ ಕಾಲಬಳಿಗೆ ಇಳಿದು ಆ ಸಾಮರ್ಥ್ಯಕ್ಕೆ ಏರು-
ವದು. ಪ್ರಾಕೃತಿಕವಾಗಿ ನೀರು ಹೇಗೆ ತನ್ನ ಸಮ
ಮಟ್ಟವನ್ನೇ ಹುಡುಕಿ ಕೊಳ್ಳುವದೋ ಹಾಗೆ ಸೃಷ್ಟಿ-
ಕ್ರಮದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇಶದ ಜನರು, ಸಾಮುದಾಯಿಕ ಸ್ವಭಾವ
ದಿಂದ, ತಮ್ಮ ಕಾಯ್ದೆಗಳಲ್ಲಿಯೂ, ಆಳಿಕೆಯಲ್ಲಿಯೂ ತ-
ಮಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೇ ಹೊಂದಿ ಕೊಳ್ಳುವರು. ದೊಡ್ಡ
ಮನುಷ್ಯರು ದೊಡ್ಡ ಸ್ಥಿತಿಯಿಂದಲೇ ಆಳಲ್ಪಡುವರು; ಅ
ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ಭ್ರಷ್ಟರೂ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಆಳಲ್ಪಡುವರು.
ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಿದ್ಧವಾದದ್ದೇನಂದರೆ, ಯಾ-
ವದೊಂದು ಸರಕಾರದ ಬೆಲೆಯೂ, ಬಲವೂ ಅದರ ಕೆಳ-
ಗಿನ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿದ್ದಷ್ಟಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ-
ಕಡಿಮೆ ಅದರ ರಚನೆಯ ಸ್ವರೂಪಕ್ಕೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತ

ಧಿ ಯಾವುದರ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರವುದರ ಒಪ್ಪಬಹುದಿತ್ತು
ಸ್ಥಳ ನಿರ್ಮಾಣವು; ತತ್ವಪಾಠಗಳು, ಅಂಗನಾಂಗ ಜೋ-
ಡಿಸಿದ ಗಂಧನಕ, ಹಿಂಗನ್ನು; ಮೂರುಗಳುಗಳ ಸಾಂಖ್ಯ
ಕ್ಷೇತ್ರಯ.

ದೇಶ ಸುಧಾರಣೆಯಂದರೆ ಒಪ್ಪಬಹುದು ಸ್ವನ
ಉದ್ಯೋಗ, ವ್ಯಾಪಾರ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನಗಳ ಜಯವು
ಬೇಕು ಮೇಲಾಗಿ ದೇಶ ಶತಗಾಲ ವಂಶರ, ಅರಮಲಿಗಳ
ಬೇಳ ಬೇಡ ಮನಸ್ಸ್ಯ ಅಲಕ್ಷ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ದುರ್ಗುಣ
ಗಳ ದೂರವಾಗಬೇಕು. ನಾವು ಇಂಥಾ ಹೊಂದು ಸಂಗತಿಯ
ದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇಖರಿಸಿಕೊಂಡು ಹೋಗುತ್ತೇವಲ್ಲ. ಅದು ಬದ್ಧ ರಾ
ಆ ಆ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಜನರು ನೀತಿಯುಳ್ಳವರಾ
ದ ಹೊರತು ಯಾವ ಒಂದು ಕೆಂಡು ಬರುವದು. ಇಂಥಾ
ಕೆಲಸ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳಿಂದ ಯಂತ್ರದಿಂದ ಮೂರು ನಿರ್ಮಾ-
ಣ ಮಾಡುವುದಕ್ಕೆ ನಾವು ಯತ್ನಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ, ಆ ದೇಶದೊ
ಳಗಿನ ಜನರ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಸುಧಾರಣೆ —
ಬಾಹ್ಯವಿದ್ಯೆಗೂ, ನಮ್ಮ ಯತ್ನದಿಂದ ಆಕಾಶದ ಮೂ
ಲೆ ಹೋಗಿ ಬೆಳಕೊಂದು ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಹೆಚ್ಚು ಬಲದಿಂ
ದಿಗೆ ಉತ್ಪತಿಸುವದು. ಈ ವಿಚಾರವು ನಿಜವಾದರೆ,

ఇకరెండు కలలతోపాగు వచ్చె నందరి జనరుత్తమ్మస్త్రీ

త్రిలు దిద్దోన గల్గుందతమ్మ స్థితియున్న త్రిద్దికొండుకి-

ల్లి- సమాన పుష్పమ్మరాగు ప[illegible] అవరికి సహాయమాది

బ్రిన్ పడినువ దగల్లు అత్యుత్తమతరదశగా భమా

న వృజానవాత్సల్యప్రభా ఇకృష్ట కాద్ది గల్గన్నబడ-

లు మానుప వదల్లయూ స్థాపని గల్గన్న సుఖారిసు.

వదల్లయూ ఇళ్ళ

మనుష్యుల బహిరంగ ఉల్లక్యాని ఆకర్షిస్తూ

సెంటరు విశేష మహత్ప్రవృత్తీం వు కలిగి బడుతు;

గ్రామంది ఆవసు అంతరంగపల్లు తన్న స్నేహానేదాని

[illegible] క్రానింబను అవన [illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

దళ్ళు, అట్టివా స్వార్థపరుల డిక్టేటరిషిప్పును
సాగనివ్వరంటే స్వాతంత్ర్యాలకంటే ప్రజల స్వా-
తంత్ర్యమ్ము అవసరమ్ము అధ్యాపకులకు అదన్నా-
న్యాయం చూపించని ఇతరులకు, అంటు భ్రాంతియుజ
నర్లు ఇరుకునబడ్డారు, ఈ విధమైన డిక్టేటరిషిప్పు
ల్న మరొక్క ప్రయాణమించే మార్గాంతరాన్ని, అ
ప్రజాస్వామ్యాన్ని నడుపుట తెల్సిన నాయకుల
బదులుగా కాగి ఉంటదు ప్రజామతకక్షు. ఒక్కో-
ఒ మనుష్యుని నవతి యున్న ఆత్మాభిమానము
ద స్వాతంత్ర్యకే ప్రధానమన్న ఈ విధమైన స్వాతం
త్ర్యమూంటే జనరసమ్మతిగా ఏర్పడునటివగా
నవివాదవాక అస్వరవానికంత్రి బాన స్వాతా
ఉపమిల్లినేంబవను నిజవానికిల్లాత్రాన్ని, యొక్క
శక్తి, " ప్రజాస్వామ్యకత్తు కున్న ప్రతినిధి అభిమా
నమిందర నవేయువ నుట్టినా శివరాజకత్రియింద
నిశబడుల్లకేము ఉండాక డు ప్రజల స్వాతంత్ర్య

---

* నిరక్షరకుల్లు యొక్క ప్రభుత్వానికి నాయకు నిత్రా చేస్తే తెలుగు ;

ಹೆಚ್ಚಿನ ಅಧಿಕಾರ ದಿಂದಲ್ಲ

ಒಂದು ದೇಶದ ನಗರಗಳ ಜೊತೆಗೆ ಆಡಳಿತದೊ-
ಳಗಿನ ಬಹುತ್ವ ಮನುಷ್ಯ ಸ್ವಭಾವ ಬದಲಾವಣೆ ಸಾ-
ಧಾರಣ ವಾಗಿ ಕಂಡುಬರುವುದಿಲ್ಲ ಆ ಜನರ ಮೇಲೆ ಅಧಿ-
ಕಾರ ನಡೆಸುವ ಸರ್ಕಾರವು ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರು-
ವ. ಇದೇ ಮೇರೆಗೆ ಅವರ ಸಂಸ್ಥೆಗಳಲ್ಲಿ ಬಿಟ್ಟ ಸರ್ಕಾರ
ವಾದರೂ ಶಾಸನಗಳ ಮೂಲಕ ಅವರ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕ್ಕೆ ಬರು-
ವರು. ಪ್ರಾಚೀನ ಕಾಲದಿಂದಲೂ ತಮಗೆ ಸ್ವಾತಂ-
ತ್ರ ಕಾರ್ಯವನ್ನು ಕಲ್ಪಿಸಿಕೊಳ್ಳುವವರು ಹಾಗೆ ಸ್ವಾತಂ-
ತ್ರ್ಯದಲ್ಲಿ ಒಂದು ದೇಶದ ಜನರು, ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ ಸ್ವಾತ-
ದಿಂದ ತಮ್ಮ ಕಾರ್ಯಗಳನ್ನೂ, ಅಲ್ಲದೆ ಮನೆ ಮಾತ-
ನಗೆ ತಕ್ಕ ಪರಿಣಾಮಗಳನ್ನೂ ಹೊಂದುವವರು. ಹೊಸ
ಮನುಷ್ಯರು ಹೊಸ ಸ್ತ್ರೀಯರಂತೆ ಅರ್ಥಮಾಡಿಕೊಳ್ಳುವರು; ಅ-
ಜ್ಞಾನಿಗಳೂ, ದುಷ್ಟರೂ ಅನ್ಯಾಯದಿಂದ ಆಳಲ್ಪಡುವರು.
ಎಲ್ಲ ವಿಧದ ಅನುಭವದಿಂದ ಸಿದ್ಧ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟ ನಮ್ಮ ದೇಶದ
ವ ಹೊಂದು ಸರ್ಕಾರದ ಚಿಂತೆಯೂ, ಬಲವೂ ಅದರಿಂ
ದಾಗಿನ ಮನುಷ್ಯರಿಗೆ ಸಂಬಂಧವಾಗಿದ್ದಕ್ಕಿಂತ ಬಹಳ-
ವಾಗಿ ಅವರ ರಕ್ಷಣೆಯ ಮೂಲಕ ಸಂಬಂಧವಾಗಿರುತ್ತ

ಜೆ. ಯಾಂದಲಿ ಒಂದು ಶಾಸ್ತ್ರೀಯಂದಲಿ ಒಟ್ಟಾಬರಿಸ್ಥಿತಿ
ಗಳ ಸಮಾಜಗಳು, ಉತ್ಪಾದನೆ, ಅಂಜನಾಂಗ ಮೊ-
ಳಗಿನ ಗಂಟಿನಾಲು, ಕೆಂಗನಾರು, ದುರುಗರುಗಳ ಸಾಂಧಾರ
ಣೆಯಮು.

ಲೋಕಸಾಧಾರಣೆಯಂದಲಿ ಒಟ್ಟಾಬಿತುಮನ್ನ
ಉದ್ಯೋಗ, ಪ್ರಾಕೃತಿ ಪ್ರಮಾಣಿಕತನಗಳ ಜಾಮುಲು
ಇಲ್ಲಿ ಮೇಲಿಗೆ ದೇಶ ಕವಗಾಲ ವಿಂದಲಿ, ಅರಮೊಳಗಿನ
ಬೇಳೆ ಬೇಳೆ ಮನುಷ್ಯರ ಆಲಸ್ಯ, ಸ್ವಾರ್ಥ, ದುರಾಶ
ಗಳ ಜಾಮುಲು. ಸಾಧ್ಯ ಇಂಥಾ ಹೊಂದು ಸಂಗತಿಯು
ದೇಶಕ್ಕೆ ಶೇಕಡ ದಶಾಂಶ ಹೇಳುತ್ತೇವಲ್ಲ. ಅದು ಬಹಳ ದೂ
ರ ಪ್ರಾದೇಶಿಕ ಸಿಗಿಸ ಜನರಲ್ಲಿ ಸ್ಪಷ್ಟ ಎಟುಕುತ್ತಿದ್ದ
ದಕ್ಕಿಳವಣಿಗೆ ಯೋಜನೆ ಶಂತು ಬರುವದು. ಇಂಥಾ
ಶೇಷಸ್ನ ಶಾಸ್ತ್ರಗಳ ಸಹಾಯದಿಂದ ಮುಂದು ನಿಯಮ
ಲ ಮಾಡುವದ ಸಾಧ್ಯ ಯತ್ನಪಟ್ಟಾಗ್ಯೂ, ಪ್ರಾದೇಶದೊ
ಳಗಿನ ಜನರ ನಡತೆಯಲ್ಲಿ ಮೂಲತಃ ಸುಧಾರಣೆ ಯುಂ
ಟಾಗದವ ದಿಂದ ಆಶೇಡು....
ಬಹಾಗದೆ ಬಿಹೊಂಡು ಸ್ವರೂಪದಿಂದ ಹಿಟ್ಟು ಬಲದೊಂ
ದಿಗೆ ಬದ್ಧ ವಿನುವದು. ಈ ವಿಚಾರವು ನಿಜವಾದರೆ,

ಗ್ರಹರಿಂದ ಕಲಿತವಾಗುವದೇನಂದರೆ ಜನರು ತಮ್ಮ ಸ್ವ-
ತ ಬುದ್ಧಿಯ ಸಹಾಯದಿಂದ ತಮ್ಮ ನಿಶ್ಚಯವನ್ನು ಸಿದ್ಧಿಗೊಂಡು ಕೆ-
ಟ್ಟ ನಮೂನೆ ಪುಸ್ತಕಗಳ ಹಸ್ತಾಸೆ ಅವರಿಗೆ ಸಹಾಯಮಾಡಿ
ಬುದ್ಧಿಯ ಪರಿಮಿತಿಯವರೆಗೆ ಅತ್ಯುತ್ತಮವಾಗುವ ಧರ್ಮ
ರ ಕ್ರಾಜನರಾಸ್ತ್ರಲ್ಪರ್ವ ಇಷ್ಟ ಕಾಯ್ದೆಗಳನ್ನು ಬರ-
ಲು ಮಾಡುವವರಲ್ಲಿಯೂ, ಸ್ಥಾಪನೆಗಳನ್ನು ಸಾಧಿಸು-
ವವರಲ್ಲಿಯೂ ಇಲ್ಲ.

ಮನುಷ್ಯನು ಬಹಿರಂಗ ಕೃತ್ಯಗಳಿಗೆ ಅಧಿಪತಿಯಾ-
ನೆಂಬರು. ವಿಶೇಷ ಮಹತ್ವ ಪುಸ್ತಕದಿಂದ ಹೇಳಬಹುದು,
ಅಂದರೆ ಅವನು ಅಂತರಂಗದಲ್ಲಿ ತನ್ನ ನ್ಯಾಯಾಧೀಶನಾಗಿ-
ರಬೇಕೆಂಬ ನ್ಯಾಯವನ್ನು ಅವನ ಮನಸ್ಸು ಸಾಧಿಸುತ್ತದೆ
ಸ್ವಂತ ಶಾಸನವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಕಲ್ಪನೆಗೂ ಮನುಷ್ಯ
ನ ಶಕ್ತಿ ಮೀರಿ ಹೊರಗಿನ ಮರ್ಯಾದೆಯು ಬಹು ದೊಡ್ಡ ಶೀಲದಂತೆ
ನಾವು ಹೇಳುವಲ್ಲಿ, ವಾಗಾನೇ ಮರ್ಯಾದೆಯು ತನ್ನ ನಿಜ
ಸ್ವಭಾವ ಮಾನದಲ್ಲಿ ಅನ್ನಸ್ವಂತ ಅಜ್ಞಾನಕ್ಕೂ ಸೇ-
ರಿದ್ದು, ದುಃಖಗಳನ್ನು ಅನ್ಯಾಯವನ್ನು ಸಹಿಸುವವನೇ
ನಿಜ ಸ್ವಭಾವಮಾನದ - ಮಿಥ್ಯಾರ್ಥಿ ಅಂತರಂಗ-
ದಲ್ಲಿ ಸ್ವತಂತ್ರವಸ್ತುವನ್ನು ಹೊಂದಿದ್ದ ದೇವಸ್ಥಾನಕ್ಕೆ

ದಲ್ಲ, ಆಕ್ಷಣಾ ಸ್ವಾಮಿನಿಗಳ್ಳ ದೇಪುಕದಿಮೆ ಯಮ.
ಹಾಗಾಧರಿಂದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ ಹಾಗಲಿಂದಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವಾ
ತಂತ್ರ್ಯವು ಅವರನ್ನು ಆರ್ಥಿಕ ಸಂಕಷ್ಟಗಳ್ಳ ಆದಕ್ಕೆ ಸಾ-
ಧ್ಯಸಂಬಂಧ ಹಾನಿ ತರುತ್ತದೆ, ಜಂಬ ಭ್ರಾಂತಿಯು ಜ
ನರಲ್ಲಿ ಇರುವವರ್ಟಿಗಾ, ಈ ವಿಧದ ಪ್ರಭುತ್ವದ ಗಲ್ಲ
ನ್ನ ಇರುವಷ್ಟು ಪ್ರಯೋಜನ ಬಂದ ಮಾಡಿಕೊಂಡ ಹಾಗ್ರ್ಯ, ಆ
ವ್ಯವಸ್ಥೆ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯಕೊಂಡಿ ನಮ್ಮಂತ ಹೋಗುನಿಕ ಗೊಂಡಿಗಳು
ಬದಲಾದ ಕ್ಷಾಗೆ, ಇರುಂತ ತಿಳುವಳಿಕೆ ಹ. ಒಬ್ಬೊ-
ಬ ಮನುಷ್ಯನ ನವತಿ ಇರುವ್ವ ಆಶ್ರಮದಿಸಿಲಾಂ ಹಾ
ದ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯವೇ ಪ್ರಧಾನ ದದ್ದು ಈ ವಿಧದ ಸ್ವಾತಂ
ತ್ರ್ಯ ಪ್ರೊಂಡೇ ಜನರನ್ನು ಸ್ವಸ್ಥರಾಗಿ ದೇಶದ ಬಡವರೆಗಾ
ನವಿರಾದ ನಾಡ ಅನುಸ್ವರನಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಜ್ಞಾನ ಸ್ವಾತಾ
ಬ್ಬ ಮಿಲ್ಲನಿಂಬವಸು ನಿಜವಾಗಿ ಹೇಳುತ್ತಾನೆ, ಯೋಗ
ಕತೆ, " ಪ್ರಜೆಗಳು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ವ್ಯಕ್ತಿ ಸಂಬಂಧ ಅಭಿಮಾ
ನದಿಂದ ನಡೆಯುವ ಹುಟ್ಟಿಗಾ ಶಿಲವ ರಾಜಸತ್ತೆ* ಯುಂಡ
ನಾಶಬದ್ಧಕ್ಕೆ ಒಂದಾಗ ದು. ಪ್ರಜೆಗಳ ಸ್ವಾತಂತ್ರ್ಯ

---

* ಸೆರೆಗಳನ್ನು ಮಂತ್ರಿನಾಗಿ ರಾಜಸತ್ತಾ ವ್ಯಕ್ತಿ ಕೆಂತಲು;

ವಸ್ತು ಯಾರದು ಹೇಡದ ಸರ್ಕಾರವೇ ಕೇವಲ ರಾಜಸ-
ತ್ತಾತ್ಮಕವು, ಅದು ಬೇರೆ ಯಾವದೊಂದೂ ಪ್ರಸಿದ್ಧವಿದ್ದರೂ
ಬಂದಿದ್ದು."

Notices.

ಜಾಹೀರಾತು.

ಈ ಇರುವ ಮುದ್ರಣಗಳು ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಹೊರತೆ ಇತ್ತೀ
ಥವರನ್ನು ಕುರಿತು ಮುದ್ರಣದ ಕಾಯಿದೆಯ ಹೊರಗಿನ
ಮಾಯಿಸಿದ ನಿಯಮಗಳು (ಬಿ), (ಸಿ), ಕಲಮುಗಳು-

ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ ಸರ್ಕಾರವು ಎರಡು ಭೇದಗಳು. ರಾಜಸತ್ತಾತ್ಮ-
ಕ ಎಂಬ ಹಾಗೂ ಎರಡು ಭೇದಗಳು. ಯಾವ ವಿಧದ ಅದ್ವಯ
ಕ್ಷಿದೆ ಅರಸು ಒಬ್ಬನೇ ತನ್ನ ಮನಸ್ಸಿಗೆ ಬಂದಂತೆ ಪ್ರಜೆಗಳನ್ನು ಆಳು-
ತ್ತಿದ್ದರೆ, ಅದು ಕೇವಲ ರಾಜಸತ್ತೆಯು. ಅರಸನು ಪ್ರಜೆಗಳ ಅ-
ಭಿಪ್ರಾಯವನ್ನನುಸರಿಸಿ ಆಳುವದು ಅದು ರಾಜಪ್ರಜಾತ್ಮಕ
ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕದಲ್ಲಿಯೂ ಎರಡು ಭೇದಗಳುಂಟು. ರಾಜ್ಯ-
ದೊಳಗಿನ ಶ್ರೀಮಂತ ಮನುಷ್ಯರು ಮಾತ್ರ ಸಮಾನವಾಗಿ ಆಳುವದೆ
ಅದು ಉತ್ತಮ ... ಎಲ್ಲ ಪ್ರಜೆಗಳು ಸಮಾನತ್ವದಿಂದ ಆಳುವ
ದಾದರೆ, ಅದು ಕೇವಲ ಪ್ರಜಾಸತ್ತಾತ್ಮಕ..........

ನಕಲು:

(ಬಿ) ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ ಪ್ರಕಾರದ ಜನರಿಗೆ ನೀಡಲಾ-
ಗುವಲ್ಲಿ, ಅಥವಾ ಅದರ ಹುದ್ದೆಯಲ್ಲಿ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ
ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳ ಕಲಿಯುವ ಇನ್ನೊಂದು ಮಾತ್ರ [illegible]-
ತಿಳಿಸಿರುವುದರಿಂದ, ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ಆಗಾ-
ಗ್ಗೆ ಆಗುವ ಪರೀಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಒಂದರೊಳಗೆ ಅವಕಾಶ
ಆಗಿ ನೇರವಾಗಿ ಶಿಕ್ಷಣವನ್ನು ಪಡೆದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೂ ಅದ-
ಕ್ಕೆ ಇನ್ನು ಮುಂದೆ ಹೆಚ್ಚಿನ ತಲಬುಗಳನ್ನು [illegible] ಯೋ-
ಗ್ಯರೆಂದು ತಿಳಿಯಲಾಗುವುದು. ಈ ಮಾಸ್ತರರು ಟ್ರೇ-
ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಪಾಸಾಗದೆ ಹೋಗಿ ಬಿಟ್ಟರೆ, ಯೋಗ್ಯ
ತೆಂದಲ್ಲಿ, ಅವರು ತಿಂಗಳುಗಳ ಮೊದಲು ನೋಟೀಸು ಕೊ-
ಟ್ಟು ಅವರನ್ನು ಕೆಲಸದಿಂದ ತೆಗೆದು ಹಾಕಬಹುದು.

(ಸಿ) ಉಳಿದ ಎಲ್ಲ ವರ್ಗಗಳ ಮಾಸ್ತರರು, ಅಂ-
ದರೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜುಗಳಲ್ಲಿ ನಿರ್ದಿಷ್ಟ ಪರೀಕ್ಷೆ ಒಂದು ಸಲಿ
ಯ ಪರೀಕ್ಷೆಯಲ್ಲಿ ಇಳಿದವರೂ, ಸರ್ಕಾರದ ನೀತಿ [illegible]
[illegible]
[illegible]
[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

(Signed,) W. A. Russell

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

[illegible]

Signed, Chambayappa. B.D.

[illegible]

[illegible]

Notice.

नोटीस. नं २.

बेळगांव जिल्ह्यांतील तमाम स्कूलमास्तरांस.

सामान वस्तूंबद्दल रजिस्टर कसें ठेवावें फीचा वसूल किती तारखेच्या आंत करावा. भरणा केव्हां करावा. फी वसूल जाहलेली हजेरी पुस्तकांत कोठें व कशी मांडावी. आंकडा माफी मुळें किती असावी. ल[?]कडी सामान वगैरे दुरुस्त कसें ठेवावें. अशा अ[?]नेक बाबतींत आम्हीं धारवाड जिल्ह्यावर असतां ज्या नोटीशी दिल्या आहेत. त्या सर्व या जिल्ह्यांतील मास्तरांस ही लागू आहेत. असें समजून आम-

-च्या सहीच्या शाळापत्रकांतील सर्व नोटीशी एकंद
र सालच्या लक्षपूर्वक वाचून पाहून त्याप्रमाणें स
र्व शाळांत वहिवाट असली पाहिजे. यांत परीक्षे
वेळीं यत्किंचित् कंपेशा अटकल्यास मास्तरांची का
हीं सबब न ऐकतां सक्तीची तजविज करावी लागे
ल. ता०२० माहे अक्टोबर १८५९ इ. मुक्काम बेळगांव.

(Signed) Nagesh Venayak: B.

डि. एज्युकेशनल इन्स्पेक्टर

जिल्हा बेळगांव.

ಸಿದ್ಧನಾಥ ವಾಚನ ಮಂದಿರ.
...ಬ. ಜಿ ಧಾರವಾಡ.

ಶಾಲಾಪತ್ರಿಕೆ

ಪುಸ್ತಕ ೧ ಸಂಚಿಕೆ ೮

ಬೆಳಗಾವಿ, ಮಾಹೆ ನವೆಂಬರ ೧೮೬೯

Natural philosophy

ಪದಾರ್ಥವಿಜ್ಞಾನವು.

೧೬ನೇ ಅಧ್ಯಾಯ.

ಚರಪ್ರವಾಹಿಶಾಸ್ತ್ರ.

ವ್ಯಾಖ್ಯೆಗಳು.

೧ ಹವೆಯಲ್ಲಿಯೂ, ಅದರಂತೆ ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕಧರ್ಮವುಳ್ಳ ಬೇರೆ ಪ್ರವಾಹಿಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಇರುವ ಯಾಂತ್ರಿಕಗುಣಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಹೇಳುವದಕ್ಕೆ ಚರಪ್ರವಾಹಿಶಾಸ್ತ್ರವೆಂದೆನಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತದೆ.

೨ ಹವೆಯು ಒಂದು ವಿರಲವಾದ ವಾಯುರೂಪ ಪದಾರ್ಥವು. ಇದು ಭೂಮಿಯ ಪೃಷ್ಠಭಾಗವನ್ನು ಆಶ್ರಯಿಸಿ, ಅದನ್ನು ಎಲ್ಲ ಕಡೆಯಲ್ಲಿಯೂ ಸುತ್ತಿಕೊಂಡು ಅದರ ಸಂಗಡ ತಿರುಗುತ್ತದೆ.

ಹಣೆಯು ಭೂಮಿಯಿಂದ ಮೇಲಕ್ಕೆ ಕೆಲವು ಯೆತ್ತರದ ವರೆಗೂ ಹಬ್ಬಿರುತ್ತದೆ. ಇದರೊಳಗೆ ಕೇಲಾಮುದ ಮೋಡಗಳೂ, ಉಗಿಗಳೂ ಸಹಿತವಾಗಿ ಇರುವ ವಾತಾವರಣದಿಂದ ತುಂಬಿರುತ್ತದೆ.

೩ ವಾತಾವರಣ ಯೆತ್ತರವು ಇದರ ಯೆತ್ತರವು ನಿಶ್ಚಯವಾಗಿ ಇಷ್ಟೇ ಯೆಂದು ಇನ್ನೂ ಗೊತ್ತಾಗಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಭೂಮಿಯ ಪೃಷ್ಠಭಾಗದಿಂದ ೪೫ ಮೈಲುಗಳ ಗಾಳಿ ಅರವಿಂದ ಸೂರ್ಯನ ಕಿರಣಗಳ ನ ಕ್ರಾಂತಿ ವಾಹುವದು. ಆದರಿಂದ ಸಾಧಾರಣವಾಗಿ ಇದೇ ವಾತಾವರಣದ ಉನ್ನತಿಯು ಮಂದೆಯಾದೆ ಯೆಂದು ಊಹಿಸಲ್ಪಡುತ್ತದೆ.

೪ ಹಣೆಯು ಭಾರದರ್ಶನವಾದ ಪದಾರ್ಥವುಂಟು. ಆದದರಿಂದ ಇದು ಕಣ್ಣಿಗೆ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲ. ಆದರೆ ಇದು ಗತಿಯುಳ್ಳದು — ವಾಗೆ ವಾಸರ ಪ್ರಕರಣವು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಕೈಸಗಸ್ಥ ಅಲ್ಲಾಡಿಸ, ಹಣೆಯು ಇಳ್ಳಿ ಉಂಟೆಂಬದನ್ನು ಸಾಕ್ಷಿತ್ವ ಕೊಳ್ಳಬಹುದು. ಆದದರಿಂದ ನಿಶ್ವಾಸಗಳು ತ್ರಾಣ ನಿಕೊಳ್ಳಮುಳ್ಳಿಗಿಡುತ್ತವೆ ಯೆಂಬುದು ಸಾಕ್ಷಿ ಹಣೆಯೊಳಗಿರುಳ್ಳಿ ಗಿಡವೆಂಬುದು ಸ್ಪಷ್ಟವೇ. ಇದುವನು ಯಾವ ...

ಸುವದರಿಂದ ಬರುವ ಕಾರಣಾರ್ಥ) ಯೇನೆಂದರೆ, ಇರುವ ರಮಾಣಗಳು ಬಹು ಸೂಕ್ಷ್ಮತೀಕ್ಷ್ಣವಲ್ಲದೆ. ಅವುಗ-ಳೊಳಗಿಂದ ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳು ಯಷ್ಟು ಮಾತ್ರವು ಹಿಂದಿರುಗದೆ (ಪರಾವರ್ತನಹೊಂದದೆ) ಪಾರಾಗಿ ಹೋಗುತ್ತವೆ. ಆದರೆ ಯಾವದೊಂದು ಪದಾರ್ಥದಿಂದ ಕಿರಣಗಳು ಪರಾವರ್ತನಹೊಂದಿ ನಮ್ಮ ಕಣ್ಣುಗಳೊಳಗೆ ಬರುವವಷ್ಟು ಗಾ ಆ ಪದಾರ್ಥವು ನಮಗೆ ಕಾಣಿಸುವದಿಲ್ಲೆಂದು ಹಿಂದೆ ಹೇಳಿರುತ್ತವೆ.

೭ ಹವೆಯು ಸ್ಪರ್ಶ ಪದಾರ್ಥಗಳಲ್ಲೊಂದಾಗಿದೆ. ಆದದರಿಂದ ಸ್ಪರ್ಶ ಪದಾರ್ಥಗಳ ಸಾಂನಿಧ್ಯಕ ಧರ್ಮ-ಗಳೆಲ್ಲ ಇದರಲ್ಲುಂಟು. ಅಂ ಕಾರಣ ಭಾರ, ದಾರ್ಢ್ಯ, ಸ್ಥಿತಿಸ್ಥಾಪಕತ್ವ, ಸಂಕೋಚತ್ವ, ನಿರ್ಭೇದ್ಯತಾ, ಜಡತ್ವ, ಗಮಕತ್ವವೆಂಬ ಗುಣಗಳು ಇದರಲ್ಲಿವುಂಟು

೮ ಹವೆಯ ಬಣ್ಣವು— ಆಕಾಶವು ನಿರಭ್ರವಿದ್ದಾಗ ಅದನ್ನು ನೋಡಿದರೆ, ಅದು ಮಂದವಾದ ನೀಲವರ್ಣವುಳ್ಳದ್ದೊಂದ ಅತ್ಯಪ್ರಮಾಣವಾದ ಕಟಾಹವು ನಮ್ಮ ತಲೆಯ ಮೇಲೆ ಹಬ್ಬಿ ಹಾಕಿದ ಹಾಗೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಆದರೆ ನಿಜವಾಗಿ ಅದು ಹಾಗಿಲ್ಲ; ಒಂದು ಉನ್ನತವಾದ

ಪರ್ವತದ ಮೇಲೆ ನಿಂತುಕೊಂಡು ನೋಡಿದರೆ ಆಕಾಶವು ಕಪ್ಪಾಗಿ ಕಾಣುತ್ತದೆ. ಸೂರ್ಯಕಿರಣಗಳ ಪ್ರತಿಭವನದಿಂದ ಈ ಬಣ್ಣಗಳು ಹುಟ್ಟುತ್ತವೆ (ದರ್ಶನಾನಂದನ ಶಾಸ್ತ್ರ ನೋಡು.) ಅದರಿಂದ ಹವೆಯು ವರ್ಣರಹಿತವುಂಟು:

೨. ಹವೆಯ ಭಾರವು, ಒತ್ತುವಿಕೆಯು - ಚಲಸ್ಥಿತಿ ಪದಾರ್ಥಗಳಂತೆ ವಾತಾವರಣ ಭಾರದ ಒತ್ತೋಣದಿಂದ ತನ್ನ ಭಾರವನ್ನು ಪ್ರಕಟಪಡಿಸುತ್ತದೆ. ಹವೆಯು ನೀರಿನಂತೆ ಎಲ್ಲ ದಿಕ್ಕುಗಳಲ್ಲಿಯೂ ಒತ್ತುತ್ತದೆ. ನಮ್ಮ ಮೈಮೇಲೆ ಇದರ ಭಾರವಿದ್ದಾಗ್ಯೂ ಅದು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ. ಯಾವಾಗ ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಒಂದು ಭಾಗದ ಮೇಲಿನ ಹವೆಯ ತೆಗೆದು ಹಾಕಿದರೆ, ಆ ದೇಹಭಾಗದ ಪರಿಣಾಮವು ತತ್ಕಾಲವೇ ತಿಳಿಯುತ್ತದೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ನಮ್ಮ ಶರೀರದ ಒಂದು ಮಾಂಸಪೂರ್ಣ ಭಾಗದ ಮೇಲೆ ತುಮ್ಮಿಯ ಕೊಳವೆಯನ್ನಿಟ್ಟು, ಅದರೊಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ಬಾಯಿಯಿಂದ ಸೆಳೆದು ಕೊಂಡರೆ, ಆ ತುಮ್ಮಿಯ ಬಾಯಿಯ ಚರ್ಮವು ಒಳಗೆ ಎಳೆಯಲ್ಪಟ್ಟಂತೆ ಕಾಣುತ್ತದೆ;

ಯಾಕಂದರೆ ತುಪ್ಪದಿಯ ಮೇಲೆ ಇರುವ ಹವೆಯ ಭಾರವನ್ನು ಎತ್ತಿ ಹಿಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ತುಪ್ಪದಿಯ ಬೆಳ್ಳಗಳಲ್ಲಿ ಹವೆಯು ಇಲ್ಲದೆ ಹೋದಕಾರಣ ಮೇಲಿನ ಹವೆಯ ಭಾರದಿಂದ ತುಪ್ಪದಿಯ ಪತ್ರ ಯಾಗ್ಗಿಸುತ್ತದೆ.

೮ ವಾತಾವರಣದ ಭಾರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ-ದರ್ಶನ ಚಮತ್ಕಾರವು ಹವೆಯು ಭಾರವುಳ್ಳದ್ದಾಗಿಯಾಗಿದ್ದ ಕಾರಣ ಅದರ ಭಾರದಿಂದ ಉಂಟಾಗುವ ಎಷ್ಟೋ ಚಮತ್ಕಾರಗಳನ್ನು ನಾವು ನಿರಂತರ ನೋಡುತ್ತೇವೆ. ಉದಾಹರಣಾರ್ಥವಾಗಿ, ತಿದಿಯೊಳಗಿನ ಹವೆಯನ್ನು ಹೊರಗೆ ಹೋಗಬಿಟ್ಟು, ಅದರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಕಟ್ಟಿಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ, ನೂರಾರು-ಸೇರುಗಳ ಭಾರದಿಂದ ಸಹ ತಿದಿಯ ಬೆಳ್ಳವುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಿಕೊಂಡದ್ದು ಬಿಡುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ತಿದಿಯ ಮೇಲೆಯೂ, ಕೆಳಗೂ ಹವೆಯ ಭಾರವಿರುವ ಕಾರಣ, ಎರಡೂ ಕಡೆಗೆ ಮುಗ್ಗಿಸಿದಂತೆ-ಅದರ ಬೆಳ್ಳವುಗಳು ಒಂದಕ್ಕೊಂದು ಅಂಟಿಕೊಳ್ಳುತ್ತವೆ.

೯ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಪಾತ್ರೆಯಲ್ಲಿ ಅಂಚಿನವರೆ-
ಗೆ ನೀರ ತುಂಬಿ, ಅದರ ಮೇಲೆ ಒಂದು ಕಾಗದವ
ನಿಟ್ಟು ಆ ಕಾಗದದ ಮೇಲೆ ಅಂಗೈಯನ್ನು ಇಟ್ಟು ಬಿ-
ಟ ಪಾತ್ರೆಯ ಬುಡ ಹಿಡಿದು ಅಂಗೈಯನ್ನು ತೆಗೆದರೆ
ಅದರ ಮೇಲಿನ ಕಾಗದವೂ, ಒಳಗಿನ ನೀರೂ ಕೆಳಗೆ
ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ, ಕೆಳಗಿನ ಹವೆಯು ಕಾಗ-
ದವನ್ನು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಒತ್ತುತ್ತದೆ, ಕಾಗದದ ಮೇಲ್ಭಾ-
ಗದಲ್ಲಿ ಹವೆಯು ಭಾರವಿರುವದಿಲ್ಲ. ಆ ಕಾರಣ-
ಕಾಗದವು ಕೆಳಗೆ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ.

೧೦ ಬದಿಯಲ್ಲಿ ಛಿದ್ರವುಳ್ಳ ಒಂದು ತಪೇಲಿ-
ಯೊಳಗೆ ನೀರ ತುಂಬಿ ಅದರ ಬಾಯಿಯನ್ನು ಘಟ್ಟಿ-
ಯಾಗಿ ಮುಚ್ಚಿದರೆ, ಛಿದ್ರದೊಳಗಿಂದ ನೀರು ಹೊ-
ರ ಬೀಳುವದಿಲ್ಲ. ಯಾಕಂದರೆ ನೀರನ್ನು ಹೊರಗೆ
ಹಾಕುವದಕ್ಕೆ ಕಾರಣವಾದ ತಪೇಲಿಯ ಮೇಲಿನ ಹ-
ವೆಯ ಭಾರವು ಇಲ್ಲದ ಹಾಗಾಗುತ್ತದೆ. ಇದೇ ಕಾ-
ರಣದಿಂದ ಚಹಾದಾನಿಯೆಂಬ ಪಾತ್ರೆಯ ಮುಚ್ಚಳಿ-
ಕೆ ಒಳಗೆ ಒಂದು ಸಣ್ಣ ಛಿದ್ರವನ್ನು ಮಾಡಿರುತ್ತಾರೆ

೧೧ ನೋಡು, ಇರುವೆ ಮುಂತಾದ ಕೀಟಕ-

ಲ್ಲು ಜಂತುಯ ಮೇಲ ಭಾರಯು ಕೆಳ್ಳಗೆ ಹೋಡ ನಡೆಯು
ಕೃತ್ರಿಮುಳ್ಳವು ಸಲ್ಲಾಗುವನಾದ ಹವೆಯ ಭಾರಹೇಳ
ರಣವು. ಈ ಪ್ರಾಣಿಗಳು ತಾವುಗಳ ಸುಲಭವಾಗಿ
ಬದಲ್ಲ ತನ್ನ ಶರೀರದ ಬಲದಿಂದ ನಿರ್ಮಿತ ಶ್ರುತಿ
ಕವನ್ನು ಉಂಟು ಮಾಡುತ್ತವೆ. ಆದುದರಿಂದ ಕೆಳಗಿ-
ನಿಂದ ಹವೆಯು ಮೇಲಕ್ಕೆ ಒತ್ತುತ್ತಿದ್ದು, ಮೇಲ್ಗಡೆಯ
ಹವೆಯ ಭಾರವು ಇಲ್ಲದ ಕಾರಣ, ಮೇಲಗಳಿಂದ
ಲ ಮನಸ್ಸಿ ಹೇಳಿದ ಕಾಗದದಂತೆ ಅವು ಕೆಳಗೆ ಬೀ
ಳುವದಿಲ್ಲ.

೧೨ ಒಂದು ತಂಬಿಗೆಯ ಪಟ್ಟಿಯಿರದ ನೀರೊಳ್ಳ
ಗೆ ಮುಳುಗಿಸಿದರೆ, ಅದರೊಳ್ಳಗೆ ನೀರು ಬಹಳ ಬರ
ಸುವದಿಲ್ಲ, ೧೬ನೆಯದರೆ, ತಂಬಿಗೆ ಯಾಗ್ಗಿನ ಹವೆ-
ಯು ನೀರನ್ನು ಕೆಳಗೆ ಒತ್ತುತ್ತದೆ. ಇಂಥಾ ಪ್ರಯೋ
ಗಾದಿಗಳಿಂದ ಹವೆಯ ಅಸ್ತಿತ್ವವನ್ನು, ಭಾರವ
ನ್ನು ತಿಳಿದು ಕೊಳ್ಳಬಹುದು.

೧೩. ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಹವೆಯ ಭಾರವು ಇ
ರುವಷ್ಟೆಂದರೆ — ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ ಸಾವಿರಾರು
ಬದಲಾಗಿ ನೀರಿನ ಆವರಣವು ಸುಮಾರು ೩೪ ಫೂ

ಟು ಯಂತ್ರವಾದದ್ದು ಇದ್ದರೆ, ಅಥವಾ ಸುಮಾರು ೨೦ ಇಂಚು ಯಂತ್ರವಾದ ಪಾರಜದ ಆವರಣವು ಇದ್ದರೆ ಅದರ ಭಾರವು ಎಷ್ಟು ಬೀಳುತ್ತದೋ, ಅಷ್ಟೇ ಈ ವಾತಾವರಣದ ಭಾರವು ಭೂಮಿಯ ಮೇಲೆ-ಉಂಟು. ಈ ಭಾರವು ೧೨,೦೨೫೬,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦,೦೦೦ ಪೌಂಡು, ಅಥವಾ [illegible] ಟನ್ ಗಳೆಂದು ಗಣಿತದಿಂದ ಗೊತ್ತಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಅಂದರೆ ೬೦ ಮೈಲು ಪ್ರಾಂತ್ಯಕ್ಕೆ ಒಂದು ಸೀಸದ ಗೋಲವನ್ನು ಮಾಡಿದರೆ, ಅದರ ಭಾರವು ಎಷ್ಟಾಗುವದೋ ಅಷ್ಟು ವಾತಾವರಣದ ಭಾರವುಂಟು.

೧೪ ಇದೇ ತಾತ್ಪರ್ಯವನ್ನು ಇನ್ನೊಂದು ವಿಧವಾಗಿ ಹೇಳಬಹುದು - ಒಂದು ಚಚ್ಚೌಕ ಇಂಚು ಪ್ರದೇಶದ ಮೇಲೆ ೧೫ ಪೌಂಡು ಹವೆಯ ಭಾರವಿರುತ್ತದೆ; ಅಂದರೆ ಒಂದು ಇಂಚು ಚಚ್ಚೌಕವೂ, ವಾತಾವರಣದ ಎತ್ತರದಷ್ಟು (೪೫ ಮೈಲು) ಎತ್ತರವೂ ಆದ ಹವೆಯ ಭಾರವು ೧೫ ಪೌಂಡು ಇರುತ್ತದೆ. ಈ ಭಾರವು ಒಂದು ಇಂಚು ಚಚ್ಚೌಕವೂ, ೩೪ ಫೂಟು ಎತ್ತರವೂ ಆದ ನೀರಿನ ಭಾರಕ್ಕೆ,

ಅಥವಾ ಅಕ್ಷಿ ಪಿಂಡವುಳ್ಳ ಒಂದು ಇಂಚು ಎತ್ತರವಾದ
ಪಾಕಜದ ಭಾಗಕ್ಕೆ ಸರಿಯಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಅದರಿಂದ ಈ
ಎತ್ತರಗಳುಳ್ಳ ನೀಲು, ಪಾಕಜಗಳ ಪ್ರಾಂತಗಳಿಗೆ ಹರಿಯು
ಸಮತೋಲಾಗಿರುತ್ತದೆಂದು ವಾಕ್ಯ ಮಾಡಿ ಯಾಗಿ ಅಸ್ತು
ತ್ತದೆ.

Verses from Jayamini

ಕವಿತೆಯು.

ಜಯಮಿನಿ ಭಾರತವು.

೬. ತಾಳ್ದ ಮೋಚಿಪ್ಪ ಮಾಡೇಶ ಮುಂದುವರೆಲ।
ವಾಂತು ಮುಂದಲ್ಲಿ ವೃತ್ತಿರ ರಂಡ ರವಣಾಮರ।
ಪ್ರಾಂತ ಮಾಸ್ತ್ರ ಸ್ವಗೃಹಸೆಯರಂಬರಿಸಿನ ವರತಿ
ರಹಸ್ರಾಧಿಯಂದ॥
ಸ್ವಾಂತಸುಖ ಮುಂಪದವರ್ ರಾರಿಯರದಿ।
ಶ್ರಾಂತ್ರಿ ಸಮಿರದ ರಂನ ವಾವಿರಿ ಸಳ್ಳಿಂದರಸ್ಸಿ।
ಕಾಂತಶಿರಿ ಸಳ್ಳ ರಂದರಂಗಳ್ಳಿಂದತ್ತಿ ಮನೋಹ
ರ ಮಾಂದ ಗಿರಿ ಯಿರಾಂದನು॥೧೩॥

ಅರ್ಥ — ಭೀಮ, ವೃಷಕೇತು ಮುಂತಾದವರು ಈಡೇ

ಕಳು (ಭದ್ರಾವತೀ ದೇಶ) ಎಷ್ಟು ಚಿತ್ರಿತೆಯನ್ನು ಧರಿ-
ಸಿರುವ ದೋ ಎಂದು ಸಂಶೋಧಿಷಿಪಟ್ಟು ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾ-
ಗಿದ ಯುತ್ತ ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಸಮೀಪದಲ್ಲಿ ಸ್ನಾನಮಾಡಿ
ಪ್ರಯೋಗನ್ನು ಬಳಮಾಡಿ ಶಾಮ ವಿಲಾಸದ ಬಾಗಿಲತನದಿಂ-
ದ ಮನಸಿನ ಸಂತಸವನ್ನು ಪಡೆಯುವ ಊರ(ಪ್ರ)-
ಯಾಣ ವಿಶ್ರಾಂತಿಗೆ ಹೊಂದಿದಂತೆ, ರತ್ನದ ಹಾಸುಬಂಡೆ-
ಗಳಿಂದಲೂ ಚಂದ್ರಕಾಂತಶಿಲೆಗಳ ಜೋಡಣೆಗಳಿಂದ-
ಲೂ ಮನೋಹರವಾದ ಒಂದು ಪರ್ವತವನ್ನು ಕಂ-
ಡನು.

ಆಸಿನಿತಿಯ ಮಸ್ತಕವನ ವಲಲ್ಬದರಹಾರ!
ಭಾನ ದೋಶ್ರೀರವ ಭದ್ರಾವತಿಯ ಸಿರಿಸಿತಲೆ।
ದೋಗು ತನ್ನ ಕೋದರನು ಐಚನೆ ಪಿಪ್ಪಕೋಟು
ಶೋಭಿ ಚಿತ್ರಕೂಟ ಕವನು॥
ಹೇ ನಳಿನ ನಗರಂ ಮುಕ್ತೀಲಲನ ಸಾಮ್ರಾಜ್ಯ!
ಮಾನಿ ಮದ ಚಿತ್ರಲಿಂಗನ ದಿವ್ಯತೇಜವಳು
ರಾಗದ ಧಾಮಂಗಳಿಂ ಬಾರೋಲನೀಲ
ಶಾಸ್ವತಿಯ ಶೈಲನಿಂದ॥ ೧೪॥

ಅರ್ಥ- ಆ ಪರ್ವತದ ತುದಿಯನ್ನು ಭೀಮನು ಹತ್ತಿ

ಅದರ ಪೂರ್ವಭಾಗದಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸುವ ಭದ್ರಾವತಿಯು ವೈಶ್ಯರ ವಸ್ತ್ರಕಂಚುಕವೆ ಬಾಸೂತ್ರ ಅಂತಾದಿ, ಬತ್ತಿ, ಪಕ್ಷಿಕೇತು, ಈ ಕೌಸ್ತುಭವ ನೋಡಿ-ದ್ದಾರೆ! ಹೀಗೆ ಆ ಭದ್ರಾವತಿಯು ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಅನೇಕ ಯಜ್ಞಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡಿದ್ದರಿಂದ ಹೊಗೆಯು ಅಂತರಿಕ್ಷ ಮಂಡಲವನ್ನು ಆವರಿಸಿ, ಈ ಭೂಮಂಡಲವೆಂಬ ಪ್ರಿಯಳ್ಳ ಮುಯ್ಯಿಮಾಡಲು ಆದ ಭದ್ರಾವತಿಯು ಸ್ವದಲಗಳ್ಳ ಹಾಗೆ ತೋರುತ್ತಿದೆ.

ಎನಿಸು ಜನ ಮಹೋರ್ಜಿತ ಪುತ್ರದಿಸ್ವಜನ ಹಾವಾಸ|
ಜಂನಿಮುಡೆ ಸುಖಾವತೀ ಪಟ್ಟಣಂ ಯಾಜ್ಞಕರೊ|
ಗ್ನಿ ನಿಮುಜನಿವ ದೈಹಿಂ ದಂಸುಹ್ರತ್ಕಾಸ್ತ್ರದ ಮುನಿ-
ಮುಖ್ಯ ಗಾಮರಂತ್ರಿಗ್ಗವಡಿ||
ಎನಿಸು ಜನ್ನ ಮಿಳಿತ ನಿಮುಜನಿವ ಧೈಯಲದರಿಂದ|
ತನನಿನಿಸುಷ್ಠುಂ ಬಿಲ್ಲು ಹೊಂಬುಹಿಂಬಿಂದ ಪುಂಡ|
ಎನಿತೆಗ ಪಗ ಹಸಿನ ನಲವಂತ್ತೆ ಸಿವಸ್ತಾಂಭಗಳ್ಳ
ಮಡೀಲ್ತಿಯುಂ ನೋಡೆಂದಸು||೧೫||

ಅರ್ಥ:— ಅಮರಾವತೀ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಶ್ರೇಷ್ಠಜನರಿದ್ದಾರೆ| ಅಮೃತ್ರಿದ ಸ್ವಜನ ಕೇಳಿದೇವತೆಗಳಿಗೆ.

೨ ಹದಿಮೂರು ಮಂಟಿಗೆ ಸ್ಥಾನಕಲ್ಪಿಸುವದು

ಅಳಕಾವತಿಯು ಎಷ್ಟು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಾಗ್ಯೂ, ಸುಹೃತ್ಕಾಸ್ಪದ (ಸುಹೃತ್ ದೇವತೆಗಳಿಗಾಸ್ಪದ. ೨- ಸುಧರ್ಮಾಸ್ಪದ) ವೆನಿಸುವದು; ತನ್ನಲ್ಲಿ ಎಷ್ಟು ಜನ- ವಿದ್ವಾಂಸರು) ತಾನು ಎಷ್ಟು ಕೀರ್ತಿಯನ್ನು ಪಡೆದಾಗ್ಯೂ ತನಗೇನೇನೂ ಕುಂದಿಲ್ಲವೆಂದು ಹೆಮ್ಮೆಯಿಂದ ಭೋ- ಗಾವತಿಯೆಂಬ ಸ್ತ್ರೀಯಳು ಬಿದ್ದು ನಸುನಗುತ್ತಳೋ ಹನೋ ಅನ್ನುವ ಹಾಗೆ ಸಟ್ಟಿನ ಹೊಳೆಯುವ ಪ್ಯರಿಗೆ ಗಳ ಪ್ರಕಾಶವು ಶೋಭಿಸುತ್ತಿದೆ ನೋಡೆಂದನು

ಶ್ವೇತಾದ್ರಿಶಿಖರ ದೊಳ್ಗಂಗೊಳಿಸುತಿರ್ದುದು।
ಜ್ಯೋತಿರ್ಲತೆಯೊ ಮೇಣ್ ನಿಲ್ಲಲತಕುಭ್ರಜೀ.
ಮಾತರಿಶ್ವನ ಮೇಲೆ ಮೋಹವನಾಂತು ನಿ-
ಯೊಲ್ಲನ ಮನ್ನಿಕ ದೊಳ್ಗಿಸಿವ॥

ಶೀತಾಂಶು ಕೀರ್ತಿಯೋಲು ಗಿಲ ಬಿನ ಗಳದರ್।
ನೂತನ ಪ್ರಾಸಾದದ ಗ್ರುಹೋಳ್ಗೆ ಬೆಳಗಂಬು।
ಪ್ರಾತನ ಯುನಿಯು ಕತಸು ಪಲ್ಲವಿ ಯುಗಂ
ತೀಯೋರ್ ಕರ್ನಸಿತ ನೋಡೆಂದನು ॥೧೯॥

ಅರ್ಥ:- ರಜತಾದ್ರಿಯ ತುದಿಯಲ್ಲಿ ಹೊಳೆಯು

ವ ಜ್ಯೋತಿ-ಲತೆಯೋ, ಅಥವಾ ಆಗಸದ ಮೋ-
ಡದಲ್ಲಿ ಪ್ರಕಾಶಿಸುವ ಮಿಂಚಿನದೋ, ಅಥವಾ ಶಿವನ
ಮಸ್ತಕದಲ್ಲೊಪ್ಪುವ ಚಂದ್ರನ ಕಾಂತಿಯೋ, ಅಥವಾ ಈ
ಪಟ್ಟಣದ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆ ಗಳೊಳಗೆ ಸುಳಿಯುವ
ಸುಂದರ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖ ಕಾಂತಿಯೋ ನೋಡಿ-
ದನು.

ನಗನಗುವಂತರುಣಾಕ್ಷಿಯು ಸಿಂಹಾವಿತ್ರದ
ಣಾತೆಯು।
ತಳ್ಳಿರಿದ ತ್ರೋಟನಾದ ಚೆಲ್ವಾಂತರಾಟಾದ।
ತ್ರೋಳ್ವಕಲಶದ ಸುದಿಯ ಸಾಲ್ದರದ ಕನ್ನಡಿ
ಯೆಸಾಲಸಿಂಗರಿಸಿದ ಮಣಿಯು॥
ಚಲಿತ ಲೀಲಾಸ್ತ್ರದ ಪತಾಕೆಗಳಾಸ್ತ್ರದು।
ಪಳ ಮುತ್ತುಗಳ ಗೊಂಚಲ ಗಳೊತ್ತುಗಳಿಂ।
ದಳದಬಗೆ ಕಂಗಳಿಂ ಬೆಗೆ ಕೌತುಕಂಗಳಿಂ ಬೀರಿಗ-
ಳೊಳ್ಗೆಸೆ ದಿರ್ಪುದು॥ ೧೬॥

ಅರ್ಥ-ಕೋಮಲವಾದ ಕೆಂಪು ತಳಿರುಗಳ ತೋರ-
ಣಗಳೂ, ಕಳಶಗಳ ಸಾಲುಗಳೂ (ಒಂದು ತರದ ತೋ-
ರಣ) ಸಾಲುಗಳೂ, ಕನ್ನಡಿಯ ಸಾಲುಗಳೂ, ಬಾ

ನೆಟು ಪ್ಪಾಲಗಳೂ, ಚವರಿಗಳೂ, ನಿಶಾನಿಗಳೂ, ಛತ್ರ ಮತ್ತುಗಳ ಗೊಂಬಲಗಳೂ, ಬೀದಿಗಳಲ್ಲಿ ಶೋಭಿಸಿದವು.

ಒತ್ತರಿಸಿದುನ್ನತ ಪ್ರಾಸಾದ ಪಂಕ್ತಿಯೊಳ್ |
ಪ್ರೋತ್ತ ವದನ ಪಸುಮಂದಸ್ಮೇರ ಚಂದ್ರಿಕೆಯಿಂ |
ಗೋತ್ತುಂಗ ದೇವಾಲಯದ ಗೋಪುರದ ಮುಂತೆ
ಕದಕಲಶದೆಳ್ಳಿವಿಸಿಲ್ಗಳ್ ||
ಕತ್ತಲೆ ಪರಿವೃದಲ್ಲಿದೀ ನಗರ ಜೋಸ್ತ್ರೀ |
ಮತ್ತ ಸೋಮಾದಿತ್ಯ ಕಿರಣಂಗಳ್ ಮಪತಿ |
ನೌತ್ತಲುಂ ವಿಮಲ ಮುಕ್ತಿ ವಸ್ತೀಪೆಗಳ್ ವಲ್ಗ
ಯುವ ನಾಗಸ್ಥಿತಿ ಸುಭರಿಯನು ||

ಅರ್ಥ :- ಈ ಭದ್ರಾವತಿಯು ಪಟ್ಟಣದ ಉತ್ತುಂಗತನಾದ ಮೇಲುಪ್ಪರಿಗೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಸ್ತ್ರೀಯರ ಮುಖಗಳ ನಗೆ ಎಂಬ ಬೆಳ್ದಿಂಗಳಿಂದಲೂ, ಬಹಳ ಎತ್ತರವಾದ ದೇವಾಲಯಗಳ ಕಲಶಗಳ ಕಾಂತಿ ಎಂಬ ಎಳೆ ಬಿಸಿಲಿನಿಂದಲೂ, ಕತ್ತಲೆಯು ಹಾಳಾಗಿದ್ದಿತು, ಚಂದ್ರ ಸೂರ್ಯರ ಕಿರಣಗಳು ಪ್ರಯೋಜನವಿಲ್ಲದೆ ಹೋಗಿದ್ದವು.

ದ್ವಿ ಗೋಚರವೇನಂದರೆ, ಅಪ್ರಾಕೃತಸೂತ್ರನಕ್ಷೋ
ತ್ರಯ ನೋಡುವುದು ಅಗ್ರಾಹ್ಯ ಮುಕ್ತಿ.

ವಸಿಷ್ಠ ಪಾಲ್ಗುಣ ಮುಂಪಾಶ್ರಯ ಹೊಂದಿದರ|
ದಿನ ಕೃತ್ಯವನು ಸಂಗ್ರಹಿಂದ ನೋಡಿ ದೊರಕ್ಕೆ|
ನಾಲಿಸಿ ಕೊಳ್ಳ ದೀಪವ ಕಡಗ ಸ್ತೋತ್ರ ಮಾಡನ ಪ್ರ
ಬಲ್ಲ ನೋಡಿಕೊಳ್ಳುವರು||

ಬಿಸಜ ಸಂಭವನ ಪಾದಗಳಿಗೆ ದಿವ್ಯ ನುಡಿ ಸಂಕಲ್ಪ
ಲ್ಲಸಿ ಬೆಳ್ಳಗ ಶಾಂತಿ ಮಹಿಮೆ ನೋಡಿ
ಸಿದ|.

ಶ್ರೀನಿವಾಸನ ಜ್ಞಾನ ಹೊಂದಿ ಬಂಧುಗಳ ಕೋಟಿ ಯು
ಕನ್ನಡಿ ನೆಲ್ಲ ಬೆಳಗಿನೊಳು ||೧೯|

ಅರ್ಥ — ಪ್ರಾಪ್ತ ಹೊಂದಿ ಬರುವವನು ದ್ವಿ
ತ್ತ್ವ, ಸಾಕ್ಷಿ, ಬರದು ಸಾಧಕ ಸ್ಥಲಗಳಿಂದ ನೋ
ಡಬಾರದ್ದು ಈ ಭಗವಂತನ ಅನಂತ ತತ್ತ್ವ-
ಸೃಷ್ಟಿ ಆದೆ. ಎಂಬುದು ನೋಡ್ತನದು, ನಿರಂತರ
ಹ್ಯಾನ ಲಕ್ಷ್ಮಿ ಬದ್ಧನು. ಅವನನ್ನು ಕೇಳ ಬೇಕೆಂ
ದು ಬ್ರಹ್ಮಲೋಕಕ್ಕೆ ಹೋಗಬ ಮಹಾಯೋಗಿನ-
ರತ್ನದ ಹಿರಿಗಳೂ ಎಲ್ಲರೂ, ಅನ್ನವ ಹಾಗೆ

ಪಟ್ಟಸಂದ ಶೋಲೆಯ ಶೆನಗಳು ಎಲ್ಲಾ ಶಬ್ದಗಳ
ಲ್ಲಿ ಬಪ್ಪವು.

Shabdmanidarpana

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣವು.

ಏಕದ್ವಿತ್ರಿಚತುಃಶ
ಬ್ದಾಕೃತಿಗೆಕ್ಕದುತ್ತಿ ಪ್ಪೊಂಗಳಾದೇಶಂಗಳ್.
ಸ್ವೀಕೃತಸಮಾಸಪೂರ್ವದೊ
ಳಾಕಡೆಗಂ ತ್ರಯಾಂತದೊಳ್ಗೇ-
ವಿಧಿಯಂ।

೨೨೧॥ ಸ್ವೀಕೃತಸಮಾಸಪೂರ್ವದೊಳ್ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಾಸಪದಂಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಏಕದ್ವಿತ್ರಿ ಚತುಶ್ಶಬ್ದಾಕೃತಿಗೆ ಏಕವೆಂಬ ದ್ವಿ ಎಂಬ ತ್ರಿ ಎಂಬ ಚತುರ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದಂಗಳ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಎಕ್ಕದುತ್ತಿ ಪ್ಪೊಂಗಳ್॥ ಎಕ್ಕ ಎಂಬದು ಎಂಬತ್ತಿ ಎಂಬ ಪ್ಪೊ ಎಂಬ ಶಬ್ದಂಗಳೆಂಬ ಆದೇಶಂಗಳ್ ಆದೇಶಂಗಳಪ್ಪುವು ತ್ರಯಾಂತದೊಳ್ ತ್ರಿಕಂ ಚತುಷ್ಕಂ ಎಂಬ ತ್ರ

ಯಾಂತ್ರ ಮಾದೋಧಿವಿಲಕ್ಷಣಮ್॥

ವೃ॥ ಸಮಾಸದಾದಿ ಯೊಳ್ದರೆ ಬರೆ ದ್ವಿತ್ರಿ ಚ-
ತುಃ ಶಬ್ದಂಗಳ್ಗೆ ಎಕ್ಕ ದುತಿ ಚೌಗಳ್ಗಾದೇಶಮಪ್ಪುವು
ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತ್ರ ಮಾದೋದದೀಲಕ್ಷಣಮ್ ಏಕಸರಂ
ಏಕಸ್ಥಾನಂ ಎಕ್ಕಸ್ಥಾನಂ ಏಕಸ್ಥಲಂ ಎಕ್ಕತಕ್ಕಂ ದ್ವಿ-
ಶರಂ ದುಸರಂ ದ್ವಿಪಟ್ಟಿಗೆ ದುಪಟ್ಟಿಗೆ ದ್ವಿಹಸ್ತಂ
ದುಹತ್ತಂ ತ್ರಿಗುಣಂ ತಿಗುಣಂ ತ್ರಿಸರಂ ತಿಸರಂ
ತ್ರಿಶೂಲಂ ತಿಸೂಲಂ ತ್ರಿಪದಿ ತಿವದಿ ತ್ರಿವಳಿ ಚ-
ತುಷ್ಪಥಂ ಚೌವಟಂ ಚೌಪಟಮಕ್ಕುಂ ಚತುರ್ಗ್ರಾಮಂ
ಚೌಗಾವೆ ಚತುಃಖಂಡಂ ಚೌಖಂಡಂ ಚತುರ್ವೇದಿ
ಚೌವೇದಿ ಚತುರ್ದಂತಂ ಚೌದಂತಂ॥ ಪ್ರತ್ಯಯಾಂ-
ತಕ್ಕೆ॥ ದ್ವಿಕಂ ದುಗಂ ತ್ರಿಕಂ ತಿಗಂ ಚತುಷ್ಕಂ ಚೌಕಂ॥

ಸಮಸಂದಸಿಹಮಷಷ್ಟ

ಪ್ರಮೆಸಾಮಾದೇಶದಿಂ ಸಮಾಸಾದಿಯೊಳ್॥
ತ ಮರ್ದಿಕ್ಕುಂ ಶೇಕವಿಧಪ್ಪಾ.
ವರ್ಣಮಮಂ ವ್ಯಂಜನ ದೋಳ್ಗೊಂಡಿಲ್ಲ
ವೃತ್ತ ಯುಂತಂ॥

ಬಿ॥ ಶೇಕದಪ್ಪಾಸ್ತ್ರಂ ಹಮುಂದಣ ಪದದ ಮೊದಲೊ-

ಏಟ್ಟಸ್ಸಂದ ಸೋಂಕೆಯು ತೆನೆಗಳು ಎಲ್ಲಾದಿಕ್ಕುಗ
ಳ್ಳಿ ಬೆಪ್ಪಿದವು.

Shabdmanidarpana.

ಶಬ್ದಮಣಿದರ್ಪಣಂ

ಏಕದ್ವಿತ್ರಿಚತುಃಶ
ಬ್ದಾಕೃತಿಗೆಕ್ಕದುತ್ತಚೌಗಳಾದೇಶಂಗಳ್.
ಸ್ವೀಕೃತಸಮಾಸಪೂರ್ವದೊ
ಳಾಕಾರಪ್ರತ್ಯಯಾಂತದೊಳ್ಗಳೆ
ವಿಧಿಯಿಂ।

ಟೀ॥ ಸ್ವೀಕೃತಸಮಾಸಪೂರ್ವದೊಳ್ ಅಂಗೀಕರಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ಸಮಾಸತದಂಗಳ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಏಕದ್ವಿತ್ರಿ ಚತುಶ್ಶಬ್ದಾಕೃತಿಗೆ ಏಕ ಎಂಬ ದ್ವಿ ಎಂಬ ತ್ರಿ ಎಂಬ ಚತುರ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದಂಗಳ ಆಕಾರಕ್ಕೆ ಎಕ್ಕದುತ್ತಚೌಗಳ್॥ ಎಕ್ಕ ಎಂಬದು ಎಂಬ ತ್ತಿ ಎಂಬ ಚೌ ಎಂಬ ಶಬ್ದಂಗಳ್ ಆದೇಶಗಳ್ ಆದೇಶಂಗಳಪ್ಪುವು ಪ್ರತ್ಯಯಾಂತದೊಳ್ಗಂ ದ್ವಿಕಂ ಚತುಷ್ಕಂ ಎಂಬ ಪ್ರತ್ಯ

౦యాంత్ర మాదిరి విలక్షణము॥

వ॥ సమాసవాది యౌగికరూఢి ద్వి త్రి చ-
తుఃశబ్దాంగళ్ళ యెక్క దుతి చౌశబ్దాదేశ మష్టాలు
ప్రత్యయాంత్ర మాదిరి నాలక్షణము ఏకసరం
ఏకస్థానం ఎక్కస్థానం ఏకస్థలం ఎక్కత్తియం ద్వి-
శరం దుసరం ద్విపట్టిగ దుపట్టిగ ద్విహస్తం
దుహత్తం త్రిగుణాం తిగుణాం త్రిసరం తిసరం
త్రిశూలం తిసూలం త్రిపది తివది త్రివల్లి చ-
తుష్పథం చౌవటం చౌవటమ్ము చతురస్రం
చౌగాడి చతుఃఖండం చౌకండం చతుర్వేది
చౌవేది చతుర్దంతం చౌదంతం॥ ప్రత్యయాం
తక్కై॥ ద్వికం దుగం త్రికం తిగం చతుష్కం చౌకం॥

సముసందసిహమహట్టు

బ్రమసామాదేశదింసమాసాదియు
త్త మదిఁక్షుం శరవరశ్రూ.

వఁరుమం వ్రాంజన దొర్గాంశబహు
గుత్తయుంతం॥

టీ॥ శరదశ్రూస్సాం శుందరా వదళ దొరవి-

ಳ್ ಆದುಂ ಅಹುಂ ವ್ಯಂಜನದೊಳ್ ವ್ಯಂಜನಾಕ್ಷರ
ದಲ್ಲಿ ಬಂದು ಕೂಡಿ ಸಮಾಸಾದಿಯೊಳ್ ಸಮಾ-
ಸದ ಮೊದಲಲ್ಲಿ ಸಹಸಂದ ಮಹತ್ಛಬ್ದಕ್ಕೆ ಸ
ಮಾನರಾಗಿ ಸಂದ ಸಹ ಎಂಬ ಮಹತ್ ಎಂಬ ಶಬ್ದಂ-
ಗಳ್ಗೆ ಸಾಮಾದೇಶದಿಂ ಸಾಯೆಂಬ ಮಾಯೆಂಬ-
ಆದೇಶದಿಂದ ಅಂತುಹಾಂಗೆ ಬಹುಳತೆಯಿಂ-
ದಂ ಬಹುಳತ್ವದಿಂದ ಆಮರ್ಶಕ್ಕುಂ ಕ್ವಾದೇಶ-
ಯಾಗಿರ್ಪುದು॥

ಸೂ॥ ವ್ಯಂಜನಪರಮಾಗೆ ಸಹಮಹತ್ಛ-
ಬ್ದಂಗಳ್ಗೆ ಸಾಮಾಯೆಂದಾದೇಶಂ ಬಹುಳದಿನಕ್ಕುಂ
ಸಹದೇವಂ ಸಹವಾಸಿ ಸಾವಾಸಿ ಮಹಾದೇವಂ
ಮಾದೇವಂ ಮಹಾಕಾಳಿ ಮಾಕಾಳಿ ಮಹಾಜನಂ
ಮಾಜನಂ ಮಹಾದಾನಿ ಮಾದಾನಿ ಮಹಾಸಾವಂ-
ತಂ ಮಾಸಾವಂತಂ ಮಹಾಪಾತಕಂ ಮಾಪಾ-
ತಕಂ ಮಹಾಲಕ್ಷ್ಮಿ ಮಾಲಕುಮಿ ಬಹುಳದಿಂ ಕೆ-
ಲವೆಡೆಯೊಳಿಲ್ಲ ಸಹಜಾತಂ ಸಹಧಾರ್ಮಿಕಂ ಸ-
ಹಭೋಜಿ ಮಹಾಗಿರಿ ಮಹಾಗಜಂ ಮಹಾಶಾ-
ಸ್ತ್ರಂ॥

ಡರಸಿಕೆಗಾಂ ಪ್ರಸ್ತುತಿಯುಂ

ತಚಿಂಬಶಬ್ದಾಂತಶೇಷೆಗಕ್ಕುಂ ಲೋಪಂ॥

ಟೀ॥ ಪರಬೋಲ್ಗೆ ಪರವರಾದ ಯಜ್ಞ ಪಬಮಂ
ಗಳ್ಗೆ ಪಕಾರಬಕಾರಮಕಾರಂಗಳ್ಗೆ ನೆಲಸಿಕೆ ನೆರೆ-
ಸೂಂಡಿರೆ ವತ್ವಂ ಪಕಾರಂ ಅಕ್ಕುಂ ಅಪ್ಪುದು ಪೀ
ನಂ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಅಪಕಾರಂ ಅವತ್ವಂ ಅದು-
ಅದು ಉತ್ವ ಡರಸಿರೆ ಉಕಾರಂ ಡರಸಿಕೆ ಪ್ರಸ್ತು
ತಿ ಪ್ರಸ್ತುತ್ವಂ ಗಾಂ ಗಾಂ ಅಕ್ಕುಂ ಅಪ್ಪುದು ಅಂ
ತಚಿಂಬಶಬ್ದಾಂತಶೇಷೆಗೆ ಅಂತರ್ ಎಂಬಶಬ್ದದ
ಕಡೆಯಣಾಶೇಷೆಗೆ ಲೋಪಂ ಅದರ್ಶನಂ ಅಹು-
ಅಗುಉದು।

ವೃ॥ ಪರಪದಮೊದಲೊಳ್ಪಕಾರಬಕಾರಮಕಾ-
ರಂ ಗಳ್ಗೆ ವತ್ವಮಕ್ಕುಂ ಅಪಕಾರದುತ್ವಕ್ಕೆ ಪ್ರಸ್ತು-
ತು ಪ್ರಕಾರಮಕ್ಕುಂ ಅಂತರ್ಶಬ್ದದಕಡೆಯ ಶೇ
ಷೆಗೆ ಲೋಪಮಕ್ಕುಂ॥ ಪಕಾರಕ್ಕೆ ವತ್ವ॥ ಕಂನಾಡಿ-
ಡಂ ಅಂಚುಖಂಡು ಕಂಬರಪಕ್ಕಿ ಕಂಜರಕ್ಕೆಪ
ದಪಾಶಂ ಪಾದಪಾಸಂ ಪಾಕಬಿಟ್ಟಂ ಪಾಕಪಟ್ಟಂ
ಕಂತ್ತುಪಟ್ಟಿಗೆ ಕತ್ತುವಟ್ಟಿಗೆ ಯೋಗಪಾದಕಂ ಯೋ

గవాళుగె సంస్థాపట్టణం సంతరపట్టణం మా-
నుష మనుష్యం మానుషొత్రి సంఘాత్రి
క్షణం సంగడపెక్షణం రాక్షసప్రకర రక్షస
పగరణం చంద్రకృతం చందవ్రతం॥ బక్కారక్కె
ఎక్కారం॥ కృష్ణగ్గా బంధం సంకలె పండం దిగ్గా
బల దిసాదల దిసెదల శ్రకబంధం నకవడం॥ ప
క్కారక్కె పత్రం॥ శీవమానుషం శీవమానుసం
యమగ్గ మగ్గగ్గం జమగ్గ మదటిక త్త మణి
కన్నపణి॥ ఉత్తక్షుళం॥ కత్తపారం కత్తవు
రం కణ్ణపూరం కన్నపురం॥ కిండిపోకక్కి॥
అంతఃపురం అంతవురం సింహగ్రహణాదిం కిలి-
కిలాగ్గి క్షిప్తి కాంచపట్టం కాంచపటం గూ
జరపట్టి గూజరపట్టి శంకరప్రసాదితం శంక
ర పసాయితం పాతిప్రతి దడివలి నటకంథిక
నిట్టంధికం నిబుద్ధి: నిబుద్ధి: అట్టం మట్టకే
అట్టమట్టగె పట్టమాటం బట్టమాటం అక్షర
మాలె అక్కరమాలె॥

ನಿಬಂಧವು.

(ಸೆಲ್ಲಿದ ಅಗಟಂಬರದ ಪತ್ರದಿಂದ ಮುಂದಕ್ಕೆ ಸಾಗಿಸಿದ್ದು)

ಮಂಗೋಲಿಯದಲ್ಲಿ ಜೋಡ್ಣ ಉಸುಟನ ಬ್ರಾಹ್ಮಣೋ(ಲಾ) ಒಕ್ಕಲತನವಿಲ್ಲ. ವಸ್ತ್ರಕವಿದೆ. ಜನರು-ಕನ ಮೇಯಿಸುತ್ತ ತಿರುಗುತ್ತ ಗುಡಾರಗಳಲ್ಲಿ ವಾಸ-ಮಾಡುತ್ತಾರೆ. ಇವರ ಆಹಾರ ಹಿಟ್ಟಿನ. ಮಾಂಸ. ಒಳ್ಳೇ ಧಾರ್ಮಿಕ ಭಾವದವರು, ಪರಸ್ಪರರಿಗೆ ಆದರ ಸತ್ಕಾರ ಬಹಳ. ಮುಸ್ಲಿಂ ಉದ್ಯೋಗ ಚೀಟಿ ಸ್ವಾರವಾನತನ (ವ್ಯಾಪಾರ) ಇವರು ಒಳ್ಳೆ ಮಾಡುವರು. ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಜಿಂಗಿಜಖಾನನು ಇವರೊಳಗಿನವನೇ. ಹೆಂಗಸರೇ ಮುಖ್ಯವಾಗಿ ಪ್ರಪಂಚದ ಕೆಲಸಗಳನ್ನೆಲ್ಲ ಮಾಡುವವರು. ಬೇರೆ ಬೇರೆ ಕುಟುಂಬಗಳಲ್ಲಿ ಅವರುಗಳ ಹಿರಿಯನಾದ ಖಾನನೆಂಬವನೇ ಮುಖ್ಯಸ್ಥನು. ಈ ಖಾನಗಳು ಚೀನಕ್ಕೆ ಕಪ್ಪಕೊಡುತ್ತಾರೆ. ಚೀನದ ಗವರ್ನರನು, ಈ ಜನರ ಮುಖ್ಯ ಗುರುವಾದ ಲಾಮನೂ ಉರ್ಗಾ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುತ್ತಾರೆ. ದಯೋಪ್ರದೇಶ್ವರರಾದ ಪರತ್ರ ಭಿಕ್ಷುಕರಿಗೆಲ್ಲ ಲಾಮಾ

ಯೆಂಬಹೆಸರಿದೆ. ದೇಶದಲ್ಲಿ ಇವರಿಗೆ ಹೆಚ್ಚು ಬಹುಮಾನ್ಯವುಂಟು. ಕಾಡುಮೃಗಗಳೂ, ಅಡವಿಗಳೂ ದುಷ್ಟ ಪಕ್ಷಿಗಳೂ ಬಹಳ. ಇಲ್ಲಿ ಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿ ಚೀನದ ದಂಡು ಇರುತ್ತದೆ.

ಚಿಕ್ಕ ಬುಖಾರಿಯಲ್ಲಿ ಯಾರ್ಕಂದ ಹೊಳೆಗೆ ಚೀನದ ಗವರ್ನರ ನಿಲ್ಲುತ್ತಾನೆ. ಪಶ್ಚಿಮಕ್ಕೆ ಕಲ್ಲಿನ ದೊಡ್ಡ ಗುಡ್ಡಗಳು; ಒಕ್ಕಲತನಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ಪ್ರದೇಶ ಬಹಳ; ಹತ್ತಿ ರೇಶ್ಮೆ ಕಲ್ಲಿದ್ದಲು ಕಾಯಿಗಳು, ಮೇವು ಜರದ ಕೆಲಸ ಅತಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ. ಆಹಾರ ಧಾನ್ಯಗಳೂ, ಮಾಂಸವೂ, ಹಣ್ಣುಗಳೂ. ಧರ್ಮ ಹಿಂದೂ ಮುಸಲ್ಮಾನೀ. ತುರ್ಕಿ ವಂಶದವರು ಅನೇಕರು.

ತಿಬೇಟ - (ಮಂಗೋಲಿಯನ)

ಈ ದೇಶವು ಒಂದು ಬಹು ಎತ್ತರವಾದ ಸಪಾಟು, ಗುಡ್ಡಗಳು ಖನಿಜಗಳು ಬಹಳ; ಬಂಗಾರ, ಗಂಧಕ, ಪಾರದ, ಸುಂಬಳಖಾರ, ಟಂಕಣಖಾರ ಇವು. ನದೀ ಸರೋವರಗಳು ಬಹಳ — ಪಶುಗಳು ಬಹಳ. ಯಾಕ ಎಂಬ ಜಾನುವಾರುಗಳು, ಕಸ್ತೂರಿ ಮೃಗ, ಒಂದೇ ಕೋಡಿನ ಕುದುರೆ; ಶಾಲು ನೇಯುವ ಆಡುಗಳು-

ಮುಕ್ತಿ)

ಲಾಸಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುವ ಲಾಮಾ ಯೆಂಬ ಮುಕ್ತ್ಯಗುರುವು ಬೌದ್ಧನ ಅವತಾರ ವೆಂತಲೂ, ಅವನಿಗೆ ಮರಣವೆಂತಲೂ ನಂಬಿಕೆಯುಂಟು. ಆಂದರೆ ಅವನ ಜೀವವು (ಆತ್ಮವು) ಮುಂದೆ ಅವನ ಪದಕ್ಕೆ ಬರತಕ್ಕವನ ಮೈಯೊಳಗೆ ಸೇರ ಹೋಗುತ್ತದೆಂದು ನೆನೆಸಿ, ಅವನ್ನು ಪೂಜಿಸುತ್ತಾರೆ. ಧರ್ಮಗುರುವೇ ದೇಶದ ಅರಸೊತ್ತಿನದ ಕೆಲಸಗಳು) ದೇಶದಲ್ಲಿ ಲಾಮಾ ಯೆಂಬ ಉಪಾಧ್ಯಾಯರೂ, ಅವರ ಮಠಗಳೂ ಅತಿಶಯವಾಗಿ [illegible] ಲಾಸಾಪಟ್ಟಣದಲ್ಲಿರುತ್ತಾನೆ. ಆ ಪಟ್ಟಣದ ಒಂದು ಭಾಗದಲ್ಲಿ ಯತಿಗಳು, ಬೇರೆ [illegible] ಕೋಡುಗಳಿಂದ ಕಟ್ಟಿದ ಮನೆಗಳುಂಟು. ಜನರು ಮಾಂಸ [illegible] ಬದವರಾಗಿ [illegible] ಬಹುದು. [illegible] ವ್ಯಾಪಾರ [illegible] ನಡೆಯುತ್ತದೆ. [illegible] [illegible] ಮುಕ್ತಿ [illegible] [illegible]

ವ ಅಣ್ಣತಮ್ಮಂದಿರೆಲ್ಲರೂ ಒಟ್ಟಿಗೆ ಇರುವ ಪದ್ಧತಿ-
ಯು. ಹೆಂಗಸರು ಹೊರಗೆ ಹೋಗುವಾಗ ಮೋ-
ರೆಗೆ ಮುಸುಕುಗಳನ್ನು ಇಳಿಸಿಬಿಟ್ಟುಕೊಳ್ಳು-
ತ್ತಾರೆ. ಒಬ್ಬರಿಗೊಬ್ಬರು ಭೇಟಿಯಾದಾಗ ತಲೆಯ
ಟೋಪಿಗೆಯ ತೆಗೆದು, ನಾಲಿಗೆಯ ಹೊರಗೆ ತೋ-
ರಿಸಿ, ಬಲಕಿವಿಯ ತುರಿಸಿಕೊಳ್ಳುತ್ತಾರೆ; ಇದೇ
ನಮಸ್ಕಾರ. ಸತ್ತವರ ಹೆಣಗಳನ್ನು ಸುಡುತ್ತಾರೆ,
ನೀರೊಳಗೆ ಮುಳುಗಿಸುತ್ತಾರೆ, ಪಶುಪಕ್ಷಿಗಳಿ-
ಗೋಸ್ಕರ ಗುಡ್ಡದ ಮೇಲೆ ಇಡುತ್ತಾರೆ. ಅಥವಾ ತುಂ-
ಡುತುಂಡಾಗಿ ಕಡಿದು ನಾಯಿಗಳಿಗೆ ತಿನ್ನಿಸುತ್ತಾರೆ.
ಈ ಕಡೆ ಲಾಮಾಪ್ರಕಾರ ಬುದ್ಧಿಷ್ಟ ಮತಸ್ಥ. ಈ ಕೈ-
ಲಾಸದ ಪವಿತ್ರನಾಮಗಳು ಬೇರೆ. ಹಿಂದೂಯಾ-
ತ್ರಿಕರು ಈ ದೇಶದೊಳಗಿನ ಮಾನಸಸರೋ-
ವರ, ರಾವಣಹ್ರದ, ಕೈಲಾಸ, ಮುಕ್ತಿಸ್ಥಾನ ಮೊ-
ದಲಾದ ಸ್ಥಳಗಳಿಗೆ ಹೋಗುತ್ತಾರೆ. ಈ ದೇಶದ
ಸರೋವರಗಳಲ್ಲಿ ಬಂಗಾರ ಬಹಳ ದೊರೆಯುವ
ದರಿಂದ ಹಿಂದೂಜನರು ಇದಕ್ಕೆ ಬಂಗಾರದೇಶವೆಂದೆ-
ನ್ನುತ್ತಾರೆ— ಚಿಕ್ಕಟಿಬೇಟ ಪ್ರತ್ಯೇಕವಾಗಿ ಸ್ವತಂತ್ರ;

ಕೆಲಭಾಗ ಕಾಸ್ಪರದವರಲ್ಲಿ—

Circular

ಸರಕ್ಯುಲರು.

ನಂಬರು ೧೧೦೫

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ ಕೊಳ್ಳಗಿನ ಡಿಪುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರಿಗೆ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ- ನೀವು ನಿಮ್ಮನಿಮ್ಮ ಜಿಲ್ಲೆಗಳಲ್ಲಿರುವ ಹಿಂದುಸ್ತಾನೀ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಟೀಕಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕಗಳನ್ನು, ನಕಾಶೆಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಚನ್ನಾಗಿ ಶೋಧ ಮಾಡಿ, ಅವುಗಳ ಬಗ್ಗೆ ಡೀರೆಕ್ಟರರಿಗೆ ಬರೆಯತಕ್ಕದ್ದು. ಈ ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಅವಶ್ಯವಿದ್ದ ಪುಸ್ತಕಗಳೂ, ನಕಾಶೆಗಳೂ ತಕ್ಕಮಟ್ಟಿಗೆ ಕೊಡಲ್ಪಟ್ಟಿಲ್ಲ: ಈ ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕೊರತೆಯಾಗಿರುವ ಪುಸ್ತಕ ಮುಂತಾದವುಗಳನ್ನು ಕುರಿತು ಕ್ಯುರೇಟರರ ಮಾತಿಯವರಿಗೆ (ಡೀರೆಕ್ಟರರಿಗೆ) ತಿಳಿಸುವ ಜವಾಬದಾರಿಯು ನಿಮಗೆ ಕೂಡಿದೆ.

ತಾರೀಖು ೨೬ನೇ ಮಾರ್ಚಿ ಸನವಂಬರನ್

೧೮೬೯ನೇ ಇಸವಿ.

Signed, W. A. Russell

ಇಜ್ಯುಕೇಶನಲ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ

ಸರಕ್ಯುಲ್ಯರು.

ನಂಬರು ೧೧೭

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗದೊಳಗಿನ ಡಿಪುಟಿ ಇಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಅರಿತ್ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ- ಫಸ್ಟ್ ಗ್ರೇಡ ಅಂಗ್ಲೋವರ್ನ್ಯಾಕ್ಯುಲರ ಶಾಲೆಗಳ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ನೇಮಿಸಬೇಕಾಗಿದೆ. ಅವರಿಗೆ ತಿಂಗಳಿಗೆ ೩೦ ರುಪಾಯಿಗಳಂತೆ ಸಾಯಂ ಪಗಾರವು ಫಿ ಫಂಡಿನೊಳಗಿಂದ, ಅಥವಾ ಬೇರೆಯವದೊಂದು ಅನುಕೂಲವಿದ್ದ ಉತ್ಪನ್ನದೊಳಗಿಂದ ಕೊಡ್ಡುವರು. ಈ ಶಿಕ್ಷಕರನ್ನು ಕೆಲಸದ ಮೇಲೆ ನೇಮಿಸುವದಕ್ಕೆ ಮುಂಚೆ, ಇವರು ಒಂದುವರ್ಷ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ ಶಿಕ್ಷಣಾಪದ್ಧತಿಯನ್ನು ಕಲಿಯಬೇಕಾಗುವದಲ್ಲದೆ, ತಮ್ಮ ಸಂಸ್ಕೃತ ಅಭ್ಯಾಸದ ಬಗ್ಗೆ ಪರೀಕ್ಷೆಯ ಕೊಡ ಬೇಕಾಗುವದು. ಇವರು ಶಾಲೆಗಳಲ್ಲಿ ಕನ್ನಡ ಭಾಷೆಯಿಂದ ಸಂಸ್ಕೃತವನ್ನು ಕಲಿಸ ಬೇಕಾಗುವದು. ಅಂಗಡಂತಕಲ್ಲ ಅಭ್ಯಾಸಗಳು

ಬ್ರಾಹ್ಮಣರಲ್ಲಿ ಆಚಾರ್ಯರೂ ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಯೋಗ್ಯ ರಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಅವರಲ್ಲಿ ಯೋಗ್ಯರಾಗಿರುವವರನ್ನು ಉಪಶಿಕ್ಷಕನಿಯನ್ನು ಮಾಡಬಹುದು. ಅಂಥವರು ಸುಪ್ರಕಟಿಸರು, ವಯಸ್ಸು, ಮುಂತಾದ ಸಂಗತಿಗಳನ್ನು ಬರೆದು ಕಳುಹಿಸತಕ್ಕದ್ದು. ತಾರೀಖು ೨೭ನೇ ನವಂಬರು ಸನ್ ೧೮೬೯ನೇ ಇಸವಿ. ಬೆಳಗಾವಿ.

Signed, W. A. Russell.

ಇಂ. ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

ಸರಕ್ಯುಲರು.

ನಂಬರು೧೧೯

ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ ಜಿಲ್ಹೆಗಳ ಡೆಪ್ಯುಟಿ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರರಿಗೆ-ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ- ಬಾಯಿತೆಪ್ಪಗಳು ವಿಶಿಕ್ಷೆಯನ್ನು ಪಟ್ಟಣಗಳಲ್ಲಿ ಕೇಳಿಸಬಹುದಿ ಇದ್ದಾಗ್ಯೂ, ಬಹು ಪ್ರಯೋಜನಕೃತ್ಯವುಗಳಾಗಿಯೂ, ಜನರ ಮೆಚ್ಚಿಕೆಯುಳ್ಳಂಥವುಗಳಾಗಿಯೂ, ಶಾಲೆಗಳೊಳಗಿನ ಹುಡುಗರನ್ನು, ಹುಡುಗಿಯರನ್ನು ಜಾಗ್ರತೆ ಪಡಿಸುವಂಥವುಗ-ಳಾಗಿಯೂ ಉಂಟು. ಇದಲ್ಲದೆ ಟ್ರೇನಿಂಗ ಕಾಲೇಜದಲ್ಲಿ

ನಡೆಯತಕ್ಕ ಅಭ್ಯಾಸದಲ್ಲಿ ಈ ಶಿಕ್ಷೆಗಳು ಇತ್ತಲಾಗಿ ಸಮಾಧಿಸಲ್ಪಟ್ಟಿವೆ; ಹಿಂದಿನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಥೋರೆಗಳು ಶಾಲೆಗಳನ್ನು ನೋಡುವದಕ್ಕೆ ಹೋದವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಸರ್ವದಾ ಪರೀಕ್ಷಿಸುತ್ತಾರೆ. ಅದರಿಂದ ಡಿಪುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರು ತಮ್ಮ ತಮ್ಮ ಕೈ ಕೆಳಗಿನ ಮಾಸ್ತರರು ಅಂಗಗಣಿತಕ್ಕೆ ನೇಮಿಸಲ್ಪಟ್ಟ ವೇಳೆಯಲ್ಲಿ ವಿಶೇಷವಾಗಿ ಈ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಿಗೆ ಲಕ್ಷ್ಯ ಕೊಡುವಂತೆ ಮಾಡತಕ್ಕದ್ದು; ಒಂದುವಾರದಲ್ಲಿ (ಯೋಳು ದಿವಸಗಳಲ್ಲಿ) ಈ ಕೆಲಸಕ್ಕೆ ಸುಮಾರು ೧, ೨ ತಾಸುಗಳನ್ನು ಕೊಟ್ಟರೆ ಸಾಕು. ಡಿಪುಟೀ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರು ತಾವು ಶಾಲೆಗಳಿಗೆ ಹೋದಾಗ ವಿದ್ಯಾರ್ಥಿಗಳನ್ನು ಈ ಶಿಕ್ಷೆಗಳಲ್ಲಿ ಪರೀಕ್ಷಿಸತಕ್ಕದ್ದು.

— ೨ ಕೈಬರಹದ ಕಾಗದಪತ್ರಗಳನ್ನು ಮುಗ್ಗದೆ ಓದುವದೊಂದು ಯೆರಡನೇ ವಿಷಯವು ಈಗ ಬಹಳ ದುರ್ಲಕ್ಷ್ಯ ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಆದರೆ ಇದನ್ನು ಮನಸ್ಸಿಟ್ಟು ಕಲಿಸಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕೆಂದು ಮೊಹೆಬೋನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ಥೋರೆಗಳವರ ಅಪ್ಪಣೆಯುಂಟು. ಇದು ಅವಶ್ಯಕವಾದ ವಿಷಯವಾಗಿರುವ ಕಾರಣ ಮುಂದೆ ಸ್ಟಾಂಡ

ಷ್ಟ ಗಳಲ್ಲಿ ಶೇಕಿಸಲ್ಪಡುವದು. ಬರೆಯಲ್ಪಟ್ಟದ್ದು. ದೇವಹಳ್ಳಿ.
ತಾರೀಖು ಮಾದ್ಧಿ ನವಂಬರ ೩. ಸನ ೧೮೬೭ ನೇ ಇಸವಿ.
Signed, W. A. Russell.
ಇಸ್ಕೂಲುಗಳ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ದಕ್ಷಿಣಭಾಗ.

ಮಧ್ಯಭಾಗದಲ್ಲಿ ಕೆಲವು ಮಾಸ್ತರರು ಕಲ್ಪಿಸಿದ
ಗದಗಳನ್ನು ಮಾಡುವ ಕೆಲಸ ಮಾತ್ರವಲ್ಲದೆಗಾರರ ಅವರು
ತಮ್ಮ ಹುಡುಗರಿಂದ ಅನ್ನ ಮಾಮೂಲಿದಾರರಿಗೆ ಒಪ್ಪ
ಸುವದಕ್ಕೋಸ್ಕರ ಅವರ ಕಡೇಗೆ ಹೋಗಬಹುದೋ?
ಎಂದು ಮಧ್ಯಭಾಗದ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರು ಬರೆದ ಪತ್ರಕ್ಕೆ
ಪ್ರತ್ಯುತ್ತರವಾಗಿ ಮೈಸೂರಿನ ಡಾಯರೆಕ್ಟರ ದೊರೆಗಳವ
ರು ಮಾಡಿದ ಠರಾವಿನ ಭಾಗವು —

“ವಿದ್ಯಾಭ್ಯಾಸ ಸಂಬಂಧವಿಲ್ಲದಂಥ ಕೆಲಸದ
ನಿಮಿತ್ತವಾಗಿ ಮಾಸ್ತರರು ತಮ್ಮ ಸ್ಥಳ ಬಿಟ್ಟು ಹೋಗಕೂ
ಡದು ನಮಗೆ ಸಂಮತವಿಲ್ಲ. ಕಡೆಯವಾಗದ ಗಳ ಶಿಷ್ಯ-
ರನ್ನು ಶಾಲೆಯಿಂದ ಯಾತಕ್ಕೂ ಕಳುಹಿಸಕೂಡದು, ಅಥ
ವಾ ಮಾಮೂಲಿದಾರರು ತಮ್ಮ ಹೇಡಿ ಗಳನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಆ
ಶಿಷ್ಯಗಳನ್ನು ಯಾತಕ್ಕೆ ಕರಿಸಿಕೊಳ್ಳ ಕೂಡದು, ಎಂಬುದರ

కారణాస్థల సమస్త తెల్లియుచున్నది."

చిత్తూరు తా॥ ౧౮౬౮ సం॥ నవంబరు ౧౮౬౯

Signed, W. A. Russell.

ఇండస్ట్రియల్ ఇనస్పెక్టర్

దక్షిణా భాగః

నోటీసు.

భారతాది జన్మభూమిగనిన యూరపు మాన్యరవి
శ్రీ నోటీసునంద తెల్లియునది ఏమనదే సందర్భ
ము పైదేశాన ఇండస్ట్రియల్ ఇనస్పెక్టర సాహేబుగ
ఇంగ్లీషరము దక్షిణగల మండి సాయల్లరుదయా
వస్త్రి కుదుగర వస్త్ర స్త్రీలు పాటగల మనుష్యులవ
కలియున పెన్సిలుగల ఇరుపక్షే చేసి ఎందు నో
టీసు కొట్టుకొన్న అదనంతే కలుపు సాంబగల్లివడి
వారికు ఇచ్చిన సర్టిఫికెటు నోటీసిది. అదరిస్తాంది-
ఇంచది యూగు ఇనస్పెక్టర సాహేబుర నోటీసినంద
వచ్చెను బిస్తర్లు. అవరిశె పనేను కారణాస్థలిదం
డ మనాపవితేను. యా వస్త్రాలు దుగల వస్త్ర స్త్రీలుంగ

ವ್ಯಾಸಪೀಠ. ಮತ್ತು ಓದುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ವ್ಯಾಸಪೀಠ.
ಹೊಸ್ತಿಲಿಸಬೇಕು. ನಡುವಿನ ಎಡ್ಡಿ ಪುಸ್ತಕಗಳ
ಮತ್ತು ಈ ಪದಗಳ ಶಬ್ದಾರ್ಥಗಳು ದಂಡಾನುವಯ.

೧೮೬೮ನೆ ಇಸವಿ ನವಂಬರ ತಾ|| ೯ನೇ ಮಂ|| ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

Signed, Chanbassappa. B. M.

ಬಿ. ಎ. ಚನ್ನಬಸಪ್ಪನವರು.

ಸೂಚನೆ.

ನನ್ನ ದೇಶಭಾಷಾ ವಾಚನ ಪುಸ್ತಕಗಳು
೩|| ಪುಸ್ತಕಗಳು ಪ್ರಸಿದ್ಧವಾಗಿವೆ.

ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೋಶವು, ಮುದ್ರಿಸಿ ಪ್ರಸಿದ್ಧ ಮಾಡಬೇಕೆಂದಿರುತ್ತೇನೆ. ಚತುಷ್ಪತ್ರಿ ೫೦೦ ಪತ್ರ ಗಳು ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ; ಇದರೊಳಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳು, ಹಳಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು, ತದ್ಭವಶಬ್ದ ಗಳು, ನಡುಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳು ಕೂಡಿ ೧೬೦೦೦ ಶಬ್ದಗಳುಂಟು. ಯಾವತ್ತು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡದಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಬರೆದಿದೆ, ನಾನೇ ಬರೆದ ಪುಸ್ತಕಗಳಿಗಿಂತಲೂ ಈ ಗ್ರಂಥವು ಶ್ರೇಷ್ಠವೆಂದು ಹೇಳುವದು ಪ್ರಾಜ್ಞರು

ಕಾರಣವು ನಮಗೆ ತಿಳಿಯುವದಿಲ್ಲ."

ಬೆಳಗಾವಿ ತಾ|| ೨೯ನೇ ನವಂಬರ ೧೮೭೬

Signed, W. A. Russell

ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ

ದಕ್ಷಿಣ ಭಾಗ.

ನೋಟೀಸು.

ಧಾರವಾಡ ಜಿಲ್ಲೆಯೊಳಗಿನ ಯಾವತ್ತು ಮಾಸ್ತರರಿಗೆ ಈ ನೋಟೀಸಿನಿಂದ ತಿಳಿಯಪಡಿಸುವದೇನಂದರೆ- ಮೆ॥ ಸರಕಾರ ಎಜ್ಯುಕೇಶನಲ್ ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರು ಇಂದಿನೆರಡು ವರ್ಷಗಳ ಮುಂದೆ ಸಾಲಿಯೊಳಿರುವ ಯಾ-ವತ್ತು ಹುಡುಗರ ಹತ್ತರ ಸ್ಲೇಟಪಾಟಿಗಳು ಮತ್ತು ಅವರು ಕಲಿಯುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇರಲಿಕ್ಕೆ ಬೇಕು ಎಂದು ನೋಟೀಸು ಕೊಟ್ಟಿದ್ದು ಅದರಂತೆ ಕೆಲವು ಸಾಲಿಗಳಲ್ಲಿ ವಹಿವಾಟು ಇಲ್ಲದ್ದನ್ನು ನಾವು ನೋಡಿದೆವು. ಆದರೆ ಇಂದಿ-ನಿಂದ ಯಾರು ಇನಸ್ಪೆಕ್ಟರ ಸಾಹೇಬರ ನೋಟೀಸಿನಂತೆ ನಡಿಯಲಿಕ್ಕಿಲ್ಲ. ಅವರಿಗೆ ಏನೇನು ಕಾರಣವಿದ್ದರೂ ದಂಡ ಮಾಡುವೆವು. ಯಾವತ್ತು ಹುಡುಗರ ಹತ್ತರ ಸ್ಲೇಟುಗ-

ಳು ಇರಬೇಕು. ಮತ್ತು ಓದುವ ಪುಸ್ತಕಗಳು ಇರಬೇಕು. ಈ ನೋಟಿಸಿನಂತೆ ನಡಿಯುವದಕ್ಕೆ ಇಷ್ಟವಿದ್ದ ಮಾಸ್ತರರೂ ಮತ್ತು ಆ ಪಾಠಶಾಲೆಯ ಶಿಕ್ಷಕರುಗಳೂ ರುಜು ಮಾಡುವದು. ತಾ॥ ೯ ಮಾಹೆ ನವಂಬರ ಸನ್ ೧೮೯೩ನೇ ಇ॥ ಮು॥ ಹುಬ್ಬಳ್ಳಿ.

Signed, Chanbassappa. B. A.

ಡೆ. ಎ. ಇಂ. ಜಿಲ್ಹಾ ಧಾರವಾಡ.

ನೋಟೀಸ.

ನಮ್ಮ ದೇಶಬಾಂಧವರಾದ ಹಿರಿಯ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ, ಅ॥ ಮಾಸ್ತರರಿಗೂ ತಿಳಿಸುವದೇನಂದರೆ.

ಶಬ್ದಮಂಜರಿ ಎಂಬ ಕೋಶವು, ಮುದ್ರಿಸಲ್ಪಟ್ಟು ಮಾರಾಟಕ್ಕೆ ಸಿದ್ಧವಾಗಿರುತ್ತದೆ. ಚತುಷ್ಪತ್ರೀ ೫೮೦ ಪತ್ರಗಳುಳ್ಳ ಪುಸ್ತಕವಾಗಿದೆ; ಇದರೊಳಗೆ ಸಂಸ್ಕೃತ ಶಬ್ದಗಳೂ, ಹಳೆಗನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳೂ, ತದ್ಭವಶಬ್ದಗಳೂ, ಕನ್ನಡ ಶಬ್ದಗಳೂ ಕೂಡಿ ೧೬೫೦೦ ಶಬ್ದಗಳುಂಟು; ಯಾವತ್ತು ಶಬ್ದಗಳಿಗೆ ಕನ್ನಡಭಾಷೆಯಲ್ಲಿ ಅರ್ಥ ಬರೆದದೆ, ೩ನೇ ೪ನೇ ೫ನೇ ಕನ್ನಡ ಪುಸ್ತಕಗಳೊಳಗಿನ ಕಠಿಣ ಶಬ್ದಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನೂ ಜೈಮಿನಿ ಮುಂತಾದ ಪ್ರಾಚ್ಯ

ಗಳ ಅರ್ಥವನ್ನು ತಿಳಿದುಕೊಳ್ಳುವವರಿಗೆ ಈ ಕೋಶವು ಒಳ್ಳೆ ಸಾಧನವಾದೀತು. ಇದರಲ್ಲಿಯ ನಾಲ್ಕು ರೂಪಾಂ- ಇದರ ಹೊರತು ಚಪಲಹಾಸಯ ಎಂಬ ಅಗ್ರೇ ಅಂತೂ

ಕವಿತಾ ಪುಸ್ತಕವೊಂದು ಮುದ್ರಿತವು ಮಾಡಲ್ಪಟ್ಟಿದೆ. ಇದರೊಳಗಿನ ಕವಿತೆಗಳ ಶಬ್ದಗಳನ್ನೂ ಉಚ್ಚಾ- ಹರಣಗಳನ್ನೂ ಅರ್ಥನಿಶ್ಚಯ ಬರೆದದೆ. ಇದರಲ್ಲಿಯ ಪ್ರ- ಶ್ನೆ; ಚಪಲಹಾಸಯ ೧೧ ಅಂತೂ ಇರುವವು.

ಬೇಕಾದವರು ಕೋಶ ರೂಪಾಯಿಗಳನ್ನಾಗ- ಹುಂಡಿಯನ್ನಾಗಲಿ, ಅಥವಾ ಅಂಚೆಯ ಟಿಕೀಟುಗಳನ್ನಾ- ಗಲಿ ನಮ್ಮ ಕಡೆಗೆ ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡುವವರಿಗೆ ಪ್ರತಿಗಳ- ನ್ನು ಕಳುಹಿಸಿ ಕೊಡಲಾದೀತು. [illegible] ೩೦ ನವಂಬರ ೧೮೬೯ನೇ ಇಸವಿ॥

ಸಿದ್ಧಿ ಗಂಗಾಧರ ಮಡಿವಾಳೇಶ್ವರ

ಶ್ರೀ. ವಿ. ತಿರ್ಗಾಂವ